

2019

FAALİYET RAPORU

BANKACILIK DÜZENLEME VE
DENETLEME KURUMU

İletişim bilgileri:

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

Büyükdere Caddesi No:106 34394 Şişli-İstanbul-Türkiye

Tel: (212) 214 54 83

Faks: (212) 217 89 71

İnternet sitesi: www.bddk.org.tr

E-posta: stgdb@bddk.org.tr

BDDK Yıllık Faaliyet Raporu 2019'dan kaynak gösterilmek suretiyle kısmen alıntı yapılabilir.

Rapor, tüm içeriği ile BDDK internet (www.bddk.org.tr) sitesinde yer almaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Yıllık Faaliyet Raporu, Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda ilgili mercileri ve kamuoyunu bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

**BANKACILIK DÜZENLEME VE
DENETLEME KURUMU**

2019

**BANKACILIK DÜZENLEME VE
DENETLEME KURUMU
YILLIK FAALİYET RAPORU**

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	5
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	6
KISALTMALAR.....	6
BAŞKAN'IN SUNUMU	9
KURUL ÜYELERİ VE ÜST YÖNETİM	13
KURUMUN ÜLKE EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ	19
2019 YILINDA RAKAMLARLA BDDK	23
VİZYON, MİSYON VE TEMEL DEĞERLER.....	27
KURUL FAALİYETLERİ.....	31
TEŞKİLAT YAPISI.....	35
ÖNE ÇIKAN ÇALIŞMALAR.....	39
Ulusal Risk Değerlendirme (URD) Projesi Çalışma Grubu Faaliyetleri	40
İSEDES Mevzuatı Güncelleme.....	40
Bilgi Sistemlerine Yönelik Uygulamalar.....	40
Veri ve Sistem Yönetimine Yönelik Uygulamalar.....	43
Stratejik Plan ve İş Süreçleri	44
Anahtar Performans Göstergeleri	45
DÜZENLEME FAALİYETLERİ VE ETKİ ANALİZLERİ	47
Yürürlüğe Konulan Düzenlemeler.....	48
Çalışması Tamamlanan ve 2020 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler.....	53
Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları.....	54
Önemli Kurul Kararları	55
Etki Analizleri.....	56
DENETİM FAALİYETLERİ.....	59
Mali Bünye Denetimi	60
Risk Yönetimi.....	64
Bilgi Sistemleri Denetimi	66
GÖZETİM FAALİYETLERİ.....	69
UYGULAMA FAALİYETLERİ	73
İzin ve Yetkilendirme İşlemleri	74
Değerlendirme ve Uygulama Faaliyetleri	81
FİNANSAL TÜKETİCİNİN KORUNMASI	83
YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ.....	89
Veri ve Sistem Yönetimi.....	90
KURUMSAL İLETİŞİM VE DIŞ İLİŞKİLER	95
Yurt İçi Kuruluşlar.....	96
Yurt Dışı Kuruluşlar.....	98
Basın ve Halkla İlişkiler	101
KURUM KAYNAKLARI	103
İnsan Kaynakları.....	104
Bilgi Kaynakları.....	109
Mali Kaynaklar.....	109
EKLER.....	113
EK 1: KURUMUN YETKİ ALANINDA YER ALAN KURULUŞLAR.....	114

TABLO LİSTESİ

Tablo 1:	Kurul Kararlarının Genel Görünümü.....	32
Tablo 2:	Kurul Kararlarının Konularına Göre Sınıflandırılması	33
Tablo 3:	Yürürlüğe Giren Düzenlemelerin Türleri İtibarıyla Dağılımı	48
Tablo 4:	Denetim Kapsamındaki Kuruluşlar*	63
Tablo 5:	Denetimler Sonucunda Düzenlenen Raporlar	64
Tablo 6:	Bilgi Sistemleri Denetimi Sonucu Düzenlenen Raporlar.....	66
Tablo 7:	Banka Gözetim Raporları	70
Tablo 8:	Sektörel Raporlar	71
Tablo 9:	Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri	75
Tablo 10:	Faaliyet İzinleri ve Yetkileri İptal Edilen Kuruluşlar	76
Tablo 11:	Değerlendirilmekte Olan İzin ve Yetkilendirme Talepleri.....	76
Tablo 12:	Yurt Dışında İştirak Edinimleri / Şube / Temsilcilik Ofisi Açılışları	80
Tablo 13:	Temsilcilik Açmasına İzin Verilen Yurt Dışında Kurulu Bankalar	80
Tablo 14:	Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı.....	84
Tablo 15:	Kuruma Ulaşan Başvuruların Konu Bazında Dağılımı	85
Tablo 16:	Kuruma Ulaşan Başvuru Konularının Yıllar Bazında Değişimi	86
Tablo 17:	Kurumumuz Çağrı Merkezine Ulaşan Şikâyetlerin Aylara Göre Dağılımı.....	87
Tablo 18:	Taraf Olunan Davalar	97
Tablo 19:	Yurt Dışı Muadil Otoriteler ile İmzalanan Mutabakat Zabitleri	99
Tablo 20:	Denetim Daireleri Personeli Tarafından Yurtdışı Kuruluşlara Verilen Eğitimler	100
Tablo 21:	Konuları İtibarıyla Basın Açıklamaları.....	101
Tablo 22:	Kurum Personel Sayısının Dağılımı	104
Tablo 23:	Meslek Personelinin Kıdeme Göre Dağılımı.....	105
Tablo 24:	Personelin Yaş Dağılımı.....	105
Tablo 25:	Öğrenim Durumlarına Göre Personel Sayısı.....	106
Tablo 26:	Personelin Lisans Alanları İtibarıyla Dağılımı	106
Tablo 27:	Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri	107
Tablo 28:	Konularına Göre Eğitim Faaliyetleri	107
Tablo 29:	Yurt Dışı Eğitim Faaliyetlerinin Düzenleyen Kurumlara Göre Dağılımı	108
Tablo 30:	Yurt Dışı Yüksek Lisans Eğitimine Gönderilen Personel Sayısı	108
Tablo 31:	Eğitim Giderleri	108
Tablo 32:	Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmeleri.....	109
Tablo 33:	Ödenek ve Gider Gerçekleşmeleri.....	110
Tablo 34:	Özet Bilanço	111
Tablo 35:	Genel Bütçeye Yapılan Aktarmalar	111

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1:	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlık Teşkilatı Yapısı	37
Şekil 2:	Denetim Döngüsü	61

KISALTMALAR

AAOIFI	İslami Finans Kuruluşları İçin Muhasebe ve Denetim Organizasyonu
AB	Avrupa Birliği
API	Uygulama Programlama Arayüzü
A.Ş.	Anonim Şirket
BADES	Bağımsız Denetim Takip Sistemi
BCBS	Basel Bankacılık Denetim Komitesi
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BGYS	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BİMER	Başbakanlık İletişim Merkezi
BIS	Uluslararası Ödemeler Bankası
BRS	BDDK Raporlama Sistemi
BSCEE	Orta ve Doğu Avrupa Bankacılık Denetim Grubu
BVTS	Bankacılık Veri Transfer Sistemi
CAMELS	Sermaye, Aktif, Yönetim, Karlılık, Likidite, Piyasa Risklerine Duyarlılık Analizi
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
ESMA	Avrupa Menkul Kıymetler ve Piyasalar Otoritesi
FATF	Mali Eylem Görev Gücü
FDIC	ABD Federal Mevduat Sigortası Kurumu
FİNTÜRK	Finansal Türkiye Haritası
FSAP	Mali Sektör Değerlendirme Programı
FSB	Finansal İstikrar Kurulu
FSK	Finansal Sektör Komisyonu
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
HBAS	Hızlı Bilgi Aktarım Sistemi
HTS	Hukuk İşleri Takip Sistemi
IFSB	İslami Finansal Hizmetler Kurulu

IMF	Uluslararası Para Fonu
İDES	İnceleme ve Değerlendirme Süreci
İSEDES	İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği
KKB	Kredi Kayıt Bürosu
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
MASAK	Mali Suçları Araştırma Kurulu
MEDAS	Merkezi Dağıtım Sistemi
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
RAS	Risk Analiz Süreci
RG	Resmi Gazete
RİP	Resmi İstatistik Programı
RK	Rekabet Kurumu
SOME	Siber Olaylara Müdahale Ekibi
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
STA	Serbest Ticaret Anlaşmaları
TBB	Türkiye Bankalar Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
THP	Tek Düzen Hesap Planı
TKBB	Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TL	Türk Lirası
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
URD	Ulusal Risk Değerlendirme
USOM	Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi
WB	Dünya Bankası

BASKAN'IN SUNUMU

BAŞKAN'IN SUNUMU

2019 yılı ekonomik ve finansal sistemimizin bir önceki yılda spekülasyon ataklarına bağlı olarak yaşanan önemli dalgalanmaların ardından yeniden dengelendiği bir yıl olmuş, Türk bankacılık sektörü bu süreçte tüm ekonomimiz için bir istikrar çipası olmaya devam etmiştir.

Bu süreçte kredilerin takibe dönüşüm oranı bir miktar artış göstererek 2019 yıl sonu itibarıyla %5,4'e ulaşmış olmakla birlikte sermaye yeterlilik oranı %18,4 ile bankacılık sektörünün sağlamlığını teyit edecek bir düzeyde gerçekleşmiştir. Sektörün aktif büyüklüğü 2019 yıl sonunda bir önceki yılın aynı dönemine göre %16,1 oranında artış göstererek 4.491 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Aynı dönemde toplam kredi tutarı %10,9 oranında büyüyerek 2.656 milyar TL olarak gerçekleşmiş, kredilerin toplam aktifler içerisinde payı %59,1 olmuştur. Buna karşılık menkul kıymetlerin toplam bilanço içerisindeki payı %14,7 mertebesindeydi. Geçtiğimiz yılda bankalarımızın en büyük fonlama kaynağı önceki dönemlerdeki gibi %57,2'lik pay ile mevduat kalemi olmuştur. Özkaynakların toplam pasif içerisindeki payı %11 oranında gerçekleşerek güçlü sermaye yapısı görünümünü desteklemiştir. Bankalarımız kârlılık açısından da başarılı bir dönem geçirmiş olup, 2019 yılı vergi sonrası net dönem kârı 49 milyar TL, özkaynak kârlılığı ise %11,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sektörün sergilediği bu olumlu gelişimde bankalarımızın basiretli ve yenilikçi uygulamalarının yanı sıra Kurumumuzun

proaktif düzenleme ve denetim yaklaşımının da önemli bir katkısı bulunmaktadır. Kurumumuz bir yandan sektörün karşı karşıya olduğu risklerin yönetilebilir düzeylerde seyretmesi için gerekli düzenlemeleri yaparken diğer yandan da ekonomi politikalarıyla uyum içerisinde konjonktürün gerektirdiği makro ihtiyati tedbirleri süratle hayata geçirmektedir. Bu kapsamda örneğin 2019 yılı içerisinde yapılan çeşitli düzenlemelerle; bazı mal ve hizmetler ile vergi ödemeleri için kredi kartı taksit sürelerinde uzatıma gidilmiş ve kurumsal kredi kartlarındaki genel taksit sınırı yükseltilmiştir. Buna mukabil, 2020 yılı Ocak ayında cari açığın ve iç talebin sınırlandırılması amacıyla kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin bazı mal ve hizmet alımları için düşürülmesine, tüketici kredilerinde ise vadelerin sınırlandırılmasına karar verilmiştir.

Kurumumuz 2018 yılında yaşanan büyük dalgalanmaların ardından 2019 yılında sektöre yönelik özel nitelikte kapsamlı bir yerinde denetim çalışması gerçekleştirmiştir. Çalışma ile bankalar hakkında mali bünye ve derecelendirme raporları düzenlenerek bankaların aktif kalitesi, özkaynak yeterliliği, likidite yeterliliği dâhil olmak üzere çeşitli bileşenlere yönelik derecelendirme notları belirlenmiş ve risk profilleri çıkarılmış; belirlenen tedbir ve aksiyonların hayata geçirilmesi ve sorunlu olduğu tespit edilen borçlulara kullanılan kredilerin donuk alacak olarak sınıflandırılması yönünde bankalara talimatlar verilmiştir. Verilen talimatların yerine getirilme durumu uzaktan gözetim ve yerinde denetim çalışmaları kapsamında yakından izlenmektedir.

Ülkemiz finansal sistemi açısından ciddi bir gelişme potansiyeli gördüğümüz katılım bankacılığı 2019 yılında önemli adımlar attığımız bir alan olmuştur. Bu çerçevede; katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri çeşitlendirilmiş, kalkınma ve yatırım bankalarının katılım bankacılığı yöntemlerine dayalı olarak da faaliyet göstermelerine imkân tanınmış, mevzuattan kaynaklanan nedenlerle zorunlu olarak edinilen ve katılım bankacılığı meslek ilke ve standartlarına uygun olmayan gelirlerle sınırlı olmak üzere bağış ve yardım sınırlarında esneklikler sağlanmıştır.

2020 yılı Ocak ayında Elazığ ve Malatya'da meydana gelen depremde etkilenen vatandaşlarımızın finansal açıdan rahatlatılabilmesini teminen bankalar, finansal kiralama şirketleri ve finansman şirketleri tarafından bu bölgelerde yeni kullanılacak veya yeniden yapılandırmaya tabi tutulacak kredilerin vadelerinin ilgili mevzuatta yer alan sürelerle tabi olmaksızın bu kuruluşlarca belirlenebilmesine imkân tanınmıştır. Benzer şekilde, kredi kartları ile gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımlarında da taksitlendirme sürelerinin bir kata kadar arttırılması kararlaştırılmıştır.

Yakın dönemde, Kurumumuzun görev alanına ilişkin de birtakım değişiklikler gerçekleşmiştir. 2013 yılından bu yana

Kurumumuz uhdesinde bulunan ödeme hizmeti sağlayıcıları, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarına yönelik düzenleme ve denetleme yetkisi 2020 yılı başından itibaren T.C. Merkez Bankasına devredilmiştir. Değişiklikle, bilişim ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler ve ödemeler alanındaki yeni ürün ve uygulamalar dikkate alınarak, daha önceki ikili düzenleme ve kontrol mekanizmasının dünya pratiklerine uygun şekilde tek bir çatı altında daha etkin şekilde yürütülmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, bankaların ve diğer finansal kuruluşların sundukları ürün ve hizmetlere ilişkin faiz, ücret ve komisyon belirleme yetkisi kanunen T.C. Merkez Bankası sorumluluğundadır. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca, Kurumumuza da birtakım görevler verilmekteydi. 2020 yılı başlarında yapılan değişiklik ile Kurumumuzun konuya ilişkin yetkileri T.C. Merkez Bankasına devredilerek söz konusu sorumlulukların konsolide edilmesi sağlanmıştır.

Kurumumuz, e-Devlet kapısı kapsamında finansal tüketicilere yönelik olarak sunmakta olduğu "Şikayet Başvuru ve Takibi" hizmetine ilave olarak yeni bir hizmeti daha kullanıma açmıştır. 2020 yılı Mart ayında başlatılan "Mevduat/Katılım Fonu Hesabı Bulunan Banka Sorgulama" hizmeti kapsamında; başvuru sahibi vatandaşlara bankalardan alınan verilere dayalı olarak hangi bankalarda mevduat ve katılım fonu hesabının olduğu bilgisi internet ve mobil teknolojiler üzerinden güvenli şekilde sunulmaktadır. Uygulama ile kamu hizmetlerinin vatandaş odaklı bir bakış açısıyla elektronik ortama taşınması, finansal kuruluşlar ile finansal tüketiciler arasındaki ilişkilerde şeffaflığın artırılması ve finansal tüketici haklarının daha etkin şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler finans sektörünün gelişimine büyük bir katkı sağlamasının yanı sıra birtakım riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu durum, kritik altyapı sektörlerinden birisi olarak belirlenmiş olan bankacılık sektörünün hâlihazırda kullandığı teknolojik altyapıya ve çeşitli hizmet kanallarına yönelik siber ve fiziksel güvenlik kontrollerinin sıklıkla gözden geçirilmesini ve güncellenmesini gerektirmektedir. Bu amaçla son olarak, Kurumumuz ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilen denetim çalışmalarında edinilen tecrübeler, uluslararası iyi uygulamalar, diğer kurumlardan, bankalardan ve banka müşterilerinden gelen talep, öneri ve şikâyetlerin değerlendirilmesi sonucunda 2020 yılı Mart ayı içerisinde "Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır. Bunun yanı sıra, Kurumumuz Sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) faaliyetleri kapsamında bankacılık sektöründe siber olayları takip etmekte; siber saldırılara karşı alınabilecek tedbirlere ve bankalar aracı kılınarak gerçekleştirilebilecek

dolandırıcılık eylemlerinin önlenbilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı Mart ayında bankacılık ve siber güvenlik sektör temsilcilerini bir araya getirmek ve iş birliğini artırmak üzere Kurumumuz ve Savunma Sanayii Başkanlığı öncülüğünde oluşturulan Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi iş birliğiyle Siber Kafe Etkinliği gerçekleştirilmiştir.

2020 yılı; küresel ticaret savaşları, bölgemizdeki jeopolitik gerilimler, sıcak çatışmalar ve sığınmacılar sorunu gibi pek çok ağır gündem maddesinin gölgesinde başlamıştır. Hemen ardından Çin'de ortaya çıkan ve hızla pandemiye dönüşen Corona virüs salgını ile tüm dünya yakın tarihte benzeri olmayan bir insani bunalım ve ekonomik belirsizlik dönemine girmiştir. Hatırı sayılır ölçüde can kaybının yanı sıra en azından orta vadede ülkelerin içe kapanmasına, ekonomik ve sosyal aktivitenin gerilemesine yol açması beklenen pandeminin ekonomik ve sosyal etkilerini sınırlamak amacıyla tüm dünyada kamu otoriteleri süreci yönetmeye yönelik önemli araç ve politikaları devreye sokmaktadır. Vergi kolaylıkları, doğrudan destek paketleri, merkez bankalarının sıfıra yakın düşük faiz politikaları ve diğer tedbirler yoluyla şirketler ve finans kesiminin desteklenmesi, kredi kanallarının açık tutulması ve vatandaşların rahatlatılması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, Kurumumuz da salgının yayılmasını önlemek amacıyla kendi iç işleyişine ilişkin aldığı sıkı tedbirlerin yanı sıra Avrupa Merkez Bankası, BIS ve diğer uluslararası kuruluşların uygulamalarına uyumlu bir şekilde ekonominin çarklarının etkin bir biçimde çalışmasını sağlayacak bir dizi tedbiri yakın dönemde hayata geçirmiştir. Bunlar arasında; bankaların iş sürekliliği planlarının tekrar incelenmesi, özkaynakların, sermaye yeterliliğinin, likiditenin ve yabancı para net genel pozisyonunun hesaplanması ile kredilerin donuk alacak olarak sınıflandırılmasında bankalara esneklik sağlanmasının yanı sıra kredi kanallarının açık tutulması ve bankacılık hizmetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmesi gibi konularda bankalara talimat verilmesi sayılabilir. Önümüzdeki dönemde de Kurumumuz gelişmeleri yakından takip edecek ve gerekli tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde titizlikle ve süratle uygulamaya koyacaktır.

Ülkemizin ve tüm dünyanın içinden geçtiği bu zor zamanları birlik ve dayanışma duygusu içerisinde bir an önce aşacağımız yönündeki inancımı ifade ederken BDDK 2019 Yılı Faaliyet Raporunu herkes için faydalı olması temennisiyle kamuoyunun bilgisine sunar; gayretli çalışmalarından dolayı mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mehmet Ali AKBEN

Başkan

KURUL ÜYELERİ VE KURUM ÜST YÖNETİMİ

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU

**Dr. Yakup
ASARKAYA**
İkinci Başkan

**Mustafa
BALCI**
Üye

**Mehmet Ali
AKBEN**
Başkan

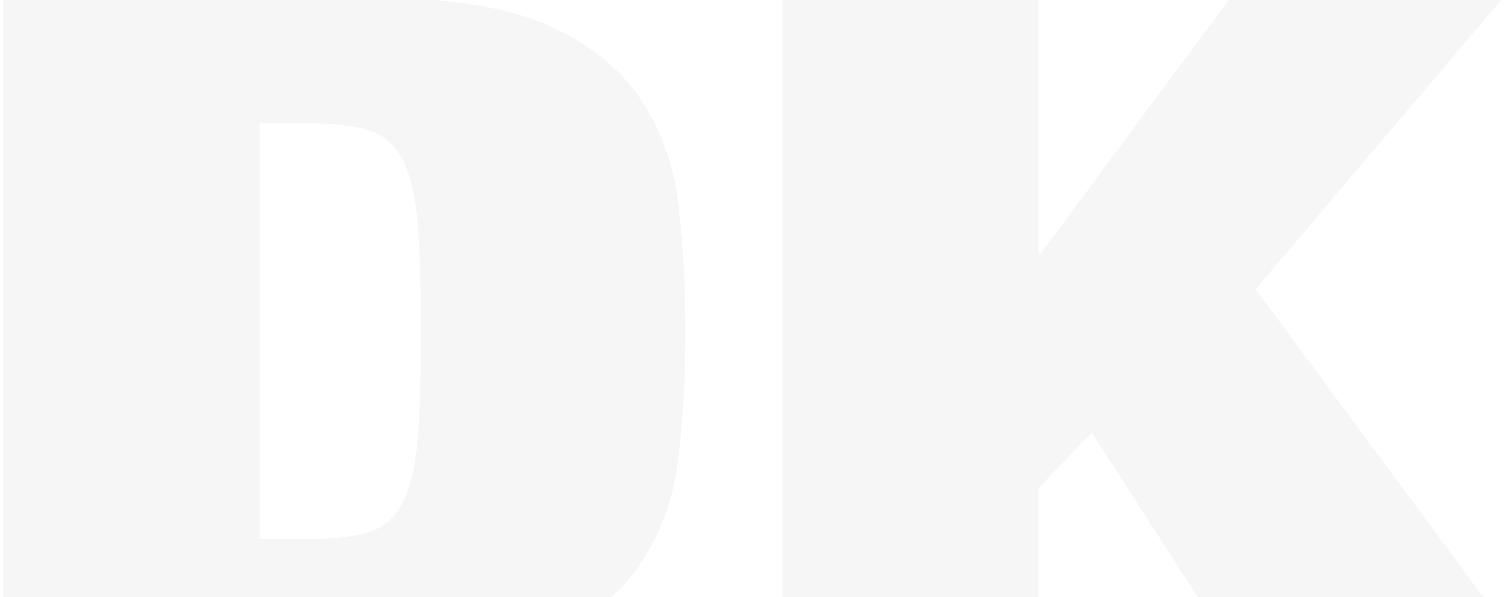
**Dr. İhsan Uğur
DELİKANLI**
Üye

**Ahmet
AKSU**
Üye

**Hurşit
YILDIRIM**
Üye

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU

**Erhan
ÇETİNKAYA**
Başkan Yardımcısı

**Taha
ÇAKMAK**
Başkan Yardımcısı

**Mehmet Ali
AKBEN**
Başkan

- Uygulama I Daire Başkanlığı
- Uygulama II Daire Başkanlığı
- Uygulama III Daire Başkanlığı
- Uygulama IV Daire Başkanlığı
- Uygulama V Daire Başkanlığı
- Risk Yönetimi Daire Başkanlığı
- Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı

- Denetim I Daire Başkanlığı
- Denetim II Daire Başkanlığı
- Denetim III Daire Başkanlığı
- Ekonomik Değerlendirmeler Daire Başkanlığı
- Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı

**Muhammet
ERİŞEN**
Başkan Yardımcısı

**Dr. M. İrfan
KURT**
Başkan Yardımcısı

**M. Mustafa
CERİT**
Başkan Yardımcısı

- Düzenleme Daire Başkanlığı
- Denetim IV Daire Başkanlığı

- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
- Kurul İşleri ve Kararlar Müdürlüğü
- İnsan Kaynakları Müdürlüğü
- Eğitim Müdürlüğü
- Mali İşler Müdürlüğü
- İdari İşler Müdürlüğü

- Bilgi Sistemleri Uyum Daire Başkanlığı
- Veri ve Sistem Yönetimi Daire Başkanlığı

KURUMUN ÜLKE EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ

KURUMUN ÜLKE EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ

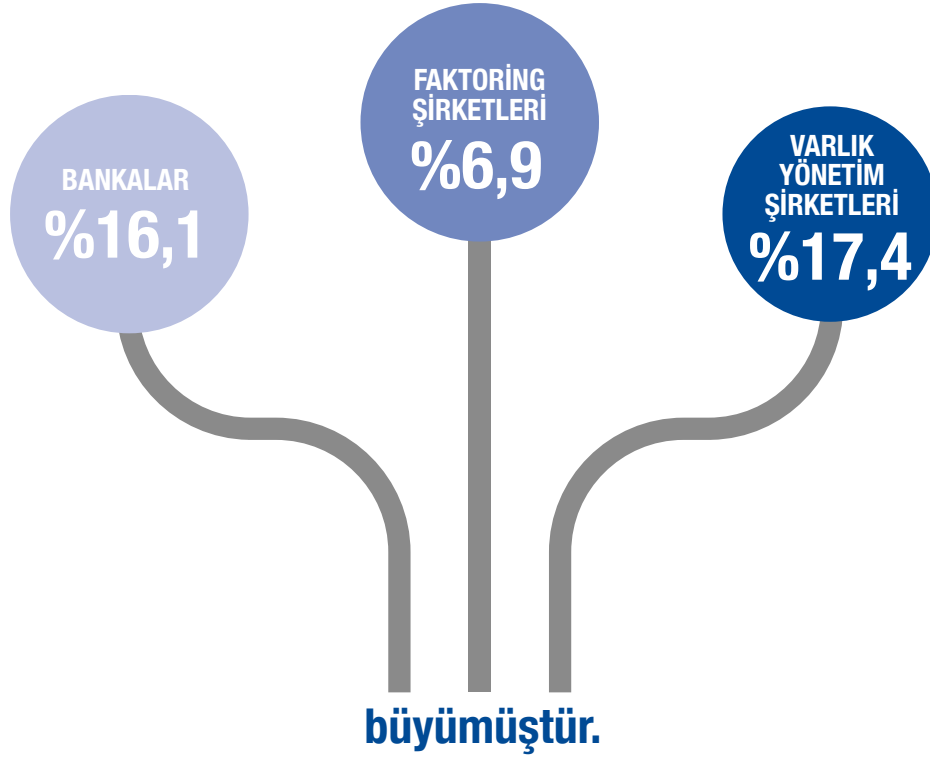
Kurum, finansal sektörün önemli bir bölümüne yönelik gözetim ve denetim alanında yer alan sorumlu kuruluş olarak finansal istikrarın sağlanması, sektörün geliştirilmesi, denetim, uygulama ve düzenleme çerçevesinin güçlendirilmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve kurumsal kapasitenin artırılarak etkin bir finansal sistem ve güçlü bir bankacılık sektörünün geliştirilmesi açısından Türkiye ekonomisi için önemli bir rol oynamaktadır.

Finansal sektörün aktif büyüklüğü 2019 yıl sonu itibarıyla 5,2 trilyon TL (yaklaşık 873 milyar ABD doları) düzeyine ulaşmıştır. GSYH'nin yaklaşık olarak 1,2 katına ulaşan finansal sektör toplam aktifleri incelendiğinde; Türk bankacılık sektörünün %86,5 ile en büyük paya sahip olduğu görülmektedir.

2019 yılında, Kurumun gözetim ve denetim kapsamına giren bankaların, finansal kiralama şirketlerinin, faktoring şirketlerinin, tüketici finansman şirketlerinin ve varlık yönetim şirketlerinin finansal sektör içerisindeki payları sırasıyla %86,5, %1,12, %0,7, %0,5 ve % 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre toplam aktifler itibarıyla bankalar %16,1, faktoring şirketleri %6,9 ve varlık yönetim şirketleri %17,4 oranında büyümüş; finansal kiralama şirketleri %15, tüketici finansman şirketleri %30,5 oranında küçülmüştür.

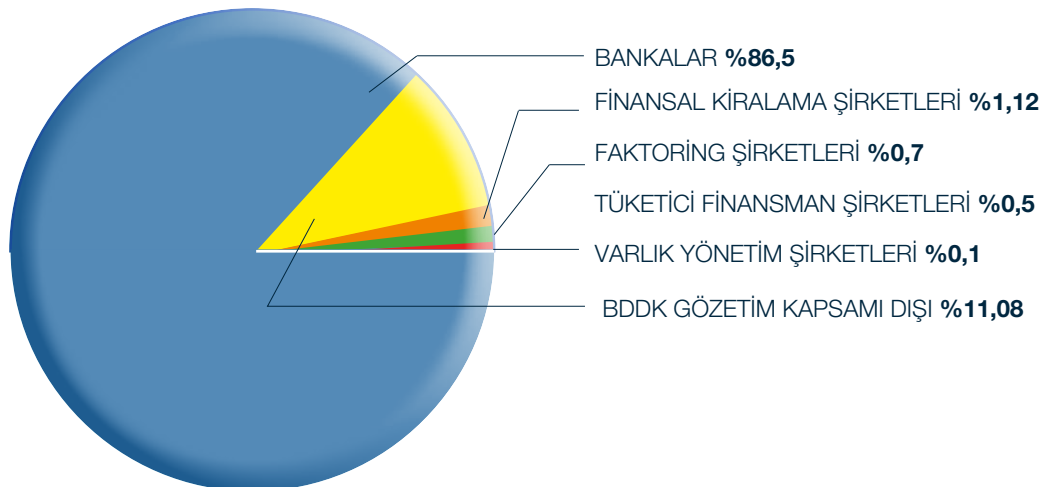
Finansal sektörün %89'luk pay ile 4,6 trilyon TL aktif büyüklüğe sahip kısmının denetim ve gözetiminden sorumlu olan BDDK, finansal sistemin güvenilirliğini artırarak, finansal piyasaların doğru ve etkin çalışması yoluyla finansal aracılıktaki etkinliğin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Son bir yıllık dönemde toplam aktifler itibarıyla;

FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ %15
TÜKETİCİ FİNANSMAN ŞİRKETLERİ %30,5 **küçülmüştür.**

BDDK Gözetiminde Bulunan Kuruluşların Finansal Sektör İçerisindeki Payları

RAKAMLARLA BDDK

2019 YILINDA RAKAMLARLA BDDK

381

KURUM DENETİM
ALANINDA YER ALAN
KURULUŞ SAYISI

571

KURUM
PERSONEL SAYISI

29

YAPILAN
DÜZENLEME SAYISI

1.167

DENETİM
RAPORU SAYISI

568

KURUL TARAFINDAN
ALINAN KARAR SAYISI

1.398

SEKTÖR BAZINDA
HAZIRLANAN GÖZETİM
RAPORU SAYISI

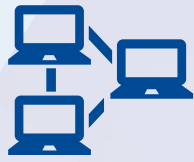
509

BANKA BAZINDA HAZIRLANAN
GÖZETİM RAPORU SAYISI

338

KAMUOYUYLA PAYLAŞILAN
PERİYODİK YAYIN SAYISI

15.590

YAPILAN DIŞ
YAZIŞMA SAYISI

134.631

KURUM TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLEN İHBAR VE
ŞİKÂyet SAYISI

VİZYON, MİSYON VE TEMEL DEĞERLER

Vizyon

Kurum Misyonu

Kurumun misyonu; Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer düzenlemelerde belirtilen görev ve yetkileri çerçevesinde düzenleme ve denetimi kapsamındaki kuruluşların faaliyetlerini güvenli ve sağlam şekilde gerçekleştirmesini, kredi sisteminin etkin şekilde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlamak ve bu sayede finansal piyasaların gelişmesine ve finansal istikrara katkıda bulunmaktır.

Misyon

Kurum Vizyonu

Kurumun vizyonu; finansal piyasalara, kuruluşlara ve tüketicilere yönelik uluslararası standartlarda düzenlemeyi, denetimi ve risk yönetimini ulusal ihtiyaçlar ve gereklilikler çerçevesinde uygulayan örnek bir otorite olmaktır.

Temel Değerler

İhtiyatlılık: Kurumun yetkileri dâhilinde olan düzenleme ve politika araçlarını, denetime tabi kuruluşların faaliyetlerini güvenli ve sağlam şekilde sürdürmesi için ekonomik konjonktüre uygun olarak kullanması ve gerektiğinde önlem almasıdır.

Bağımsızlık: Kurumun görev ve yetkilerini yerine getirirken herhangi bir makamdan talimat almaması, kendisine tahsis edilen kaynakları kendi bütçesinde belirlenen usul ve esaslar dâhilinde serbestçe kullanması ve kararlarının yerindelik denetimine tabi tutulmamasıdır.

Etkinlik: Kurum faaliyetlerinin zamanında ve fayda/maliyet yaklaşımı temelinde, risk ve kalite odaklı olarak yürütülmesidir.

Katılımcılık: Kurum faaliyetlerinin ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla aktif iş birliği ve dayanışma içinde ve söz konusu kuruluşların görüş ve önerilerinin dikkate alınması suretiyle yürütülmesidir.

Güvenilirlik: Kurum faaliyetlerinin kamu yararı gözetilerek ilgili tüm taraflar açısından eşit, adil, tutarlı ve öngörülebilir şekilde yürütülmesi, şeffaflığın ve hesap verebilirliğin sağlanmasıdır.

Yetkinlik: Kurum faaliyetleri yerine getirilirken, uluslararası düzeyde kabul görmüş mesleki yeterlilik, bilgi ve beceri standartlarına sahip olunmasıdır.

Duyarlılık: İlgili mevzuat uyarınca dikkate alınması gereken talep, öneri ve şikâyetlerin zamanında ve etkin bir şekilde değerlendirilerek ivedilikle cevaplandırılması, lüzumu halinde düzenleme ve uygulamaya konu edilmesidir.

KURUL FAALİYETLERİ

KURUL FAALİYETLERİ

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın verdiği yetkiler çerçevesinde finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, mali sektörün gelişmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması için Kanunla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun karar organıdır.

Kurul en az haftada bir defa olmak üzere, gerekli hallerde toplanmaktadır. Kurul Başkanı, yokluğunda ise ikinci başkan tarafından yönetilen toplantıların gündemi Başkan, yokluğunda ikinci başkan tarafından hazırlanarak toplantıdan en az bir gün önce Kurul üyelerine bildirilmektedir. Kurul en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanmakta ve Kanunda belirtilen özel nisap gerektiren haller dışında en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar almaktadır. Üyeler tarafından çekimser oy kullanılmamakta olup karar yeter sayısı sağlanamadığı durumlarda; izleyen toplantılarda oylarda eşitlik olması hâlinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılarak karar alınmaktadır. Kanunda belirtilen süreler saklı kalmak üzere; Kurul kararları, alındığı toplantı tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde gerekçeleri, varsa karşı oy gerekçeleri ve imzaları ile birlikte tekemmül ettirilmektedir.

Kurul tarafından 2019 yılında 64 toplantı gerçekleştirilmiş ve toplam 568 adet karar alınmıştır. Kararların genel görünümü itibarıyla dağılımına bakıldığında, toplam kararların %64,4'ünü bankalara ilişkin Kurul kararlarının oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 1: Kurul Kararlarının Genel Görünümü

Kararın Konusu	2018 Yılı		2019 Yılı	
	Adet	Yüzde	Adet	Yüzde
Bankalar	336	63,6	366	64,4
Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri	35	6,6	31	5,5
Bağımsız Denetim Kuruluşları	64	12,1	53	9,3
Değerleme/Derecelendirme/Destek Hizmeti Kuruluşları	12	2,3	12	2,1
Varlık Yönetim Şirketleri	23	4,4	11	1,9
Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları	1	0,2	4	0,7
Suç Duyurusunda Bulunulması/Bulunulmaması - İmza Yetkisinin Geçici Olarak Kaldırılması/İade Edilmesi	29	5,5	53	9,3
Kurumun İdari, Mali ve Personel İşlemleri	28	5,3	38	6,7
TOPLAM	528	100,0	568	100,0

Kurul kararlarında birden fazla hususun karara bağlanması söz konusu olabilmektedir. Örneğin, bir kararda mevzuata aykırı bir uygulamayla ilgili olarak idari işlem tesis edilip edilmeyeceğinin yanı sıra aynı konuda mevzuatta bir değişiklik yapılmasının gerekip gerekmediği de karara bağlanabilmektedir. Aynı şekilde, bir kararda hem suç duyurusunda bulunulmasına hem de ilgili banka yetkililerinin imza yetkilerinin geçici olarak kaldırılmasına karar verilebilmektedir. Tasnifleme yapılırken alınan toplam karar sayısı ile çelişmemesi bakımından, bir karar birden fazla konu ile ilişkilendirilmemiştir.

Diğer taraftan; tabloda yer alan rakamlar, ilgili konuda Kurula intikal eden ve Kurulca olumlu veya olumsuz olarak alınan tüm kararları kapsamaktadır. Örneğin, 2019 yılında izin işlemlerine ilişkin olarak Kurulca alınan 77 adet karar sayısı, izin verilen karar sayısını değil, olumlu/olumsuz alınan tüm kararları ifade etmektedir.

Kurul kararlarının konularına göre dağılımına bakıldığında; idari para cezalarına ilişkin kararların %53 ile ilk sırada, izin işlemlerine ilişkin kararların %13,6 ile ikinci sırada, düzenleme işlemlerine ilişkin kararların ise %10,9 ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 2: Kurul Kararlarının Konularına Göre Sınıflandırılması

Kararın Konusu	2018 Yılı		2019 Yılı	
	Adet	Yüzde	Adet	Yüzde
Düzenleme İşlemleri	86	16,3	62	10,9
İzin İşlemleri	95	18,0	77	13,6
İdari Para Cezaları	259	49,1	301	53,0
Faaliyet İzni İptali veya Yetki İptali	6	1,1	11	1,9
Suç Duyurusunda Bulunulması/Bulunulmaması - İmza Yetkisinin Geçici Olarak Kaldırılması/İade Edilmesi	29	5,5	53	9,3
Kurumun İdari, Mali ve Personel İşlemleri	28	5,3	37	6,5
Diğer	25	4,7	27	4,8
TOPLAM	528	100	568	100

TESKİLAT YAPISI

TEŞKİLAT YAPISI

Kurum teşkilat yapısı, değişen koşullara ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara bağlı olarak zaman zaman gözden geçirilmekte ve hizmet birimlerinde değişikliğe gidilebilmektedir.

Kurum, finansal piyasalardaki denetim ve gözetim sisteminin etkinliğinin artırılması ve bağımsız karar mekanizmalarına kavuşturulması yönündeki politikalar uyarınca, 23.06.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip bir otorite olarak kurulmuş; 01.11.2005 tarihli ve 25983 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile de bağımsızlık, etkinlik ve kapasite açısından güçlendirilmiştir.

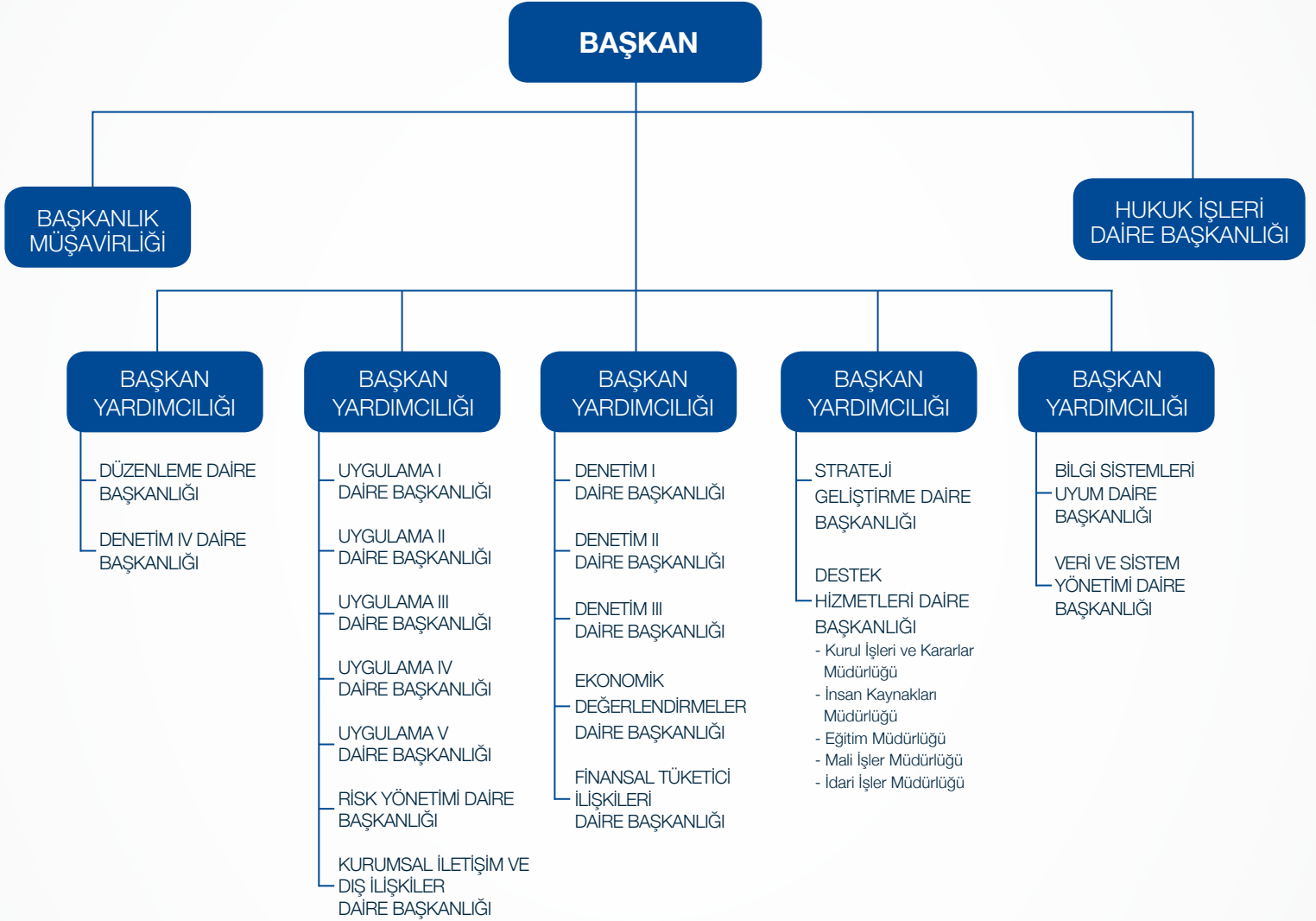
Kurumun mevcut teşkilat yapısı temel olarak, Bankacılık Kanunu ve bu Kanuna istinaden 16.03.2014 tarihli ve 28943 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2014/5885 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

Kurum, Başkan ve üyelerden müteşekkil Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) ile Başkana bağlı olarak faaliyetlerini yürüten Başkanlık Teşkilatından oluşmaktadır. Kurulun Başkanı Kurumun da Başkanıdır. Başkanlık Teşkilatı, Başkan ve beş Başkan Yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmet birimleri, sayıları yirmiyi geçmemek üzere daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Hukuk, basın ve halkla ilişkiler, yönetim ve finans gibi alanlarda sayıları on beşi geçmemek üzere başkanlık müşaviri görevlendirilebilmektedir.

Kurum teşkilat yapısı, değişen koşullara ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara bağlı olarak zaman zaman gözden geçirilmekte ve hizmet birimlerinde değişikliğe gidilebilmektedir. Söz konusu değişiklikler, Kurumun görev ve sorumluluk alanındaki genişlemelerin ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçların gerektirdiği idari kapasiteyi sağlayacak altyapıyı oluşturmak hedefiyle hayata geçirilirken; çağdaş mesleki uzmanlaşmanın gerektirdiği yatay bir teşkilatlanmayı esas almaktadır.

2019 yıl sonu itibarıyla, Kurum bünyesinde 19 daire başkanlığı ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde kurul işleri ve kararlar, insan kaynakları, eğitim, mali işler ve idari işler konularında faaliyet gösteren beş adet müdürlük bulunmaktadır. Buna ilaveten, denetim daireleri bünyesinde bankalar yeminli murakıp ve yardımcıları ile bankacılık uzman ve yardımcılarının oluşan denetim grupları, denetim grupları içerisinde de kuruluşlar bazında görev yapan denetim ekipleri yer almaktadır. Ayrıca, münhasıran bilgi sistemlerinin ya da hukuki konuların denetlenmesine yönelik olarak veya Başkanlık onayı ile gerek görülen hallerde denetim daireleri ve diğer dairelerde görev yapan meslek personelinin, denetim, inceleme, soruşturma, proje ve/veya risk modellerinin denetlenmesi, risk analizlerinin incelenmesi, bankacılık, muhasebe standartları gibi diğer konularda çalışmak üzere karma ekipler oluşturulabilmektedir.

Şekil 1: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlık Teşkilatı Yapısı*

* Söz konusu şema, güncel teşkilat yapısını göstermektedir.

ÖNE ÇIKAN ÇALIŞMALAR

➤ Ulusal Risk Değerlendirme (URD) Projesi Çalışma Grubu Faaliyetleri

Mülga Başbakanlık Makamının 21.10.2016 tarihli ve 29864 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/22 sayılı Genelgesinde; ülkemizin Financial Action Task Force (FATF) IV. Tur Karşılıklı Değerlendirmesini başarılı bir şekilde tamamlayabilmesi ve uluslararası yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) koordinasyonunda “Ulusal Risk Değerlendirme Projesi” ve “Proje Eylem Planı” hazırlanmasına karar verildiği ve Maliye Bakanlığı Müsteşarı Başkanlığında oluşturulan “Yönlendirme Komitesi”nde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Kurum) Başkan Yardımcısının da yer aldığı hususlarına yer verilmektedir.

Bu kapsamda BDDK Başkanlık makamının onayıyla Kurum, FATF IV. Tur değerlendirme sürecinde MASAK koordinasyonunda oluşturulan çalışma gruplarına katılım sağlamak; uluslararası düzenlemeler ve gelişmeler çerçevesinde, aklama suçunun ve terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin olarak Kurum uzmanlık alanına giren konularda sürece teknik destek sağlamaktadır. Bu kapsamda 2019 yılı içerisinde Kurum tarafından yürütülen faaliyetlere aşağıda maddeler halinde yer verilmiştir:

- FATF tarafından Ülkemiz nezdinde yürütülen IV. Tur Değerlendirme sürecinde Kurum denetim ve gözetimi altındaki sektörler hakkında MASAK’tan gelen bilgi taleplerine ilişkin Kurum görüşünün oluşturulması ve sürece aktif katılımın sağlanması,
- 5549 sayılı “Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun” kapsamında oluşturulan denetim programları kapsamında Kurum denetim ve gözetimi altındaki sektörlerde yükümlülük denetimlerinin icrası,
- FATF koordinasyonunda oluşturulan çalışma grubu toplantılarına aktif katılım sağlanması ve konuya ilişkin ülke görüşünün oluşturulmasına yönelik delegasyon faaliyetlerine katılım sağlanması,
- Sanal varlıklar adı altında yer alan sanal para ve benzeri ürünlerin FATF nezdinde düzenleme ve denetim çalışmalarına katılım sağlanması,
- Sanal varlıklar adı altında yer alan sanal para ve benzeri ürünlere yönelik yerel yasal çerçevenin oluşturulmasına yönelik çalışma gruplarına katılım sağlanması,
- FATF tarafından, üye ülkelerin denetim otoriteleri katılımıyla düzenlenen denetçiler forumuna katılım sağlanması.

➤ İSEDES Mevzuatı Güncelleme

Kurum tarafından uluslararası düzenlemeler ile bu düzenlemelerin denetimine ilişkin uluslararası iyi uygulamalar düzenli bir şekilde takip edilmektedir. Bu kapsamda, takip edilen konuların önde gelenlerinden birisi de Basel Bankacılık Komitesi (Basel Committee on Banking Supervision - BCBS) tarafından yayımlanan Basel II Uzlaşısının İkinci Yapısal Blok’u (Pillar 2) olan Denetimsel Gözden Geçirme Süreci (SREP: Supervisory Review Process)’dir. Bu çerçevede, bankaların risk profilleri ve stratejileri doğrultusunda maruz kaldıkları ve kalabilecekleri riskleri karşılayacak düzeyde sermayeyi hesaplamaları ve faaliyetlerini bu düzeylerin üzerinde bir sermayeyle idame ettirmelerinin sağlanması olarak ifade edilebilecek İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci (İSEDES)’in bankalar tarafından doğru bir şekilde yürütülmesi ve bankaların söz konusu süreçlerinin denetlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, 2. Yapısal Blok’a ilişkin uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk Bankacılık Sektörünün özellikleri dikkate alınarak; hâlihazırda yürürlükte bulunan İSEDES Sürecine ilişkin Yönetmelik ile İSEDES’e ilişkin İyi Uygulama Rehberinin revizyonuna ilişkin çalışmalar, Başkanlık makamının onayı çerçevesinde Kurum denetim birimlerinin koordinasyonunda sürdürülmektedir. Söz konusu çalışmalar sonucunda, bankaların içsel sermaye yeterliliği değerlendirme süreçlerinin daha etkin hale getirilmesi ve bu konudaki uluslararası en iyi uygulamalara uyumun artırılması hedeflenmektedir.

➤ Bilgi Sistemlerine Yönelik Uygulamalar

Kurumun görev alanına giren kuruluşların bilgi sistemlerine yönelik düzenleme, uygulama ve denetim fonksiyonlarının etkin şekilde yerine getirilmesi Bilgi Sistemleri Uyum Dairesinin sorumluluğundadır. BDDK Bağımsız Denetim Takip Sistemi (BADES) üzerinden bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin kuruluş, denetçi, sözleşme bilgileri, bağımsız denetim ve Kurum bilgi sistemleri denetimi raporları, bu raporlara ilişkin bulgular, özet bilgiler ve aksiyon planları ile bağımsız kuruluşlarca gerçekleştirilen denetimlere ilişkin sızma testi raporları, bulguları ve aksiyon planlarına ilişkin bilgiler elektronik ortamda takip edilmektedir.

Bağımsız denetim kuruluşlarınca ve Kurum personeline gerçekleştirilen bilgi sistemleri denetimi raporlarına ilişkin prosedürler ve örnek yazı şablonları güncellenerek uygulama faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Yayımlanan Düzenlemeler:

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ:

06.04.2019 tarih ve 30737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ” hazırlanmıştır. 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu çerçevesinde anılan şirketlerin bilgi sistemlerine ilişkin tesis etmeleri gereken yönetim yapısı tanımlanmıştır ve bilgi varlıklarının yönetimi, bilgi güvenliği, dış hizmet alımı ve yönetimi, hesap verebilirliğe yönelik denetim izlerinin oluşturulması ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek denetimin kapsamına ilişkin ilkeler belirlenmiştir.

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında faaliyetlerini yürütmekte olan şirketler sundukları hizmetler kapsamında bilgi sistemlerinden yoğun olarak yararlanmakta olup bilgi sistemleri üzerinde kontrollerin mevcut veya etkin olmaması şirketler, şirket müşterileri ve finansal sistem açısından risk oluşturmaktadır. Bilgi sistemlerine bağlı faaliyetler ve bilgi güvenliği risklerine ilişkin olarak; şirket yönetimlerinin farkındalığının artırılarak şirketlerce gerekli tedbirlerin alınması, müşterilere ait verilerin şirketlerin dışına sızabildiğine ilişkin şikâyetler ve bunun sonucunda sektöre karşı oluşabilecek güven kaybının önüne geçilmesi konuları ile buna bağlı ileride yaşanabilecek olası finansal ve finansal olmayan kayıplar değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin kullandığı bilgi sistemlerine yönelik olarak Tebliğ hazırlanmıştır.

Tebliğ kapsamında finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin kullandığı bilgi sistemlerine yönelik olarak; bilgi sistemleri yönetimi, bilgi sistemleri risk yönetimi, bilgi güvenliği, yetkilendirme ve erişim kontrolü, kimlik doğrulama, denetim izlerinin oluşturulması, bilgi sistemleri varlıklarının yönetimi, bilgi sistemleri süreklilik planı, dış hizmet alımı ve yönetimi, işlem bilgilerinin gizliliği ve bilgi sistemlerinin bağımsız denetimi hususları düzenlenmiştir. Bunun yanında, bilgi sistemlerine ilişkin bulut hizmetinin kullanımına yönelik bir düzenleme yapılarak; şirketlerin bulut hizmetini dışarıdan almasına ilişkin hususlar belirlenmiştir. Şirketlerin bulut hizmetini Kanuna tabi bir şirketin ana ortağı, iştiraki ve ana ortağın iştirakleriyle birlikte donanım ve yazılım üzerinde, şirketler arasında mantıksal ayrıma gidilerek kullanması Kurum

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında faaliyetlerini yürütmekte olan şirketler sundukları hizmetler kapsamında bilgi sistemlerinden yoğun olarak yararlanmakta olup bilgi sistemleri üzerinde kontrollerin mevcut veya etkin olmaması şirketler, şirket müşterileri ve finansal sistem açısından risk oluşturmaktadır.

iznine bağlanmıştır. Söz konusu düzenleme ile finansal alanda bulut hizmeti veren kuruluşların gerekli güvenlik hassasiyeti çerçevesinde bu hizmeti geliştirerek yaygınlaştırmaları ve bu alanda yeni hizmet vermeyi planlayan kuruluşların oluşturulması için zemin hazırlanmıştır.

Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları:

Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı: 14.09.2007 tarihli ve 26643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ”in yayımlandığı tarihten günümüze kadar bilişim teknolojilerinde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Bankaların hâlihazırda kullandığı çeşitli hizmet kanalları, bu hizmetlerin kullanımından kaynaklanacak riskler, teknolojik altyapı, siber ve fiziksel güvenlik kontrolleri gibi bilgi sistemleri yönetimi bileşenlerine ilişkin kontrollerin, teknolojik gelişmeler karşısında güncellenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Hem Kurumumuzca hem de bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilen denetim çalışmalarında edinilen tecrübeler, bankaların bilgi sistemlerinin yönetimi ve denetimi konusundaki diğer ülke düzenlemeleri, denetim ve gözetim faaliyetlerinde tespit edilen sorunları gidermek amacı ile verilen talimatlar, konu hakkında yapılan değerlendirmeler ve hazırlanan raporlar ile diğer kurumlardan, bankalardan ve banka müşterilerinden gelen talepler, öneriler ve şikâyetlerin değerlendirilmesi sonucunda; İlkeler Tebliği’nin yerini almak üzere “Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik Taslağı” hazırlanmıştır.

Kurum içi birimlerden, Kurum dışı ilgili kamu kurumlarından, bankalardan, bağımsız denetim şirketlerinden ve sektördeki ilgili diğer kuruluşlardan Yönetmelik Taslağı hakkındaki görüşleri resmi yazıyla talep edilmiş olup gelen görüşler değerlendirilmiştir.

Bunun yanında; yıl içerisinde, bankaların davet edildiği bir çalıştay düzenlenmiş olup çalıştay boyunca bankaların Yönetmelik Taslağı hakkındaki görüşleri değerlendirilmiş ve soruları cevaplanmıştır. Sonrasında ise, telefon bankacılığı özelinde TBB ile bir çalıştay gerçekleştirilmiş olup bankaların bu konu hakkındaki görüşleri dinlenmiş ve soruları cevaplandırılmıştır. Bunlara ilaveten, bağımsız denetim kuruluşlarının davet edildiği bir çalıştay daha düzenlenmiş olup bağımsız denetim kuruluşlarının Yönetmelik Taslağı hakkındaki değerlendirmeleri ayrıntılı olarak görüşülmüştür. Bu çalıştaylardan alınan sonuçlar ve gelen tüm görüşlerin değerlendirilmesi neticesinde, uygun görülen güncellemeler gerçekleştirilmiş ve Yönetmelik Taslağı nihai halini almıştır. Gerçekleştirilen çalışmaların tamamlanması neticesinde, “Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik 15.03.2020 tarihli ve 31069 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

“6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun” kapsamında faaliyette bulunmak isteyen kuruluşlar, Kurumumuza faaliyet izni başvurusunda bulunmaktadır. “Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı ile Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Yönetmelik” ile kuruluşların, bilgi sistemlerinin yeterliliği hakkında bağımsız bilgi sistemleri denetimi yaptırması ve raporun Kurumumuza iletilmesi zorunlu kılınmıştır. “Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşlarının Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ” çerçevesinde faaliyet izni için başvuru yapan kuruluşların bilgi sistemleri denetim raporları, Bilgi Sistemleri Uyum Dairesine iletilerek bilgi sistemlerinin Kanun ve Ödeme Kuruluşları Tebliği açısından yeterliliği hakkında görüş verilmiştir. 7192 sayılı “Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile 01.01.2020 tarihinden itibaren ödeme ve elektronik para kuruluşlarına ilişkin faaliyetler TCMB uhdesinde gerçekleştirilmektedir.

2015 yılından itibaren başlanan ödeme ve e-para kuruluşlarının faaliyet izni talebi kapsamında bilgi sistemleri yeterliliğine yönelik hazırlanan raporların incelenmesi ve talep edilen konularda görüş bildirilmesi çalışmalarına 2019 yılında da devam edilmiştir. Değerlendirme çalışmaları, inceleme sürecinin standartlaştırılmasını sağlamak için süreç öncesinde

Kurumumuzda, sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) faaliyetleri kapsamında bankacılık sektöründe siber olaylar takip edilmektedir.

hazırlanan birim içi uygulama prosedüründe belirlenen iş adımları takip edilerek yürütülmüştür. Ayrıca oluşturulan kılavuz doküman ile hazırlanan raporlara ve konu bazlı özel durumlara ilişkin dikkat edilmesi gereken hususlar tespit edilerek değerlendirmelerde tutarlılık ve süreçte iyileştirme hedeflenmiştir.

2019 yılında, kuruluşların faaliyet izni başvurusu ve faaliyet genişlemesi izni kapsamında bilgi sistemlerine ilişkin değerlendirilmeler yapılarak sürecin Kurum içi birimlerle koordineli olarak yürütülmesine devam edilmiştir. Bilgi Sistemleri Uyum Dairesine intikal ettirilen bilgi sistemi raporları ön incelemeden geçirildikten sonra, eksikliklerin giderilmesi yönünde bağımsız denetim kuruluşları ile iletişim kurularak aksiyon alınmış ve raporların değerlendirmeye esas alınabilir hale getirilmesi sağlanmıştır. Gerekli durumlarda izin talebinde bulunan kuruluşlar ile bilgi sistemlerine ilişkin konularda hem toplantılar düzenlenmiş hem de Kurum içi birimlerle birlikte yerinde denetim gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında, 3 ödeme kuruluşu ile 4 elektronik para kuruluşunda yerinde inceleme yapılmıştır. Ödeme Kuruluşları Tebliği ile zorunlu kılınan bağımsız bilgi sistemleri denetimlerine ilişkin faaliyet izni alarak faaliyetlerine başlayan kuruluşların BADES’e katılımı sağlanmış olup 2018 yılında bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılan bilgi sistemleri denetimi raporlarına ilişkin uygulama faaliyetleri 2019 yılında gerçekleştirilmiştir.

Kritik altyapı sektörlerinden biri olarak belirlenen bankacılık sektörüne ilişkin düzenleme ve denetleme fonksiyonunu yerine getiren Kurumumuzda, sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) faaliyetleri kapsamında bankacılık sektöründe siber olaylar takip edilmektedir. Siber saldırılara karşı alınabilecek tedbirlere yönelik çalışmalar ile banka aracı kılınarak gerçekleşen dolandırıcılık eylemleri ve bunların önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar Kurumumuz bünyesinde devam ettirilmektedir. Bu doğrultuda POS dolandırıcılığı, ATM ve kart dolandırıcılıkları ile ilgili inceleme,

gözetim ve/veya eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Sızma Testi Genelgesi doğrultusunda gerçekleştirilen bankalara yönelik sızma testleri ve ilgili bulgulara yönelik banka faaliyet ve aksiyon planları takip edilmiştir.

Ülkemiz siber uzayına yönelik risklerin önlenmesi ve güvenliğinin artırılması amacıyla yıl boyunca Kurumumuza farklı kaynaklardan ulaşan bilgiler ivedilikle bankaların SOME ekiplerine iletilmiştir. Söz konusu güvenlik risklerine yönelik bankalar tarafından alınan aksiyonlar ve güncel durumlar hakkındaki gelişmeler takip edilmiştir. Konu ile ilgili taraf olan kurum ve kuruluşlara bildirimler, talepler ve geri bildirimler iletilmiştir.

Bankacılık ve siber güvenlik sektör temsilcilerini bir araya getirmek ve iş birliğini artırmak amacıyla Kurumumuz ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı öncülüğünde oluşturulan Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi iş birliğiyle 27.03.2019 tarihinde Siber Kafe Etkinliği gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, siber güvenlik ile ilgili düzenlenen zirve ve konferans benzeri etkinliklere katılım sağlanmıştır.

Sorumlu olduğumuz sektörlerde finansal teknolojilerin ve fintek firmalarının gelişimi, blok zincir teknolojileri, kripto paralar ve diğer alanlardaki yeniliklerin takibi, Avrupa Birliği'nin açık bankacılık ve API'ler hususundaki yaklaşımlarının izlenmesi ve ülkemizdeki ödeme hizmetleri ekosistemindeki mevzuat, teknoloji ve iş modeli alanlarında öne çıkan hususların takip edilmesi konularında çalışmalarda bulunulmuştur. Gerek uluslararası kuruluşlarla gerek diğer kamu otoriteleriyle görüş alışverişinde bulunulmuş ve düzenlenen toplantılara katılım sağlanarak yapılan çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

Veri ve Sistem Yönetimine Yönelik Uygulamalar

11 inci Kalkınma Planında (2019 - 2023) yer verilen; kamu hizmetlerinin vatandaş odaklı bir bakış açısıyla elektronik ortama taşınması ve e-Devlet Kapısından hizmet sunumu ve kullanımının artırılması amacı çerçevesinde, çeşitli bankacılık hizmetlerinin internet ve mobil teknolojiler üzerinden hızlı, kesintisiz ve güvenli bir şekilde sunulabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Bu hedef doğrultusunda öncelikli kullanıcı ihtiyaçları belirlenerek hizmetlerin e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmasına yönelik olarak; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve alt düzenlemeleri ile 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu başta olmak üzere mevzuata uygunluk, teknik altyapı ve süreçler hakkında T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Kurumun ilgili birimleri, TBB ve TKBB dâhil olmak üzere çeşitli taraflarla bilgi alışverişi yapılmıştır.

Finansal teknolojilerin ve fintek firmalarının gelişimi, blok zincir teknolojileri, kripto paralar ve diğer alanlardaki yeniliklerin takibi, Avrupa Birliği'nin açık bankacılık ve API'ler hususundaki yaklaşımlarının izlenmesi ve ülkemizdeki ödeme hizmetleri ekosistemindeki mevzuat, teknoloji ve iş modeli alanlarında öne çıkan hususların takip edilmesi konularında çalışmalarda bulunulmuştur.

Yapılan değerlendirmeler neticesinde, öncelikli olarak vatandaşlara hangi bankalarda mevduat ve katılım fonu hesabı olduğu bilgisinin sunulması üzerinde çalışılmasına karar verilerek çeşitli süreç tasarımları oluşturulmuş ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu gündemine sunulmuştur. Alınan Kurul Kararı çerçevesinde, vatandaşa yönelik sunulacak hizmetin kesintisiz sürdürülebilmesi ve başvuru sahibine en güncel bilginin hızlı ve güvenli olarak iletebilmesi amaçları göz önünde bulundurularak proje oluşturulmuştur. Buna göre söz konusu e-Devlet Kapısı hizmetinin kapsamı, "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler adına bankaların yurt içi şubelerinde açılmış olan, tasarruf mevduatı niteliğindeki, Türk Lirası, yabancı para veya kıymetli maden depo hesabı cinsinden, vadeli-vadesiz mevduat hesapları ile özel cari hesap ve katılma hesapları" bilgileri kullanılarak başvuru sahibine hangi bankalarda mevduat ve katılım fonu hesabının olduğu bilgisinin gösterilmesi olarak belirlenmiştir. Hizmet sunumu, başvuru sahibinin veri temini ve sorgu sonuçlarının gösterilmesine ilişkin koşullar hakkında bilgi verilen bir metne onay vermesinin ardından gerçekleştirilecektir.

Bu kapsamda proje uyarınca;

- Bankalardan alınacak verinin kapsam, içerik ve veri gönderiminde izlenecek yöntemin detaylı olarak açıklandığı, bankalara yönelik olarak rehber hazırlanması,
- Hizmete ilişkin Kurum nezdinde kullanılacak "e-Devlet Sistem İzleme" ekranı tasarımının oluşturulması,

- Bankalardan veri temininde sürekliliği sağlamak üzere, raporlamada birbirinin alternatifi olarak kullanılabilecek web uygulaması, FTP ve web servis yöntemlerinin altyapısının geliştirilmesi,
- Hizmet sunumunda kullanılacak teknik donanım kapasitesinin artırılmasına yönelik yeni ekipman temini,
- E-Devlet Kapısı üzerinden veri sunumunda kesinti yaşanmamasına yönelik ilave önlemlerin alınması,
- Başvuru sahibine en güncel bilginin sunulabilmesine yönelik olarak bankaların mevcut sistem tasarımlarına ve altyapılarına göre en güncel veriyi raporlayabileceği raporlama sisteminin oluşturulması,
- Hizmetinin sunulabilmesine ilişkin başvuru sahibince onaylanması gereken açık rıza beyanı metninin hazırlanması,
- Hizmetin sunulacağı e-Devlet Kapısı sayfa tasarımının oluşturulması,
- Kurum internet sayfasında yayımlanmak üzere hizmete özel açıklamaların, istatistiki bilgilerin ve sıkça sorulan sorular ve cevaplarının yayımlanacağı ekranların oluşturulması,

faaliyetleri tamamlanmıştır. Ayrıca;

- E-Devlet Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde E-Devlet kapısı işletmecisi ile bilgi paylaşımı ve iş birliği protokolünün imzalanması,
- Veri kalitesini artırmaya yönelik olarak, hizmet kapsamında derlenen verilerin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü – Kimlik Paylaşım Sistemi ile kontrolünün sağlanması,
- Hizmet kapsamındaki e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirilecek kullanıcı sorgularına ilişkin şikâyet ve itirazların bildirilebilmesine yönelik olarak, e-Devlet Kapısı üzerinden hâlihazırda sunulmakta olan “Şikâyet Başvuru ve Takibi” uygulamasının içeriğinin güncellenmesi

çalışmaları devam etmektedir.

Hizmetin devreye alınmasının ardından; T.C. Adalet Bakanlığı ile Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) ile entegrasyon sağlanarak, varislerin murise ait hangi bankalarda mevduat ve katılım fonu hesabının bulunduğunu sorgulayabileceği bir e-Devlet Kapısı hizmetinin geliştirilmesi çalışmalarına başlanması planlanmaktadır.

► Stratejik Plan ve İş Süreçleri

2019-2021 dönemini kapsayan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Dördüncü Stratejik Planı, Kurumumuzun görevlerini etkin bir şekilde gerçekleştirmesine yönelik kritik nitelikteki adımların belirlenmesi ve gerçekleştirilmesi amacıyla hazırlanmış ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 07.03.2019 tarihli ve 8286 sayılı Kararı ile kabul edilmiştir. Kurumumuzun ilgili birimlerinin görüş ve önerileri çerçevesinde oluşturulan BDDK Stratejik Planı temel olarak, finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve malî sektörün geliştirilmesini hedeflemektedir. Stratejik Planda yer alan politika, amaç ve hedefler, öngörülen faaliyetlerin genel ekonomik politikalar ve diğer ilgili kurumların faaliyetleri ile tutarlı olması amacını taşıması gerektiği bilinciyle 2019-2021 yıllarını kapsayan orta vadeli Yeni Ekonomi Programına uyumlu şekilde belirlenmiştir.

Kurumumuzun iş süreçleri, Stratejik Plandaki kurumsal hedeflere ulaşılması, yönetsel etkinliğin artırılması ve dinamik bir yapının oluşturulması amacıyla ilgili birimlerimizle koordineli bir şekilde geliştirilmiş; her bir birimde çalışan personelin unvan bazında görev tanımları oluşturulmuş; işin gerekleri, sahip olunması gereken yetkinlikler ve sorumluluklar belirlenmiştir.

Kurumumuzun iş süreçleri, Stratejik Plandaki kurumsal hedeflere ulaşılması, yönetsel etkinliğin artırılması ve dinamik bir yapının oluşturulması amacıyla ilgili birimlerimizle koordineli bir şekilde geliştirilmiştir.

► Anahtar Performans Göstergeleri

2019 yılında “Program Bütçe Sistemi”ne geçiş çalışmaları kapsamında, belli programlar ve alt programlar dâhilinde kamu idareleri için anahtar performans göstergeleri ve her bir gösterge için hedefler belirlenmesine başlanmıştır. Bu çerçevede oluşturulan “Finansal Sistemin Geliştirilmesi ve Bankacılık Programı”nın amacı; finansal ürün ve hizmetlerde çeşitliliği, derinliği ve tabana yayılmayı artırmak suretiyle finansal sistemin ve istikrarın güçlendirilmesi, bankacılık sektörünün gelişiminin hızlandırılması şeklinde belirlenmiştir. Bu amaca yönelik olarak ortaya konulan hedeflerden birisini finansal piyasalara, kuruluşlara ve tüketicilere yönelik düzenleme, denetim, gözetim ve uygulama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi oluşturmakta olup Kurumumuz için bu hedefe yönelik olarak 12 adet sayısal performans göstergesi tanımlanmıştır. Bunlar (1) Türk bankacılık sektörü sermaye yeterliliği oranı, (2) Stres Testi Raporu adedi, (3) Krediler Raporu adedi, (4) Türk Bankacılık Sektörü Genel Görünümü Raporu adedi, (5) İhbar ve Şikâyetlere İlişkin Denetim Raporu adedi, (6) Finansal Sektör Komisyonu toplantı sayısı, (7) Eşgüdüm Komitesi toplantı sayısı, (8) Kurul toplantı sayısı, (9) Kurul kararı sayısı, (10) Personel başına düşen eğitim süresi, (11) Yıllık Faaliyet Raporu yayınlanması ve (12) Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi yayın sayısı şeklinde olup sektörün temel sağlamlık göstergelerinin yanı sıra Kurumumuzun denetim, gözetim, düzenleme, uygulama, finansal tüketicinin korunması ve kamuoyunun aydınlatılması gibi ana süreçlerine ilişkin göstergeleri içermektedir. İlk değerlendirme dönemi niteliğindeki 2019 yılında Kurumumuz tüm performans göstergeleri için ilgili hedefleri tutturmuş bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda da Kurumumuz söz konusu göstergelerdeki gelişimi yakından takip etme ve performansını artırma yönündeki gayretlerine titizlikle devam edecektir.

DÜZENLEME FAALİYETLERİ VE ETKİ ANALİZLERİ

DÜZENLEME FAALİYETLERİ VE ETKİ ANALİZLERİ

Bankacılık Kanununun 93 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında Kurumun, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde kendisine verilen yetkilerini, Kurulca tesis edilecek düzenleyici işlemler veya alınacak özel nitelikli kararlar ile kullanacağı ve Kurul kararıyla bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler ve tebliğler çıkarmaya yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Düzenleme fonksiyonu çerçevesinde; AB ile uluslararası bankacılık kuralları ve uygulamalarına uyumun sağlanması amacıyla, ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda bankacılık mevzuatında değişiklik yapılmasına dair çalışmalar yürütülmüştür.

Mevzuat çalışmaları kapsamında, Kurum tarafından oluşturulan düzenleme taslakları Kurum dışı kesimlerin görüşüne açılmakta ve Kurum internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Hazırlanan tüm taslaklar ile ilgili olarak sektör temsilcileri aracılığıyla sektörün görüşleri alınmakta ve gerekli durumlarda ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri talep edilmektedir. Bahse konu kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler çerçevesinde gözden geçirilen taslaklar, Bankacılık Kanununun 93 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca sektör stratejisi ve politikaları ile ilişkisinin kurulması bakımından ilişkili Bakanlığın, kalkınma planı ve yıllık programla ilişkisinin kurulması açısından da Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüş ve önerilerine sunulmaktadır. Söz konusu görüş ve önerilerin değerlendirilmesini müteakiben nihai taslaklar Kurula sunulmakta, Kurul tarafından kabul edilen yönetmelik ve tebliğler Resmi Gazete’de yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmektedir.

2019 yılı faaliyet döneminde, 1 adet yönetmelik ve 1 adet yeni tebliğ ihdas edilmiş, 22 adet yönetmelik değişikliği ve 5 adet tebliğ değişikliği gerçekleştirilmiştir.

» Yürürlüğe Konulan Düzenlemeler

2019 yılı faaliyet döneminde, 1 adet yeni yönetmelik ve 1 adet tebliğ ihdas edilmiş; 22 adet yönetmelik değişikliği ve 5 adet tebliğ değişikliği gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3: Yürürlüğe Giren Düzenlemelerin Türleri İtibarıyla Dağılımı

Yürürlüğe Giren Düzenlemelerin Türleri İtibarıyla Dağılımı	2018	2019
Kanun	-	-
Kanun Değişikliği	-	-
Yönetmelik	2	1
Yönetmelik Değişikliği	15	22
Tebliğ	2	1
Tebliğ Değişikliği	2	5
Genelge	-	-
TOPLAM	21	29

➤ Yönetmelikler

➤ **Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (11.01.2019 tarihli ve 30652 sayılı RG):** Mal veya hizmet alımı sonrası belli bir ücret karşılığı borcun taksitlendirilmesi veya ödemenin ertelendiği dönemler de dâhil olmak üzere, kredi kartları ile gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları ile nakit çekimlerinde taksitlendirme sürelerinin Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca (Kurul) belirlenmesi düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 11.01.2019 tarihli ve 8198 sayılı Kurul Kararı ile söz konusu Yönetmelik öncesinde Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında düzenlenen taksit sınırları ve yasakları aynı şekilde belirlenmiş olup ayrıca, kredi kartları ile gerçekleştirilecek fiyatı üç bin Türk Lirasına kadar olan televizyon alımlarında üç ay olan taksit sınırı dokuz aya çıkarılmıştır.

➤ **Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (25.01.2019 tarihli ve 30666 sayılı RG):** Taşit kredilerinde kredi tutarının taşıtın değerine oranında dikkate alınan 100 bin Türk Lirası sınırı 120 bin Türk Lirasına çıkarılmıştır.

➤ **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (25.01.2019 tarih ve 30666 sayılı RG):** Bankaların dâhil olduğu risk grubunun ve Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kişilerin bankalarıyla olan ilişkileri düzenlenmiş, Kurulca kapsamı belirlenecek krediler için yetkili bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu alınması zorunlu tutulmuş, Enerji Kimlik Belgesi bulunan konutlara ilişkin farklı kredi teminat oranları belirlenmiş, kamu bankalarına kullandırılan krediler kredi sınırı kapsamı dışında tutulmuş, katılım bankalarınca fon kullandırma yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar değiştirilmiş, taşit kredilerinde kredi tutarının taşıtın değerine oranının belirlenmesinde dikkate alınan sınır değiştirilmiş ve değişikliğin yürürlük tarihi itibarıyla dönem borcu kısmen veya tamamen ödenmemiş kredi kartlarının mevcut borç bakiyeleriyle sınırlı olmak üzere, kredi kartı borçlarının ödenmesi amacıyla kullandırılan tüketici kredilerinde vade sınırı 60 aya çıkarılmıştır.

➤ **Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (01.02.2019 tarihli ve 30673 sayılı RG):** 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 16 kapsamında yapılması gereken güncellemeler kapsamında bahse konu Yönetmelik ekinde yer alan finansal tablo formatlarında yer alan kiralama işlemlerine ilişkin satırlar güncellenmiş ve muhtelif satırlar tablolardan çıkarılarak sadeleştirme sağlanmıştır.

➤ **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (10.02.2019 tarihli ve 30682 sayılı RG):** Yönetmelikler ile eklenen maddelerin yürürlük tarihinden önce anapara ve/veya faiz ödemelerinin tahsili geciken ihtiyaç kredilerinin borç bakiyelerinin, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla altmış ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilmesine imkân tanınmıştır.

➤ **Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (13.02.2019 tarihli ve 30685 sayılı RG):** Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesi çerçevesinde kurulan finansman ortaklığı kapsamında sağlanan finansmanların Yönetmeliğin 8 inci maddesinin 7 nci fıkrasından istisna tutulduğu düzenlenmiş ve 5411 sayılı Kanunda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümler ve madde metninde belirtilen diğer hususlara uyulmak kaydıyla Türkiye’de kurulu bankaların yurt dışında; ortaklığının kurulu bulunduğu ülke mevzuatı gereğince zaruri olarak gerçekleştirdiği pay edinimleri ile daha önce Kuruldan şube açma izni almış olduğu ülkede gerçekleştirecekleri ilave şube açılışları ve alacaklarının tahsili amaçlı pay edinimleri Kurul izninden muaf tutulmuştur.

➤ **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (19.02.2019 tarihli ve 30691 sayılı RG):** Bağımsız denetime tabi şirketler bakımından Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun belirlediği muhasebe ve finansal raporlama standartları doğrultusunda bağımsız denetimden

geçmiş finansal tabloların, bankaların kredi müşterilerinden aldığı hesap durumu belgeleri olarak kabul edilmeleri ile ilgili olarak Yönetmeliğin 8 ilâ 11 inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

Yönetmeliğe eklenen 11/A maddesi ile sektörde yüksek kredi borcu taşıyan veya taşıyacak olan firmalarla ilgili olarak, bankaların daha detaylı bilgi ve belgeleri elde etmelerini teminen, kredi tahsis aşamasında sektördeki toplam riski 500 milyon TL üzerinde olan firmaların ve dahil oldukları grubun; konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü olup olmamasına göre bağımsız denetimden geçmiş konsolide ve/veya konsolide olmayan finansal tablolarının, borç ödeme gücü, likidite, kur riski, kârlılık gibi unsurları içerecek şekilde ve bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar esas alınarak hazırlayacakları veri ve rasyoları içeren ve bağımsız denetim şirketlerinin güvence raporunun bulunduğu analiz tablolarının bankalara ibrazını zorunlu hale getirecek hükümler eklenmiştir.

Yönetmeliğe eklenen 11/B maddesi ile sistemik önemli bankaların, kredi yoğunlaşması yaşadıkları bireysel krediler hariç, ilk 5 sektör bakımından yıllık olarak sektörel analiz raporlarını ve ilk 50 risk grubu için konsolide mali tahlil ve analiz raporlarını hazırlayarak bünyelerinde bulundurmaları zorunlu hale getirilmiştir.

➤ **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (26.02.2019 tarihli ve 30698 sayılı RG):** Söz konusu Yönetmelikler ile tüketici kredilerinin vadesi 36 aydan altmış aya, nihai fatura değeri 120 bin Türk Lirası ve altında olan taşıt alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi 48 aydan 60 aya, bilgisayar alımı amacıyla kullandırılan kredilerin vadesi 6 aydan 12 aya çıkarılmış ve bu Yönetmeliklerin yürürlük tarihinden önce kullandırılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyelerinin borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla 60 ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilmesine yönelik olarak geçici maddeler getirilmiştir.

➤ **Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (02.04.2019 tarihli ve 30733 sayılı RG):** Bankaların Kurumumuza, Türkiye Bankalar Birliği ile Türkiye

Katılım Bankaları Birliğine yıl sonu ve ara dönem sonları itibarıyla konsolide ve konsolide olmayan finansal raporların elektronik formatta da gönderilmesinden hareketle matbu formatta gönderim yükümlülükleri kaldırılarak bu konuda matbu hazırlama ve saklamanın yarattığı iş yükü ve maliyet anlamında bir sadeleşmeye gidilmesi, finansal raporların Resmî Gazete’de yayımını takip eden yedi gün içinde Kurumumuza bildirimde bulunulmasına ilişkin yükümlülük kaldırılarak süresi içinde bildirim yapılamadığı durumlarda bankaların cezalandırılmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

➤ **Bankalar ve Konsolide Denetime Tabi Kuruluşlarca Yapılabilecek Bağış ve Yardımlara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik (27.04.2019 tarihli ve 30757 sayılı RG):** Katılım bankalarının Merkez Bankası nezdinde tuttıkları zorunlu karşılıkların nemalandırılmasından kaynaklanan gelir tahakkukları gibi mevzuattan kaynaklanan nedenlerle zorunlu olarak edindikleri katılım bankacılığı meslek ilke ve standartlarına uygun olmayan birtakım gelirlerin, faaliyetlerin katılım bankacılığı esaslarına uygun şekilde sürdürülebilmesi amacıyla bağış yoluyla elden çıkarılmasının yaygın bir uygulama olduğu; bununla birlikte, Kanun ve Yönetmelikte yer verilen sınırlamalar dolayısıyla bu tür işlemlerin uygulamada sıkıntılara yol açabildiği ve bu tür gelirlerin bilançolarda taşınmak durumunda kalınmasının itibar riski oluşturabileceği dikkate alınarak, katılım bankalarının bu kapsamda gerçekleştirecekleri işlemlerin bağış ve yardım sınırlarından istisna tutulması amacıyla düzenleme yapılmıştır.

➤ **Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (13.06.2019 tarihli ve 30800 sayılı RG):** Yönetmelik ile kredi kartlarında ödenmesi gereken asgari ödeme tutarının, kredi kartı limitine göre ayırım yapılmaksızın, en az dönem borcunun %30'u kadar olacak şekilde belirlenebilmesine yönelik değişiklik yapılmıştır.

➤ **Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelik (01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı RG):** Tekdüzen hesap planlarının, Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ve Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmeliğin tebliğleri olarak çıkarılmaları yerine münhasır bir Yönetmelik olarak genel hatlarıyla düzenlenmesi; bankalar ve

şirketlerce kullanılacak hesap planı detayları ile bunlara ilişkin açıklamaların Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak Kurul tarafından belirlenmesi amaçlanmıştır.

➤ **Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı RG):** 01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2020 itibarıyla yürürlüğe giren Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelik bankalarca, katılım bankalarınca ve şirketlerce uygulanan ve tebliğ olarak çıkarılan tekdüzen hesap planı tebliğlerinin belirtilen tarih itibarıyla Kurul kararıyla düzenlenmesi sağlanmış ve Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ’in dayanağını oluşturan 4 üncü maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

➤ **Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı RG):** 01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2020 itibarıyla yürürlüğe giren Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelik bankalarca, katılım bankalarınca ve şirketlerce uygulanan ve tebliğ olarak çıkarılan tekdüzen hesap planı tebliğlerinin belirtilen tarih itibarıyla Kurul kararıyla düzenlenmesi esasını getirmektedir. Yönetmelik ile bankalarca ve katılım bankalarınca uygulanan tekdüzen hesap planı tebliğlerinin dayanağını teşkil eden 15 inci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

➤ **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (16.08.2019 tarihli ve 30860 sayılı RG):** Yönetmeliğin 11/A maddesinde yer verilen 500 milyon TL sınırı 100 milyon TL’ye düşürülmüştür. 2019 yılı Nisan ayında kamuoyuna açıklanan “Yeni Ekonomi Programı, Yapısal Dönüşüm Adımları 2019” başlıklı programda yer verilen “kurumsal yönetim standartlarının yükseltilmesi” hususu ile ilgili olarak, Sermaye Piyasası Kurulunun konuyla ilgili düzenlemeleri referans verilerek, kredi tahsis aşamasında, kapsam dahilindeki firmaların, kurumsal yönetim yapı ve süreçleriyle ilgili öz değerlendirmelerinin bankalarca alınması zorunlu tutulmuştur.

➤ **Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (12.09.2019 tarihli ve 30886 Mükerrer sayılı RG):** 17.07.2019 tarihli ve 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 17 nci maddesi ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununa eklenen Geçici 32 nci madde hükümleri ile Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uyumlaştırılması amacıyla Kanunda yer verilen hükümlerin tekrarı niteliğinde olan hükümler yürürlükten kaldırılmış; madde birleştirmesi yapılarak sadeleştirilme sağlanmış ve Yönetmeliğin amaç ve kapsam, dayanak, tanımlar ve finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmalarına ilişkin hükümleri düzenleyen maddeleri Kanun hükümleri çerçevesinde gözden geçirilerek değiştirilmiştir.

➤ **Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (27.11.2019 tarihli ve 30961 sayılı RG):** 17.07.2019 tarihli ve 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesine eklenen üçüncü fıkra uyarınca tahsil imkânı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen krediler, vergi mevzuatı kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilmekle birlikte “Zarar Niteliğindeki Alacaklar” hesabında izlenen ve borçlunun temerrüdü nedeniyle ömür boyu beklenen kredi zararı karşılığı veya özel karşılık ayrılan kredilerin geri kazanılmasına ilişkin makul beklentiler bulunmayan kısmının, ilk raporlama döneminden itibaren TFRS 9 kapsamında kayıtlardan düşülmesi hususu düzenlenmiştir.

➤ **Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (03.12.2019 tarihli ve 30967 sayılı RG):** Borsa İstanbul A.Ş. (BİST) ile Türkiye Varlık Fonu ve BİST dışında kalan diğer paydaşlarının, ulusal derecelendirme kuruluşunda ortak olarak yer almasına imkân sağlanmıştır.

➤ **Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (24.12.2019 tarih ve 30988 sayılı RG):** Bankaların özkaynak yapılarının güçlü tutulmasına yönelik ihtiyatlı politikaların sürdürülmesi kapsamında genel karşılıkların katkı sermaye hesabına dâhil edilmemesine yönelik söz konusu uygulamanın başlangıç tarihi, 01.01.2020 yerine 01.01.2022 olarak belirlenmiştir.

➤ **Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik (24.12.2019 tarih ve 30988 sayılı RG):** Genel karşılıkların katkı sermayede dikkate alınmama başlanması ile birlikte standart yaklaşımda kredi riskine esas tutar hesaplanırken özel karşılıklar için olduğu gibi genel karşılıkların da varlığın/alacağın değerinden düşülmesi uygulamasının başlangıç tarihinin 01.01.2022'ye ertelenmesi öngörülmüştür.

➤ Tebliğler

➤ **Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (01.02.2019 tarih ve 30673 sayılı RG):** 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 16 kapsamında finansal tablo formatları ile dipnot açıklamalarında ve TFRS 9 kapsamında gayri nakdi krediler için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin dipnot açıklamalarında güncellemeler yapılmıştır.

➤ **Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (01.02.2019 tarih ve 30673 sayılı RG):** 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 16 kapsamında ilgili hesaplarda güncellemeler yapılmış ve uygulamada tereddüt yaratan bazı hususlara ilişkin değişiklikler yapılmıştır.

➤ **Katılım Bankalarınca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (01.02.2019 tarih ve 30673 sayılı RG):** 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 16 kapsamında ilgili hesaplarda ve TFRS 9 kapsamında gayri nakdi krediler ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin hesaplarda güncellemeler yapılmıştır.

➤ **Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (01.02.2019 tarih ve 30673 sayılı RG):** 01.01.2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren TFRS 16 kapsamında ilgili hesaplarda ve TFRS 9 kapsamında gayri nakdi krediler ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar için ayrılan beklenen zarar karşılıklarına ilişkin hesaplarda güncellemeler yapılmıştır.

➤ **Kredi Riskine Esas Tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (11.04.2019 tarih ve 30742 sayılı RG):** Bankalar açısından daha net ve anlaşılabilir olması bakımından, Tebliğin ekinde yer verilen; temerrüt tanımı, temerrüt halinde kayıpların hesaplanması ve dönüştürme oranlarının tahminine ilişkin yapılan açıklamalarda Tebliğin esasında farklılık yaratmayan ancak daha düzgün anlatımı sağlamaya yönelik değişiklikler yapılmıştır.

➤ **Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğ (14.09.2019 tarih ve 30888 sayılı RG):** Katılım bankaları ile 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin onuncu fıkrası kapsamında müşterilerine finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankalarının faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun şekilde faaliyet göstermek üzere oluşturacakları yapı ve süreçlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bu çerçevede, söz konusu bankaların danışma komitesi oluşturmalarına, faizsiz bankacılık uyum ve denetim faaliyetlerine ve müşterilerini bilgilendirmelerine ilişkin yükümlülükleri düzenlemeye konu edilmiştir.

► Çalışması Tamamlanan ve 2020 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler

► **7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (25.02.2020 tarih ve 31050 sayılı RG):** 2005 yılında yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununda, bankacılıktaki gelişime bağlı ortaya çıkan gereksinimlerin karşılanması ve uluslararası en iyi uygulamalara uyum sağlanması amacıyla değişiklikler yapılmaktadır. Bu kapsamda en son güncelleme 25.02.2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Kanun ile yapılmıştır. Yapılan değişiklikler ile başta Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayımlanan standartlar olmak üzere; uluslararası standart ve ilkelerdeki değişikliklere uyumun sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu kanun değişikliği ile sürekli gelişen katılım, kalkınma ve yatırım bankacılığının daha da ileri seviyelere getirilmesinin yanı sıra faktoring şirketlerinin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi, izinsiz bankacılık faaliyetlerine karşı erişim yasağı uygulamasını devreye alınması, bankacılık sektörüne ilişkin uluslararası uygulamalara paralel şekilde ihlallerin giderilmesi veya caydırıcılığın tesis edilmesi için daha yüksek tutarlı idari para cezalarının uygulanması, AB direktifleri ve benzer ülke uygulamalarında olduğu gibi finansal piyasalarda yaşanacak manipülasyon ve yanıltıcı işlemlere karşı idari para cezası uygulamasının getirilmesi, G-20 kararları ve Avrupa Birliği uygulamalarına uyumlu olarak sistemik öneme sahip bankaların, faaliyetleri ve üstlendikleri risklerle uyumlu olarak gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuz gelişmeler karşısında alacakları önlemleri içeren planları kendiliğinden hazırlayarak uygulaması öngörülmektedir. Ayrıca Kanun değişikliğiyle risk grupları tanımına etkinlik kazandırılması için bankaların grup bazında kredi risklerinin takibinde önem taşıyan risk grubu tanımı genişletilerek, risk gruplarının Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayımlanan standartlar ile uyumlu olarak uygulanmasına yönelik esaslar belirlenmektedir. Kanunda müşteri sırrı niteliğindeki verilerin işlenmesi ve aktarılması hususlarında, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Kanun hükümleri arasında uygulamada var olabilecek tereddütleri gidermeyi amaçlayan değişiklik yapılmasının yanı sıra sır niteliğindeki verilerin yurtdışına aktarılması konusunda 5411 sayılı Kanun hükümlerinin özel nitelikli kanun hükümleri olarak ele alınmasını sağlamak bakımından, müşterilerin açık rızası olsa bile talep ya da talimatı olmadan sır niteliğindeki bilgilerin yurt içindeki ve yurt dışındaki kişilere aktarılamayacağı hüküm altına alınmış, ayrıca ekonomik güvenliğe ilişkin yapacağı

değerlendirme sonrası Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna, müşteri sırrı ya da banka sırrı niteliğinde olan her türlü verinin yurtdışına aktarılmasını yasaklama yetkisi verilmiştir. Yapılan değişiklikle ayrıca, bankaların faaliyetlerini yürütmede kullandıkları bilgi sistemleri ve bunların yedeklerinin yurt içinde bulundurulması hususunda karar alma konusunda Kurul yetkili kılınmıştır.

► **Bankaların Değerleme Hizmeti Almaları ve Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesi ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (09.01.2020 tarih ve 31003 sayılı RG):** Sektörde yaşanan gelişmeler dikkate alınarak; değerlendirme kuruluşlarının faaliyetlerini yerine getirirken karşılaştıkları müdahalelerin azaltılması, bağımsızlıklarının korunması ve Kurumumuz uygulama faaliyetlerinin daha etkin ve sağlıklı yürütülmesini teminen gerekli değişiklikler yapılmıştır.

► **Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (14.01.2020 tarih ve 31008 sayılı RG):** Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 12/A maddesi ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 11/A maddesinde düzenlenen konut, taşıt ve tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalarda karar alma sürecinin hızlı olabilmesi ve uygulamada esneklik sağlanması amacıyla, Yönetmelik yerine Kurul Kararı ile bu sınırlamalarda değişiklik yapılabilmesi veya bu konuda ilave sınırlama getirilebilmesi sağlanmıştır. Diğer taraftan, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerde vade sınırı altı aydan üç aya düşürülmüştür.

► **Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (28.03.2020 tarihli ve 31082 sayılı RG):** Yönetmelik ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görüşünü alarak, kredi kartlarında asgari tutarı dönem borcunun yüzde yirmisi ile yüzde kırkı arasında olacak şekilde belirleyebilmesi ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve

Maliye Bakanlığının görüşünü alarak kredi kartı limitine ilişkin Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin 22 nci maddesinde yer alan sınırlamaları değiştirebilmesine yönelik değişiklikler yapılmıştır.

➤ Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları

➤ Kredi Yoğunlaşma Sınırına İlişkin Yönetmelik Taslağı:

Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS) tarafından 2014 Nisan ayında kabul edilen büyük kredi sınırına ilişkin Basel standardı ile ilgili dokümanlar dikkate alınarak Kredi Yoğunlaşma Sınırına İlişkin Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır. Bu standart ile bir risk grubunun temerrüde düşmesi ile bankaların maruz kalacakları zararın sınırlandırılması amaçlanmaktadır. Yönetmelik taslağı ile kredi tutarında yoğunlaşma riski olarak nitelendirilen bir kişi ya da risk grubuna kullanılacak kredilerin konsolide ve konsolide olmayan bazda bankaların ana sermayeleri ile sınırlandırılması öngörmekte, bu sınırlandırmada kullanılacak risk tutarının nasıl hesaplanacağı konusunda usul ve esaslar belirlenmektedir.

➤ Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik Taslağı:

Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından 2014 Ekim ayında kabul edilen ve hakkındaki en son değişiklik 2018 Haziran ayında yayımlanan Net İstikrarlı Fonlama Oranına İlişkin Basel III Standardı ve ilgili dokümanlar dikkate alınarak Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır. Basel III standardı ile bankaların orta ve uzun vadede maruz kalabilecekleri fonlama riskinin likidite düzeylerinin bozulmasına yol açmasını önleyebilmek amacıyla, pasif yapılarını güçlendirerek daha istikrarlı ve güvenilir bir fonlama yapmalarının sağlanması hedeflenmektedir. Hem konsolide hem de konsolide olmayan biçimde ölçülmesi planlanan net istikrarlı fonlama oranının Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla üçer aylık basit aritmetik ortalamasının yüzde 100' den az olmaması gerekmektedir.

➤ Bankaların Kaldıraç Oranı Ölçümüne İlişkin Yönetmelik Taslağı:

Kaldıraç etkisiyle bankaların maruz kalması muhtemel risklerin önüne geçebilmek amacıyla, Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından ortaya konulan Basel

III reform önerilerini dikkate alarak riske duyarlı sermaye hesaplamasının tamamlayıcısı olarak hazırlanan Bankaların Kaldıraç Düzeyinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik 05.11.2013 tarihli ve 28812 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış, 01.01.2014 tarihinde Yönetmeliğin raporlama maddesi, 01.01.2015 tarihinde ise tüm maddeleri yürürlüğe girmiştir. Basel Bankacılık Denetim Komitesinin Aralık 2017 tarihinde yayımlanan "Basel III: Finalising Post-crisis Reforms" adlı dokümanı ile bankaların kaldıraç oranı hesaplamalarına ilişkin bazı değişiklikler getirilmiştir. Bahse konu değişikliklerin, menkul kıymet veya emtia teminatlı finansman işlemlerinin bilanço içi varlıklar yerine ayrı bir risk tutarı kalemi olarak muhtelif netleştirme kriterleri çerçevesinde hesaplamaya dâhil edilmesi, bilanço içi varlıklar ile bilanço dışı işlemlerin risk tutarından özel karşılığın yanı sıra genel karşılığın da düşülmesi, bilanço dışı işlemlerin risk tutarları hesaplanırken, bilanço dışı işlemlere Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen dönüştürme oranlarının uygulanması, türev finansal araçların ve kredi türevlerinin risk tutarlarına ilişkin hesaplama yönteminin değişmesi gibi yenilikler getirmesi planlanmaktadır. Bu yeniliklerin mevcut Yönetmeliğin içeriğinde ve yapısında kapsamlı değişiklikler yaratacağı dikkate alınarak, yönetmelik değişiklik taslağı hazırlanması yerine Bankaların Kaldıraç Oranı Ölçümüne İlişkin Yönetmelik Taslağı adlı yeni bir taslak hazırlanmış ve bu Taslak ile mevcut Yönetmeliğin yürürlükten kaldırılması öngörülmüştür.

➤ Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı:

Basel III'e tam uyumun sağlanabilmesini teminen Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin EK-2'sinde değişiklik yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur. BCBS tarafından hazırlanan "Capital Requirements for Bank Exposures to Central Counterparties" adlı doküman ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasında değişiklikler öngörülmüş olup Basel III'e tam uyumun sağlanabilmesini teminen Yönetmeliğin EK-4'ünde de değişiklik yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur. Bu kapsamda, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır.

➤ **Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı:** Karşı taraf kredi riski hesaplamasında “gerçeğe uygun değerine göre değerlendirme yöntemi” ile “standart yöntem” yerine “karşı taraf kredi riski ölçümüne ilişkin standart yaklaşım”ın kullanılmasının bir sonucu olarak “Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ”in ilgili yerlerinde “gerçeğe uygun değerine göre değerlendirme yöntemi” ve/veya “standart yöntem”e yapılan atıfların “karşı taraf kredi riski ölçümüne ilişkin standart yaklaşım”a yapılacak şekilde değiştirilmesi ihtiyacı hâsıl olmuş ve bu çerçevede bir tebliğ değişikliği taslağı hazırlanmıştır.

➤ **Bankaların Risk Yönetimine İlişkin Olarak Bankalarca Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğ Taslağı:** Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS) tarafından 2015 Ocak ayında yayımlanan “Revised Pillar 3 Disclosure Requirements” adlı Basel standardı dikkate alınarak “Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğ” hazırlanmış ve bu Tebliğ 23.10.2015 tarihli ve 29511 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. BCBS tarafından daha sonra anılan standartta bazı değişiklikler yapılmıştır. Basel standartlarında yapılan değişikliklerin mevcut Tebliğin yapısı ve içeriğinden kapsamlı şekilde farklı olması nedeniyle tebliğ değişikliği taslağı hazırlanması yerine yeni bir Tebliğ Taslağı hazırlanmış, mevcut Tebliğin de taslak düzenlemenin yürürlüğe girmesini müteakip yürürlükten kaldırılması öngörülmüştür.

➤ Önemli Kurul Kararları

➤ **11.01.2019 tarih ve 8198 sayılı Kurul Kararı:** Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte yapılan ve 11.01.2019 tarihli ve 30652 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile kredi kartı taksitlendirme sürelerinin Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenmesi düzenlenmiştir. Bu kapsamda, 11.01.2019 tarih ve 8198 sayılı Kurul Kararı ile söz konusu Yönetmelik değişikliği öncesinde Yönetmeliğin 26 ncı maddesinin yedinci ve sekizinci fıkralarında düzenlenen taksit sınırları ve yasakları aynı şekilde belirlenmiş olup; ayrıca, kredi kartları ile gerçekleştirilecek fiyatı üç bin Türk Lirasına kadar olan televizyon alımlarında üç ay olan taksit sınırı dokuz aya çıkarılmıştır.

➤ **18.01.2019 tarih ve 8199 sayılı Kurul Kararı:** 23.10.2015 tarihli ve 29511 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (vv) bendi hükmü çerçevesinde, yurt içi yerleşik küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ) bakımından ciro sınırı 150 milyon TL (önceki karar: 125 milyon TL) olarak; anılan Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi hükmü çerçevesinde perakende alacak sınıfına dâhil edilebilecek riskler bakımından perakende kredi limiti 7 milyon TL (önceki karar: 5,5 milyon TL) olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

➤ **25.02.2019 tarihli ve 8261 sayılı Kurul Kararı:** Kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin; tablet alımları hariç, bilgisayar alımlarında ve taşımacılık ile ilgili harcamalarda 6 aydan 12 aya, seyahat acenteleri ile ilgili yurt içine ilişkin harcamalarda, sağlık ve sosyal hizmetler ile ilgili harcamalarda 9 aydan 12 aya, kurumsal kredi kartlarındaki genel taksit sınırının ise 9 aydan 12 aya çıkarılmasına karar verilmiştir.

➤ **27.03.2019 tarihli ve 8314 sayılı Kurul Kararı:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 27.03.2019 tarihli ve 8314 sayılı Kararı ile taksit yasağına tabi tutulan kuyumla ilgili harcamalarda, basılı ve külçe halinde olmayanlar için taksitlendirme süresinin dört aya çıkarılmasına karar verilmiştir.

➤ **12.06.2019 tarihli ve 8385 sayılı Kurul Kararı:** Kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin; mobilya alımlarında 12 aydan 18 aya, elektronik eşya alımlarında 3 aydan 6 aya, fiyatı 3 bin beş yüz Türk Lirasına kadar olan televizyon alımlarında 9 aydan on 12 aya, havayolları ve konaklama ile ilgili yurt içine ilişkin harcamalarda 9 aydan 12 aya, vergi ödemelerinde 9 aydan 12 aya, elektrikli eşya alımlarında 12 aydan 18 aya, kurumsal kredi kartlarındaki genel taksit sınırının ise 12 aydan 18 aya çıkarılmasına karar verilmiştir.

➤ **24.10.2019 tarihli ve 8632 sayılı Kurul Kararı:** Kredi kartlarıyla gerçekleştirilecek basılı ve külçe halinde olmayan kuyumla ilgili harcamalarda taksitlendirme süresinin dört aydan sekiz aya çıkarılmasına karar verilmiştir.

➤ **18.12.2019 tarih ve 8738 sayılı Kurul Kararı:** Bankaların yurt dışı yerleşiklerle gerçekleştirdikleri bir bacağı döviz diğer bacağı TL olan ve vadesine yedi gün veya daha kısa süre kalan, vadede TL satım yönündeki para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlem tutarları toplamının en son hesaplanan yasal özkaynaklarının %10'unu geçmemesine, söz konusu oranın günlük olarak solo ve konsolide bazda hesaplanmasına, bu minvalde mevcut aşım giderilinceye kadar aşım bulunan vade aralığında işlem yapılmamasına, bankaların konsolidasyona tabi yurt dışındaki kredi kuruluşu ve finansal kuruluş niteliğini haiz ortaklıkları ile gerçekleştirdikleri türev işlemlerin hesaplama dahil edilmemesine, valör tarihi işlem tarihinden sonra olan (ileri valörlü) türev işlemlerin, hesaplama valör tarihi itibarıyla dikkate alınmasına, opsiyon işlemlerinin hesaplama delta eşdeğeri ile dikkate alınmasına karar verilmiştir. Bahse konu Kurul Kararı ile bankaların vadesinde TL verip döviz aldıkları türev işlemlere ilişkin olarak, bu işlemlerin belirli vadelerde yoğunlaşmasının azaltılması, böylelikle yoğunlaşmanın sebep olabileceği finansal değişkenler üzerindeki oynaklığın azaltılması ve finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmıştır.

➤ **09.01.2020 tarihli ve 8791 sayılı Kurul Kararı:** Kredi kartlarında taksitlendirme sürelerinin; havayolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yurt dışına ilişkin harcamalarda altı aydan üç aya düşürülmesine karar verilmiştir.

➤ **08.02.2020 tarih ve 8860 sayılı Kurul Kararı:** 12.08.2018 tarihli ve 7929 sayılı Kurul Kararı ve sonrasında alınan kararlar ile %25 üst limit olarak belirlenen; bankaların yurtdışı yerleşiklerle yaptıkları bir bacağı döviz diğer bacağı TL olan ve vadede TL alım yönünde gerçekleştirecekleri para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemleri toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklarına oranının, yapılan değerlendirme sonucunda %10 olarak uygulanmasına karar verilmiştir.

➤ Etki Analizleri

5411 sayılı Bankacılık Kanununun 101 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca hazırlanan etki analizi çalışması kapsamında; ölçülebilir nitelikteki düzenlemeler için sayısal analiz sonuçları, diğer düzenlemeler için ise uzman görüşü çerçevesinde yapılan değerlendirmeler sunulmaktadır. Diğer

tarafından, münferit kuruluş veya kişi bazındaki kararlar ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 73 üncü maddesi kapsamında yer alabileceği düşünülen karar ve alt düzenlemelere dair etki analizlerine Raporda yer verilmemiştir.

➤ **25.01.2019 tarih ve 30666 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Etki Analizi:** Ağustos 2018 itibarıyla, sektörde toplam riski 500 milyon TL ve üzeri olan firmaların kredi tutarı 890 milyar TL olup bu tutar aynı dönemde toplam kredilerin (2.505 milyar TL) % 32'sine karşılık gelmektedir. Bankacılık sektöründeki ilk 50 risk grubunun taşıdığı risklerin (549 milyar TL) toplam kredilere (2.587 milyar TL) oranı ise Eylül 2018 itibarıyla %21 olarak hesaplanmıştır. Yönetmelik değişikliğinin, bu kapsamdaki kredileri kullanan müşterileri etkilemesi beklenmektedir.

➤ **25.01.2019 tarih ve 30666 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Etki Analizi:** 500 milyon TL sınırının 100 milyon TL'ye düşürülmesi ile birlikte, bankalara detaylı finansal bilgi temin etmekle yükümlü kılınan reel sektör firmalarının kapsamı genişletilmiştir. Şubat 2019 dönemi itibarıyla, nakdi canlı kredileri toplam 100 milyon TL ve üzeri olan müşteri sayısı 2.128 olup toplam kredilerin yaklaşık %47'sine tekabül etmektedir. Kurumsal yönetime ilişkin özdeğerlendirme ile önemli büyüklükte kredi kullanma talebinde bulunan reel sektör şirketlerinin, kurumsal yönetim kalitelerini artırmaları beklenmektedir.

➤ **25.01.2019 tarih ve 30666 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2020 tarihinde yürürlüğe girecek olan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Etki Analizi:** Mezkur düzenleme ile katılım bankalarının fon sağlama yöntemleri çeşitlendirilmiştir. Ayrıca, kalkınma ve yatırım bankalarına münhasıran faizsiz yöntemlerle sağlamış oldukları kaynaklarla sınırlı olmak üzere faizsiz fon kullandırma yetkisi verilmiştir. Düzenlemenin yürürlüğe giriş tarihinin 01.01.2020 olması ve bu döneme ait finansal verilerin bankalar tarafından henüz Kurumumuza raporlanmamış olması nedeniyle niceliksel analiz yapılamamaktadır. Ancak, düzenlemenin

muhtemel etkisinin katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarının kredi hacimlerinin artması yönünde olacağı değerlendirilmektedir.

➤ **11.04.2019 tarih ve 30742 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kredi Riskine Esas Tutarın İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşımlar ile Hesaplanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Etki Analizi:** Mevcut durum itibarıyla, sermaye yeterliliği hesaplamaları bakımından kredi riskine esas tutarı içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlar ile hesaplama konusunda Kurumumuzdan izin almış bir banka olmaması sebebiyle, Tebliğ hükümleri yürürlükte olmakla birlikte fiilen uygulanmamaktadır.

➤ **14.09.2019 tarih ve 30888 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğ Etki Analizi:** Mezkur düzenleme ile katılım bankaları ile 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin onuncu fıkrası kapsamında müşterilerine finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankalarının faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun şekilde faaliyet göstermek üzere oluşturdukları ve/veya oluşturacakları yapı ve süreçlerin düzenleme kapsamına alınması ve standardize edilmesi hedeflenmiştir. Düzenlemenin etkisinin sayısallaştırılması mümkün görülmemekle birlikte; ülkemizde faizsiz bankacılık sektörüne yönelik algıyı olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

➤ **18.10.2018 tarihli ve 30569 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Etki Analizi:** Mezkur düzenleme ile katılım bankalarının yatırım vekâletine dayalı katılma hesapları ile fon toplaması düzenleme kapsamına alınmıştır. Düzenlemenin yürürlüğe girmesi ile beraber katılım bankaları yatırım vekâleti sözleşmesine dayalı katılma hesapları aracılığıyla 17,3 milyar TL ilave fon toplamıştır. Bu minvalde, düzenleme değişikliğinin de pozitif etkisiyle beraber katılma hesaplarının bakiyesi %23 oranında büyüyerek 156 milyar TL’den 203 milyar TL’ye çıkmıştır.

➤ **18.10.2018 tarihli ve 30569 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Katılım Bankalarınca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı Ve İzahnamesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Etki Analizi:** Mezkur düzenleme ile Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik’te yapılan değişiklikler ile Tekdüzen Hesap Planının uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Düzenlemenin niceliksel etkisi bulunmamaktadır.

➤ **18.10.2018 tarihli ve 30569 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Etki Analizi:** Mezkur değişiklik ile katılım bankalarının kâr dengeleme rezervi uygulaması, söz konusu uygulamanın katılma hesaplarına ilişkin bir işlem olması nedeniyle Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği kapsamında çıkarılarak Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında düzenlenmiştir. Düzenlemenin niceliksel bir etkisi bulunmamaktadır.

DENETİM FAALİYETLERİ

DENETİM FAALİYETLERİ

➤ Mali Bünye Denetimi

Yerinde Denetim Faaliyetleri

Denetim faaliyeti, Bankacılık Kanununun ve diğer kanunların Kuruma verdiği yetkilerin meslek personeli tarafından kullanılması suretiyle ilgili kuruluşlarda gerçekleştirilen yerinde denetim faaliyetlerinin tamamını kapsamaktadır. Söz konusu faaliyetler, temel olarak bankalar ile denetim ve düzenleme kapsamında olan diğer kuruluşların konsolide ve/veya konsolide olmayan bazda mali performanslarına ilişkin muhtelif göstergelerin incelenerek analiz edilmesi ve dönemsel raporlar düzenlenmesini içermektedir.

Bahse konu faaliyetler ilgili kuruluşların karşı karşıya bulunduğu finansal olan ve olmayan risklerinin analizi, finansal sağlamlığının analizi, Kanun ve ilgili mevzuata uyum seviyesinin denetlenmesi, bu kuruluşlara ilişkin gözetim biriminin rapor ve analizlerinde potansiyel sorunların ve kırılganlıkların tespit edilmesi ile olumsuz gelişme veya tespitler halinde standart rapor düzenlenmesi beklenmeksizin ilgili birimlerin ve karar mercilerinin bilgilendirilmesi suretiyle yerine getirilmektedir. Denetim işlevinin yerine getirilmesinde, başta Kurum veri tabanı olmak üzere çeşitli kaynaklardan yararlanılmaktadır.

Denetime ilişkin usul ve esaslar, 22.07.2006 tarihli ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik kapsamında; denetim sürecine ilişkin faaliyetler, denetim rehberleri ve iyi uygulama rehberlerinin temel alınması suretiyle sürdürülmektedir.

Denetime ilişkin olarak ilgili kanunlarla Kuruma verilen görevler; Kurul, Başkanlık Makamı, Başkan Yardımcılığı, Daire Başkanlıkları ve bunlara bağlı olarak görev yapan grup başkanları ile geçici ve/veya sürekli olarak denetim ekiplerinde görevlendirilen meslek personeli aracılığı ile yürütülmektedir.

Kurum denetimin etkinliğinin, sürekliliğinin, yeterliliğinin ve denetim kaynaklarının etkili kullanımının sağlanması amacı ile risk odaklı bakış açısına sahip dinamik bir yaklaşımla denetim yapmaktadır. Denetim grupları, finansal piyasalardaki gelişmeleri güncel kaynaklardan izlemekte ve uluslararası uygulamalar paralelinde hazırlanmış denetim rehberleri, iyi uygulama rehberleri ile risk odaklı denetim yaklaşımı çerçevesinde denetim faaliyetlerini yürütmektedir. Risk odaklı denetim yaklaşımı dinamik, ileriye dönük, etkili ve ihtiyatlı olma ile kuruluşların risk seviyelerini ortaya koyma noktasında mali tablolardan elde edilen bilgileri tamamlayıcı ve onları aşan özellikleriyle gerçekleştirilecek denetimin kapsamı, ölçeği,

süresi, içerik ve yoğunluğunun tespit edilmesini sağlamaktadır. Risk Odaklı Denetim yaklaşımının amacı ise kuruluşların finansal sağlamlığı, maruz kaldıkları risklerin büyüklüğü ve risk yönetim kaliteleri hakkında bütüncül bir görüş oluşturmak ve kuruluşun finansal sağlamlığını tehdit edebilecek eğilimlerin erken tespitini sağlamaktır. Böylelikle kuruluşların maruz kaldığı riskler bazında bir sınıflama yapmak suretiyle her bir risk için bulundurulması gereken ideal sermaye tutarının tespitinde önemli bir bilgi kaynağı ortaya konulabilmektedir.

Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer düzenlemeler uyarınca yerinde denetimin kapsamı;

- Bankaların risk değerlendirmesinin yapılması ve risk profilinin belirlenmesi,
- Bankaların varlıkları, yükümlülükleri ve taahhütleri, özkaynakları, gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerin, mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların analizi,
- Bankaların iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin yeterliliğinin ve etkinliğinin incelenmesi,
- Bankaların mali tablo ve kayıtlarının muhasebe ilke ve standartlarına uygunluğunun denetimi,
- Bankaların faaliyetlerinin, Bankacılık Kanunu hükümleri ile bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar hakkında diğer kanunlarda yer alan hükümlere uygunluğunun denetimi,
- Bankaların özellik arz eden faaliyetlerine ilişkin konuların incelenmesi,
- Finansal holding şirketleri ve/veya ana ortaklık banka ile bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların konsolide denetimi,
- Faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi,
- Varlık yönetim şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi,
- Bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerinin denetimi,
- Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamındaki kuruluşların denetimi,
- Derecelendirme kuruluşlarının yetkilendirilmesi aşamasında gerçekleştirilen denetim,
- 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamındaki ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının denetimi¹,
- Kuruluşlarca sağlanan bireysel ürün ve hizmetlerle ilgili Kuruma ulaşan şikâyet ve başvurular dışında kalan ve yerinde denetimi ilgilendiren ihbar ve şikâyetlerin incelenmesi,
- Cumhuriyet Savcılıkları, MASAK Başkanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların taleplerine istinaden yapılan incelemeler

¹ Adı geçen mevzuata ilişkin Kuruma ait yetki ve sorumluluklar, 22.11.2019 tarih ve 30956 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7192 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, 2020 yılının başı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına devredilmiştir.

Denetime ilişkin olarak ilgili kanunlarla Kuruma verilen görevler; Kurul, Başkanlık Makamı, Başkan Yardımcılığı, Daire Başkanlıkları ve bunlara bağlı olarak görev yapan grup başkanları ile geçici ve/veya sürekli olarak denetim ekiplerinde görevlendirilen meslek personeli aracılığı ile yürütülmektedir.

olarak belirlenmiştir. Bankaları başta risk yönetimi çerçeveleri olmak üzere çeşitli konularda yönlendirmek ve Kurum tarafından yapılan denetimlerde dikkate alınacak değerlendirme ölçütleri hakkında bankaları bilgilendirmek amacıyla iyi uygulama rehberleri yayımlanmaktadır. İyi uygulama rehberlerindeki ilkeler, sistemik düzeyde önemli bankaların uygulamalarının etkinliğinin ve yeterliliğinin değerlendirilmesinde ölçüt olarak kullanılmakta ve denetim sırasında veya sonrasında denetim bulgularına ilişkin olarak Kurum tarafından yapılan değerlendirmelere ve alınan kararlara temel teşkil etmektedir. Diğer bankalar için iyi uygulama rehberlerinde yer alan hususlar ölçülülük prensibine göre dikkate alınmaktadır.

Effective Bank Supervision) olmak üzere uluslararası en iyi uygulamalar dikkate alınarak risk odaklı, dinamik, etkin ve ileriye dönük bir denetim yaklaşımı oluşturacak şekilde belirlenmiştir. Bankacılık denetimindeki en güncel gelişme ve en iyi uygulamalarla uyumlu Türk bankacılık sektörünün özelliklerine uygun bir denetim yaklaşımı için denetim süreci düzenli aralıklarla gözden geçirilmekte ve gerekli revizyonlar yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan en güncel çalışma 2016 yıl sonu itibarıyla tamamlanmış olup IMF bünyesinde gerçekleştirilen 2016 yılı Financial Sector Assessment Program (FSAP) Raporunda denetim yaklaşımı ile ilgili olarak yer verilen öneriler de dikkate alınarak güncellenen denetim rehberleri 2017 yılında Kurum Başkanlık makamının onayı ile yürürlüğe girmiştir.

» Denetim Döngüsü

Kurum tarafından gerçekleştirilen yerinden denetim süreci başta Basel Bankacılık Komitesinin Etkin Bankacılık Denetimine İlişkin Temel Prensipleri (Core Principles for

Risk odaklı denetim yaklaşımı çerçevesinde şekillendirilen denetim döngüsü birbirini izleyen süreçlerden oluşmaktadır ve söz konusu sürecin şematik gösterimine aşağıda; her bir sürecin açıklamasına ilerleyen kısımda yer verilmiştir.

Şekil 2: Denetim Döngüsü

Denetim Stratejisinin Belirlenmesi: Risk odaklı denetim yaklaşımı kapsamında yerinde denetimin ilk aşamasında, Denetimden Sorumlu Başkan Yardımcısının başkanlığında Denetim I, II ve III Daire Başkanları tarafından, Denetim Süreç Rehberinde belirlenen kriterler (bankanın bir önceki dönem derecelendirme notu, maruz kaldığı muhtelif riskleri, bilanço büyüklüğü vb.) çerçevesinde oluşturulan matrisler yardımıyla bankaların denetim sıklığı ve denetim kapsamı belirlenmektedir. Bu çerçevede yerinde denetim gerçekleştirilecek bankalar, denetim kapsamı, denetim grupları, grup başkanları ve yerinde denetim ekipleri belirlenerek Başkanlık makamının onayına sunulmaktadır.

Risk Analizi Süreci (RAS) ve Denetimin Planlanması

Süreci: Kurumun denetim döngüsü, bankalar nezdinde riskli görülen alanların belirlenerek denetimde önceliğin bu alanlara verilmesi, mevcut kaynakların belirlenen alanlara yönlendirilmesi suretiyle ilgili faaliyet alanlarında detaylı incelemeler yapılmasının sağlanması, böylelikle uzun vadede bankaların mali yapıları ile ilgili daha sağlıklı değerlendirme ve derecelendirme imkânına kavuşulmasını temin etmek üzere tasarlanmıştır.

Denetim döngüsünün risk analizi aşamasında, denetim ekibi tarafından bankanın risk yönetiminin yeterliliği hakkında bir ön değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirme, bankanın temel risklerinin yönetiminin, iç sistemlerinin, kredi yönetim ve uyum fonksiyonlarının yeterliliğinin değerlendirilmesini de içermektedir. Bu değerlendirme yapılırken, bankanın en güncel risk değerlendirmesi ve Sermaye, Aktif, Yönetim, Kârlılık, Likidite, Piyasa Risklerine Duyarlılık Analizi (CAMELS) derecesi, İSEDES (İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci) raporu, bağımsız denetim raporları, Kuruma yapılan iç sistemler raporlamaları ve Kurum veri tabanı başta olmak üzere çeşitli veri kaynaklarından yararlanılmaktadır.

Risk analizi aşamasında, bankanın faaliyetlerinden kaynaklanan risklerin büyüklüğü ve bu risklere ilişkin risk yönetimi faaliyetlerinin kalitesine dair değerlendirmeler yapılarak her bir risk bazında net risk seviyesi tespit edilmekte ve sonuçlar risk profili ile risk matrisinde özetlenmektedir. Risk profilinde ayrıca ileriye dönük denetim yaklaşımı kapsamında her risk türünün beklenen yönüne (artan, azalan veya sabit) ilişkin kanaate yer verilmektedir.

Risk matrisinin hazırlanması sonrasında, denetim ekipleri tarafından denetim planlanmasında kullanılmak üzere bir risk analizi mütalaası hazırlanmaktadır. Mütalaanın temel amacı bankanın risk profilinin güncellenmesi, risk odaklı bir bakış açısıyla bankanın denetime konu edilmesi gereken alanlarının belirlenmesi ve banka için hazırlanacak denetim planına altyapı oluşturulmasıdır.

RAS sisteminden beklenen faydalar;

- Denetim sürecinin maksimum etkinlikte ve tutarlılık içinde icra edilmesi,
- Bankaların risk profillerindeki ve mali yapılarındaki gelişmelerin daha sistematik ve hızlı bir şekilde takip edilmesi,
- Denetim sürecinin, her bankanın risk profili çerçevesinde planlanarak icra edilmesi,
- Denetim kaynaklarının etkin bir şekilde risklerin yüksek olduğu faaliyet alanlarına tahsis edilmesi

şeklinde sıralanabilir.

Denetim planları, Denetim Grubu üyelerinin tamamının katılımı ile Grup Başkanı tarafından hazırlanarak Denetim Yönetmeliği ve Denetim Rehberlerinde belirtildiği şekilde ilgili Daire Başkanı ve Başkan Yardımcısının uygun görüşüyle Başkanlık makamı onayına sunulmaktadır.

Denetim planlarında esas olarak; bankanın risk analizi sürecinde belirlenen riskli alanları, denetim süreleri ve bu alanlarda yerinde denetim yapmak üzere görevlendirilecek meslek personeli belirlenir. Denetim Planının denetim döngüsü boyunca değişikliğe tabi tutulmadan uygulanması esas olmakla birlikte gerekli hallerde Başkanlık makamı onayı ile söz konusu planlar değiştirilebilmektedir.

Risk Değerlendirme ve CAMELS Derecelendirme

Süreci: Bankaların finansal sağlamlık analizlerinin yapılarak derecelendirme notlarının belirlendiği, bankanın genel risk profilinin, risk yönetim ve iç kontrol-iç denetim sistemlerinin (kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadeleyle yönelik sistem ve süreçleri dâhil olmak üzere) etkinliğinin konsolide bakış açısıyla ortaya konduğu ve bankaların İSEDES raporlarının değerlendirildiği bir süreçtir. Derecelendirme sistemi; özkaynak yeterliliği, varlık kalitesi, organizasyon ve yönetim, gelir-gider dengesi ve kârlılık, kaynak yapısı ve likidite ile piyasa riskine duyarlılık şeklinde altı ana CAMELS bileşeninden oluşmaktadır. Tüm bileşenlerin dereceleri birlikte değerlendirilerek bankanın nihai bileşik derece notuna ulaşılmaktadır. Uygulanan nihai derecelendirme sistemi, uluslararası kabul görmüş olan CAMELS yaklaşımına risk değerlendirmelerinin entegre edilmesi ve Türk bankacılık sektörünün denetim ihtiyaçları göz önünde bulundurulmak suretiyle oluşturulmuştur. Ayrıca bankaların mali tablo ve kayıtlarının THP ve Türk Muhasebe Standartlarına uygunluğu da değerlendirilmektedir.

Basel düzenlemeleri kapsamında bankaların, içsel sermaye yeterlilik düzeylerine ilişkin kendi değerlendirmelerini içeren

İSEDES'in tetkiki ile Denetim Otoritesinin İnceleme ve Değerlendirme Süreci (İDES), CAMELS derecelendirme süreci içerisinde gerçekleştirilmektedir. Özetle, CAMELS raporu ile çeşitli kalitatif ve kantitatif değerlendirme ölçütleri çerçevesinde ilgili kuruluşa bir derece verilmekte; bu derece ile de kuruluşlar mali bünye sağlamlığı açısından, birbirleriyle ve ideal durumla karşılaştırılabilir hale gelmektedirler.

Nihai olarak banka hakkında hazırlanan Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu Daire Başkanlıklarına sevk edilmektedir.

Tamamlayıcı ve Tematik İncelemeler: CAMELS Derecelendirme ve Risk Değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından, denetim dönemi sonuna kadar sevki tamamlanamayan mevzuata uyum denetimi, kara paranın aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin politika ve süreçlerin MASAK düzenlemeleri ile uluslararası standartlara uyum düzeyi incelemeleri, denetim bulgularının gözden geçirilmesi, ihbar ve şikâyet incelemeleri ve diğer incelemelerin gerçekleştirildiği süreçtir.

Kurumun denetim döngüsü, bankalar nezdinde riskli görülen alanların belirlenerek denetimde önceliğin bu alanlara verilmesi, mevcut kaynakların belirlenen alanlara yönlendirilmesi suretiyle ilgili faaliyet alanlarında detaylı incelemeler yapılmasının sağlanması, böylelikle uzun vadede bankaların mali yapıları ile ilgili daha sağlıklı değerlendirme ve derecelendirme imkânına kavuşulmasını temin etmek üzere tasarlanmıştır.

Tablo 4: Denetim Kapsamındaki Kuruluşlar*

Kuruluş Türü	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Bankalar	51	51	52	52	52	53	53
Mevduat Bankaları	32	32	32	32	32	32	32
Katılım Bankaları	4	4	4	5	5	6	6
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	13	13	13
TMSF Bünyesindeki Bankalar	2	2	3	2	2	2	2
Banka Dışı Mali Kuruluşlar	122	119	107	101	99	95	94
Finansal Kiralama Şirketleri	33	30	29	26	25	23	23
Faktoring Şirketleri	76	77	66	61	60	58	56
Finansman Şirketleri	13	12	12	14	14	14	15
Diğer Kuruluşlar	223	230	246	351	357	370	234
Varlık Yönetim Şirketleri	11	10	13	15	15	19	20
Bağımsız Denetim Şirketleri	42	39	39	119	125	125	38**
Derecelendirme Kuruluşları	1	1	1	1	1	1	1
Değerleme Kuruluşları	114	123	127	129	130	133	134
Yabancı Banka Temsilcilikleri	47	48	48	47	46	44	41
Finansal Holding Şirketleri	3	3	3	2	0	0	0
Ödeme Kuruluşları**	0	0	5	25	29	34	0
Elektronik Para Kuruluşları***	0	0	4	7	11	14	0
Diğer	5	6	6	6	0	0	0
Toplam	396	400	405	504	508	518	381

* Kuruluş listesi güncel olup faaliyet alanlarına göre sıralanmıştır.

** Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumluluklar 2020 yılının başı itibarıyla TCMB'ye devredildiğinden; sadece bankalara bağımsız denetim hizmeti veren kuruluşlar yer almaktadır.

*** Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumluluklar, 22.11.2019 tarih ve 30956 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7192 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, 2020 yılının başı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına devredilmiştir.

➤ Denetim Sonuçları

Denetimden sorumlu Başkan Yardımcılığı bünyesinde yer alan denetim ekipleri tarafından 2019 yılında yapılan denetimler sonucu; Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu, mevzuat denetimi, ihbar ve şikâyet vb. konularda toplam 285 adet rapor, 19 adet Risk Analizi Mütalaası ve muhtelif konularda 379 adet mütalaa düzenlenmiştir. Aşağıdaki tabloda, 2019 yılında düzenlenen mütalaa ve raporların sayısı bir önceki yıl ile karşılaştırmalı olarak verilmektedir.

Tablo 5: Denetimler Sonucunda Düzenlenen Raporlar

Konular	2018	2019
Risk Analizi Mütalaası	16	19
Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu	22	20
Mevzuat Denetimi	86	84
İhbar ve Şikâyet	105	111
Yurt İçi Şube İncelemesi	2	5
Diğer Mali Kuruluşlara İlişkin Mevzuat Denetimi	14	11
Diğer Mali Kuruluşlara İlişkin İhbar ve Şikâyetlerin İncelenmesi	30	52
Mütalaalar *	367	379
Diğer	1	2
Toplam	643	683

* Mütalaalar, rapor düzenlenmesine gerek bulunmayan konularda, düzenleme taslaklarına verilen görüşlerde, düzenlenen raporlara ilişkin ilave görüş ve cevapların değerlendirildiği durumlarda düzenlenmektedir.

➤ Risk Yönetimi

İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci (İSEDES) İncelemesi

Basel Sermaye Uzlaşısı II. Yapısal Blok kapsamında yer alan İSEDES, bankaların kendi bünyesinde faaliyetleri nedeniyle maruz kaldığı risklere ilişkin olarak yaptığı detaylı değerlendirme sürecidir. Her bir banka uyguladığı bu süreç sonunda maruz kaldığı riskler nedeniyle ihtiyaç duyduğu ve ileride ihtiyaç duyabileceği sermaye düzeyini tespit ederek, yıl sonu itibarıyla hazırladıkları İSEDES raporlarını Kuruma iletmektedir. Bu çerçevede İSEDES kapsamında stres testi senaryoları oluşturulmuş ve Türk bankacılık sektöründe yer alan bankalar tarafından hazırlanan ve Kuruma gönderilen 2018 yıl sonu İSEDES raporlarından seçilen bankalar Risk Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından hem şekil hem de içerik olarak incelenmiş ve nihayetinde tespit ve değerlendirmelerin yer aldığı bir rapor hazırlanmıştır.

Basel Sermaye Uzlaşısı II. Yapısal Blok kapsamında yer alan İSEDES, bankaların kendi bünyesinde faaliyetleri nedeniyle maruz kaldığı risklere ilişkin olarak yaptığı detaylı değerlendirme sürecidir.

Diğer Çalışmalar

- Bankalarda risk yönetim sistemlerinin yeterliliği ve standardizasyonunu sağlamak, likidite riski ve kredi riski yönetimi ile sermaye yeterliliği hesaplama süreçlerinin etkinliği ve mevzuata uyumunu değerlendirmek amacıyla büyük ölçekli dört bankada 2018 yılı sonunda başlatılan kapsamlı denetim faaliyetleri devam etmektedir. Bu kapsamda likidite riskine ilişkin rapor tamamlanarak ilgili bankalar bu kapsamda talimatlandırılmıştır. Kredi riski yönetimi ve sermaye yeterliliği hesaplama süreçlerinin etkinliği ve mevzuata uyumu ile ilgili raporun yazım süreci ise devam etmektedir.
- Aktif büyüklüğü baz alınarak seçilen 19 banka için BHFOR (Bankacılık Hesaplarındaki Faiz Oranı Riski) sayısal etki analizi çalışması yapılmaya başlanmıştır.
- Aktif büyüklüğü baz alınarak seçilen 13 banka için Basel-III Reformları kapsamında kredi riski ve operasyonel risk kapsamında sayısal etki analizi çalışması yapılmaya başlanmıştır.
- Kredi riskine esas tutarın içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımlar ile hesaplanması kapsamında bir banka için ön başvuru incelemesi yapılmıştır.
- TFRS 9 sürecinde büyük ölçekli 4 bankanın bireysel karşılık ayırma politikalarına mahsus olarak detaylı incelemeler gerçekleştirilmiş; bu kapsamda bankacılık sektörünün talimatlandırılması amacıyla bir rapor hazırlanmıştır.
- Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik'in 63 üncü maddesinin yedinci fıkrası kapsamında bankaların Kurumumuza gönderdiği 2018 yılı Stres Testi Raporlarının incelenmesi neticesinde bankaların stres testi uygulamalarında tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ve sektör genelinde stres testi raporlarının geliştirilmesi amacıyla TBB ve TKBB vasıtasıyla bankalar talimatlandırılmıştır.
- Basel Bankacılık Denetim Komitesinin (BCBS) alt komitelerine bağlı olarak faaliyet gösteren grup çalışmalarına katılım sağlanarak uluslararası finansal reformların nihayetlenmesi sürecine katkıda bulunulmuştur.

Basel Bankacılık Denetim Komitesinin (BCBS) alt komitelerine bağlı olarak faaliyet gösteren grup çalışmalarına katılım sağlanarak uluslararası finansal reformların nihayetlenmesi sürecine katkıda bulunulmuştur.

- G20 faaliyetleri konusunda ilgili kurumlardan gelen görüş ve değerlendirme talepleri cevaplandırılmıştır.
- BCBS tarafından altı ayda bir gerçekleştirilen uluslararası sayısal etki çalışmasına 3 banka verisiyle katılım sağlanmıştır.
- BCBS, Finansal İstikrar Kurulu (FSB)'ye ilişkin Kurum içi çalışmalar koordine edilmiştir.
- Orta ve Doğu Avrupa Bankacılık Denetim Grubu (BSCEE)'ye ilişkin faaliyetlerin koordinasyonu gerçekleştirilmiştir.

► Bilgi Sistemleri Denetimi

Kurum görev alanına giren kuruluşların bilgi sistemleri denetimi, Kurum personeli ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Kurum personeli tarafından bilgi sistemleri denetimi faaliyetlerine yönelik olarak hazırlanan Bilgi Sistemleri Denetim Rehberi çerçevesinde; beş adet özel kapsamlı denetim ve bir kuruluşun faaliyet izni denetimi gerçekleştirilmiştir. Bağımsız denetim kuruluşları, bankaların yanı sıra ödeme ve elektronik para kuruluşlarında periyodik bilgi sistemleri denetimlerine 2018 yılında başlamış olup iki yıldır bu sektöre ilişkin bağımsız denetim raporları düzenlenmektedir.

Bilgi sistemleri değerlendirme ve uygulama faaliyetleri kapsamında; bilgi sistemlerine ilişkin mevzuata uyumsuzluk nedeniyle 32 adet mevduat ve katılım bankası, 8 adet kalkınma ve yatırım bankası, 1 adet bilgi alışverişi kuruluşu, 5 adet elektronik para kuruluşu ve 2 adet ödeme kuruluşuna idari para cezası uygulanmıştır. İdari para cezası uygulanan toplamda 370 adet ayrıık maddenin dağılımı aşağıda yer almaktadır:

Kurum personeli tarafından bilgi sistemleri denetimi faaliyetlerine yönelik olarak hazırlanan Bilgi Sistemleri Denetim Rehberi çerçevesinde; beş adet özel kapsamlı denetim ve bir kuruluşun faaliyet izni denetimi gerçekleştirilmiştir.

- 203 adedi mevduat ve katılım bankalarına
- 44 adedi kalkınma ve yatırım bankalarına
- 2 adedi bilgi alışverişi kuruluşlarına
- 82 adedi elektronik para kuruluşlarına
- 39 adedi ödeme kuruluşlarına

Tablo 6: Bilgi Sistemleri Denetimi Sonucu Düzenlenen Raporlar

Denetimin Kapsamı	2018	2019
1. Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilenler		
Bilgi Sistemleri	29	4
Bilgi Sistemleri + Bankacılık/İş Süreçleri	5	49
Bankacılık/İş Süreçleri	49	5
Bilgi Sistemleri + Bankacılık Süreçleri (Konsolide Denetim)	22	25
2. Kurum Personelince Gerçekleştirilenler		
Planlı Denetim	-	-
Özel Kapsamlı	3	5
Faaliyet İzni	1	1
TOPLAM	109	89

Diğer yandan, BDDK Bağımsız Denetim Takip Sistemi (BADES) tüm fonksiyonları ile etkin bir şekilde kullanılmakta olup bağımsız denetim bulgularının ve sızma testi sonuçlarının BADES'ten takibine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

GÖZETİM FAALİYETLERİ

GÖZETİM FAALİYETLERİ

Gözetim faaliyetleri Kurumumuz veri tabanı, ikili protokoller kapsamında diğer kamu kurumlarından temin edilen veriler, denetim raporları ve diğer Kurum içi-dışı bilgi kaynaklarına dayanarak başta finansal performans olmak üzere bankaların ve bankacılık sektörü göstergelerinin gelişimi, mevzuata uygunluğu ve risklerinin izlenerek makroekonomik gelişmeler ve uygulanan politikalarla birlikte analiz edilmesini içermektedir. Ayrıca mevcut ve potansiyel riskler ile yapılacak düzenlemelerin olası etkileri değerlendirilmektedir. Bu kapsamda banka bazında ve sektörel bazda hazırlanan raporlar, çalışmalar ve bilgi notları ilgili birimlerle ve üst yönetimle paylaşılmaktadır.

Gözetim faaliyetleri 13.03.2013 tarihli ve 12551 sayılı Başkanlık Oluru ile gözetim fonksiyonunun güçlendirilmesi, etkinliğinin artırılması, sürekliliğinin, koordinasyonunun ve standardizasyonunun sağlanması amacıyla Denetim IV Daire Başkanlığı bünyesinde toplanmıştır. Bu organizasyon değişikliği ile çeşitli Denetim Daireleri altındaki denetim gruplarında ve Denetim IV Dairesinde yürütülmekte olan gözetim faaliyetleri tek bir çatı altında toplanarak BDDK denetim yapısı daha da güçlendirilmiş; gözetim faaliyetleri ile denetim süreçlerinde koordinasyon, süreklilik ve etkinlik sağlanmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve ilgili Başkanlık Oluru uyarınca gerçekleştirilen gözetim faaliyetleri kapsamında;

- Mali yapı ve performanstaki değişim sürecinin periyodik raporlamalar vasıtası ile izlenmesi ve değerlendirilmesi,
- Bir önceki yerinde denetim sonuçları ve güncel veriler kullanılarak, derecelendirme notlarının gelişiminin takibi,
- Erken uyarı sistemleri aracılığıyla mali yapı ve performanstaki değişimin zamanında algılanmasının sağlanması,
- Banka bazında gözetim faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Sektör ve kuruluş bazında finansal gelişmelerin takip ve tahlili,
- Kuruluş raporlamaları üzerinden tespit edilen mevzuata aykırılıkların ve raporlama hatalarının ilgili birimlere iletilmesi,
- Stres testleri ve senaryo analizleri,
- Mevzuata uygunluk analizi,
- Düzenlemelerin etki analizleri,
- Yerli ve yabancı kuruluşlar, denetim otoriteleri ve bankalar ile toplantılara katılma,
- Diğer gözetim faaliyetleri

yerine getirilmektedir.

Gözetim faaliyetleri kapsamında banka gözetimine ilişkin olarak, her bir bankanın gözetiminden sorumlu meslek personeli tarafından banka bazında raporlar, bilgi notları ve mütalâalar hazırlanmakta; bankalar risk odaklı bir yaklaşımla üç aylık, aylık, haftalık ve günlük olarak yakından takip edilmekte ve mevzuatta belirtilen yasal sınırlara uyumu izlenmektedir. Ayrıca banka derecelendirme/sıralama çalışmaları ve banka bazında detay içeren sektörel çalışmalar ile bankaların finansal performansları karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek sistem içindeki durumları dikkate alınmaktadır.

Diğer taraftan, gözetim faaliyetlerinin destekleyici ve tamamlayıcı unsuru olarak ekonomik gelişmelerin izlenmesi kapsamında;

- Ulusal ve uluslararası ekonomik ve finansal göstergelerin takibinin yapılması,
- Türkiye ekonomisi ile ilgili olarak haftalık, aylık ve üçer aylık dönemler itibarıyla açıklanan makroekonomik verilerin takip edilmesi,
- Yurt içi ve yurt dışı araştırma kuruluşları tarafından yayınlanan Türkiye hakkındaki raporların ve yetkili otoritelerin karar ve açıklamalarının takip edilmesi,
- Elde edilen bilgiler ve analizler sonucu oluşturulan bulguların üst yönetime sunulması

faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

2019 yılında banka gözetim faaliyetleri kapsamında, 32 adet üç aylık gözetim raporu, 244 adet yasal sınırlar raporu ve 233 adet aylık rasyo raporu olmak üzere toplam 509 adet banka bazında rapor hazırlanmıştır.

Tablo 7: Banka Gözetim Raporları

Banka Gözetim Raporları	
Üç Aylık Gözetim Raporu	32
Yasal Sınırlar Raporu	244
Aylık Rasyo Raporu	233
Toplam	509

Sektör bazında gözetim faaliyetleri kapsamında ise; günlük, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık dönemlerde piyasa gelişmeleri, temel göstergeler, krediler, türev ürünler, stres testi gibi çeşitli konu başlıklarında gözetim raporları, bilgi notları ve sunumlar hazırlanmaktadır. Bankacılık sektörünü çeşitli açılardan ele alan sektörel raporlarda, değişimler ve güncel gelişmeler detaylı bir şekilde analiz edilmektedir.

Tablo 8: Sektörel Raporlar

Sektörel Raporlar (*)	
Haftalık Sunum	51
Haftalık Kurum Toplantısı Sunumu	51
Türk Bankacılık Sistemi Temel Göstergeler Sunumu	12
Türk Bankacılık Sistemi Temel Veriler Raporu	12
Krediler Raporu	4
Stres Testi Raporu ve Sunumu	19
Mevduat ve Katılım Fonları Gelişim Takip Raporu	105
Günlük Ticari Kredi-Mevduat Faiz Takip Çalışması	334
Günlük Kredi Gerçekleşme Takip Çalışması	164
Türev İşlemler Gelişim Takip Raporu	530
KKB Bireysel Kredi Notu Sonuçlarına İlişkin Rapor	1
Küçük Ölçekli Yabancı Bankalar Gözetim Raporu	1
Kalkınma ve Yatırım Bankaları Gözetim Raporu	1
Banka Dışı Mali Kuruluşlar Raporu	1
Diğer Rapor, Sunum ve Çalışmalar	112
- Kamu Özel İş Birliği Raporu	2
- Yüksek Borçluluk Taşıyan Firma/Grup Risklerine İlişkin Çalışma	1
- Türk Bankacılık Sektörü Gelişmelerine İlişkin Bilgi Notu	2
- Yeni Karşılık Yönetmeliği ve TFRS 9 Etkilerine İlişkin Rapor /Sunum	2
- Hazine Kefaletli Kredi Garanti Fonu Kredilerinin Gelişimi ve Performansına İlişkin Çalışma	2
- DPR İşlemlerinin Rating Düşüşünün Bankaların LKO'larına Etkisi	1
- Türk Bankacılık Sektörü Kur Riski ve Türev İşlemler Raporu	1
- Kredi Kullanım Detayları	8
- Yurtdışı Bankalardan Alacaklar	11
- Sorunlu Krediler Çalışması	10
- Enflasyona Endeksli Kredi ve Mevduat	42
- Yurt içi ve Yurt dışı Kuruluşlara Sunumlar	30
Toplam	1.398

(*) Tablo, raporlar için genel bir fikir vermek amacıyla oluşturulmuştur. Dönem içerisindeki koşullara bağlı olarak bazı raporlar birleştirilebilmekte veya belirli dönemlere ve ihtiyaçlara istinaden rutin olmaksızın hazırlanmaktadır.

2019 yılında sektörel bazda toplam 1.398 adet rapor, bilgi notu ve sunum hazırlanmıştır. Banka bazında hazırlanan gözetim raporları ile sektörel gözetim raporları birbirini tamamlamakta, bankacılık sistemimizin potansiyelleri ve riskleri makro ve mikro düzeyde bir arada değerlendirilmekte, ayrıca proaktif bir yaklaşımla öne çıkan riskler belirlenmektedir.

Stres testi çalışmaları ile bankaların ve bankacılık sisteminin risklilik ve direnç düzeyi analiz edilmektedir. Gerçekleşme ihtimali düşük makroekonomik risklere karşı Türk bankacılık sektörünün dayanıklılığının test edilmesinde çok önemli bir araç olan bu çalışma aynı zamanda bir erken uyarı vazifesi görmektedir. Yeni yöntem ve yaklaşımlar dikkate alınarak stres testini geliştirmeye yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Gözetim çalışmalarının yanı sıra, bankacılık sektörüne ilişkin gelişmeler hakkında Başkan ve Kurul üyeleri sunum ve bilgi notları ile sürekli bilgilendirilmekte, görüş taleplerine cevap verilmekte, çeşitli çalışma gruplarına katılım sağlanmakta, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bilgi talepleri karşılanmaktadır. Ayrıca, Kurumun derecelendirme kuruluşları, yabancı yatırımcılar ve diğer kuruluşlar ile gerçekleştirdiği toplantılarda ülkemiz finansal sisteminin ve sektörümüzün tanıtılmasına katkıda bulunulmakta ve Kurumumuz temsil edilmektedir.

UYGULAMA FAALİYETLERİ

UYGULAMA FAALİYETLERİ

➤ İzin ve Yetkilendirme İşlemleri

Kuruluş ve faaliyet izinleri ile yetkilendirmeye ilişkin işlemler kapsamında; Kurumun görev alanına giren banka ve banka dışı mali kuruluşların yanı sıra bağımsız denetim, değerlendirme, derecelendirme kuruluşlarınca, Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta izne tabi tutulan konularda Kuruma yapılan başvurular incelenmekte, değerlendirilmekte ve sonuçlandırılmaktadır.

Bu çerçevede;

- Bankalara kuruluş, faaliyet, hisse devri, birleşme, devir, şube ve temsilcilik açma izinleri; banka dışı mali kuruluşlar olan finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerine ise temsilcilik açma izni dışında anılan diğer izinler verilmekte,
- Bankalar ile finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin sermaye artırım taleplerine ilişkin işlemler tekemmül ettirilmekte,
- Ana sözleşme değişiklikleri mevzuat çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Ayrıca,

- Bankalara değerlendirme, derecelendirme ve bağımsız denetim hizmeti verecek kuruluşların yetkilendirilmesi işlemleri ile varlık yönetim şirketi kuruluş ve faaliyet izin başvuruları sonuçlandırılmakta,
- Yukarıda sayılan kuruluşlarda görev alacak kişilerin mevzuatta belirtilen şartları taşıyıp taşımadıkları değerlendirilmekte,
- Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamında yer alan kuruluşların yetkilendirme işlemleri yürütülmekte,
- 6493 sayılı Kanun ile bu Kanun kapsamındaki ödeme hizmetlerini sunmak ve elektronik para ihracı faaliyetinde bulunmak isteyen ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşlarının yetkilendirme işlemleri de yürütülmektedir. (Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumluluklar, 22.11.2019 tarih ve 30956 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7192 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, 2020 yılının başı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına devredilmiştir.)

➤ Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri

2019 yılı içerisinde 1 yatırım bankası ve 2 varlık yönetim şirketine kuruluş izni; 1 katılım bankası, 1 faktoring şirketi, 1 finansman şirketi, 3 varlık yönetim şirketi, 3 ödeme kuruluşu ve 3 elektronik para kuruluşuna faaliyet izni verilmiştir. 6 değerlendirme şirketine değerlendirme yapma yetkisi ve 1 bağımsız denetim kuruluşuna da bankalarda bağımsız denetim yapma yetkisi verilmiştir.

2019 yılı içerisinde 1 yatırım bankası ve 2 varlık yönetim şirketine kuruluş izni; 1 katılım bankası, 1 faktoring şirketi, 1 finansman şirketi, 3 varlık yönetim şirketi, 3 ödeme kuruluşu ve 3 elektronik para kuruluşuna faaliyet izni verilmiştir.

Tablo 9: Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri

Şirket Adı	Kurul Kararı Tarihi ve Sayısı	İşlem Türü
Dizayn Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	21.02.2019 / 8255	Değerleme Yetkisi
Tradewind Faktoring A.Ş.	21.02.2019 / 8256	Faaliyet
Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş.	26.02.2019 / 8262	Faaliyet
ODE Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	07.03.2019 / 8284	Değerleme Yetkisi
Tronapay Ödeme Hizmetleri A.Ş.	04.04.2019 / 8320	Faaliyet
Türk Finansman A.Ş.	04.04.2019 / 8321	Faaliyet
Doğru Varlık Yönetim A.Ş.	04.04.2019 / 8322	Faaliyet
Dünya Varlık Yönetim A.Ş.	18.04.2019 / 8329	Kuruluş
Adil Varlık Yönetim A.Ş.	18.04.2019 / 8330	Kuruluş
Golden Global Yatırım Bankası A.Ş.	16.05.2019 / 8369	Kuruluş
Gordion Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	16.05.2019 / 8370	Değerleme Yetkisi
Sipay Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.	25.07.2019 / 8465	Faaliyet
Western Union Turkey Ödeme Hizmetleri A.Ş.	25.07.2019 / 8466	Faaliyet
Denge Varlık Yönetim A.Ş.	22.08.2019 / 8506	Faaliyet
Erpa Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.	22.08.2019 / 8508	Faaliyet
Dönüşüm Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	29.08.2019 / 8511	Değerleme Yetkisi
Adil Varlık Yönetim A.Ş.	29.08.2019 / 8513	Faaliyet
Ozan Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.	06.09.2019 / 8538	Faaliyet
Alesta Kurumsal Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	17.10.2019 / 8607	Değerleme Yetkisi
Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş.	28.11.2019 / 8696	Bağımsız denetim yetkisi
Paragram Ödeme Hizmetleri A.Ş.	26.12.2019 / 8751	Faaliyet
Özen Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	26.12.2019 / 8753	Değerleme Yetkisi

Diğer taraftan, 4 faktoring şirketi, 1 finansal kiralama şirketi, 2 varlık yönetim şirketi ve 1 ödeme kuruluşunun faaliyet izinleri iptal edilirken 2 değerlendirme kuruluşunun bankalara değerlendirme hizmeti verme ve 1 bağımsız denetim kuruluşunun da bankalara bağımsız denetim yapma yetkisi çeşitli nedenlerle iptal edilmiştir.

Tablo 10: Faaliyet İzinleri ve Yetkileri İptal Edilen Kuruluşlar

Şirket Adı	Kurul Kararı Tarihi / Sayısı	İptal Nedeni
Eren Faktoring A.Ş.	01.02.2019 / 8226	Kendi talebi
Merkez Faktoring A.Ş.	15.02.2019 / 8242	6361 sayılı Kanunun 50. Md. 1. Fık. (c) ve (e) bentleri
Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.	28.02.2019 / 8276	Kendi talebi
Strateji Faktoring A.Ş.	03.05.2019 / 8350	Kendi talebi
Bilgi Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.	30.05.2019 / 8381	Kendi talebi
Respa Gayrimenkul Danışmanlık ve Değerleme A.Ş.	04.07.2019 / 8433	SPK Kararına istinaden
Analiz Faktoring A.Ş.	10.10.2019 / 8596	6361 sayılı Kanunun 6. Md. 1. Fık. (d) bendinde belirtilen koşulların sağlanmaması ve 50. Md. 1. Fık. (e) bendi
Çağkan Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	08.11.2019 / 8651	SPK Kararına istinaden
Merkez Varlık Yönetim A.Ş.	28.11.2019 / 8695	Kendi talebi
Buradaöde Ödeme Kuruluşları A.Ş.	05.12.2019 / 8700	6493 sayılı Kanunun 16. Md. 1. Fık. (ç) ve (e) bentleri
Deren Varlık Yönetim A.Ş.	26.12.2019 / 8752	Devir

2019 yıl sonu itibarıyla Kuruma intikal etmiş ve halen değerlendirilmekte olan 11 adet izin ve yetkilendirme talebi bulunmaktadır.

Tablo 11: Değerlendirilmekte Olan İzin ve Yetkilendirme Talepleri

Şirket Türü	İşlem Türü	Adet
Banka	Kuruluş/Faaliyet İzni	6
Finansman şirketi	Faaliyet	1
Varlık yönetim şirketi	Kuruluş / Faaliyet	3
Değerleme kuruluşu	Yetkilendirme	1

➤ Hisse Devri, Birleşme ve Bölünme İzinleri

2019 yılında, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında yer alan kuruluşlarla ilgili olarak detayları aşağıda verilen Kurul kararları ile muhtelif hisse devirlerine ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde izin verilmiştir.

1- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 26.12.2019 tarih ve 8757 sayılı Kararı ile, Kanunun 18 inci maddesi ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 11 inci maddesi kapsamında alınan bilgi ve belgeler çerçevesinde yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda;

- Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde; Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. sermayesindeki Koç Finansal Hizmetler'in %81,90 oranındaki doğrudan payının %40,95'e düşmesine, Banka sermayesindeki UniCredit S.P.A'nın doğrudan payının %0'dan %31,93'e yükselmesine,
- Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası çerçevesinde; Koç Finansal Hizmetlerin sermayesindeki UniCredit S.P.A'nın %50 oranındaki doğrudan payının %0'a düşmesine, Koç Finansal Hizmetlerin sermayesindeki Koç Holding A.Ş.'nin %42,26 oranındaki doğrudan payının %84,53'e yükselmesine

izin verilmesine karar verilmiştir.

2- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 03.05.2019 tarih ve 8353 sayılı Kararı ile, Kanunun 18 inci maddesi ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 11 inci maddesi kapsamında alınan bilgi ve belgeler çerçevesinde yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda;

- Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde; Arab Bank Switzerland LTD. 'nin (Arab Bank Switzerland) Turkland Bank A.Ş.'deki paylarını Bankada %33,33 paya sahip Arab Bank Plc.'ye devretmesi sonucunda, Arab Bank Switzerland'ın Bankadaki doğrudan payının %16,67'den %0'a düşmesine,
- Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası çerçevesinde; Saadeddin Hariri'nin Arab Bank Plc. ve Arab Bank Switzerland'daki dolaylı pay sahipliğinin %17,85'ten %0'a, Saudi Oger Ltd.'nin Arab Bank Plc ve Arab Bank Switzerland'daki dolaylı pay sahipliğinin %19,83'ten %0'a düşmesini doğuracak şekilde, borsada yapılan devir işlemi neticesinde Oger Middle East Holding Sal.'ın Arab Bank Plc. Arab Bank Switzerland'daki doğrudan ortaklık payının %19,83'ten %0'a düşmesine

izin verilmesine karar verilmiştir.

3- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 27.06.2019 tarih ve 8426 sayılı Kararı ile, Kanunun 18 inci maddesi ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ile Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmeliğin 11 inci maddesi kapsamında alınan bilgi ve belgeler çerçevesinde yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda;

- Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası çerçevesinde; Rusya Merkez Bankasının Denizbank'daki dolaylı payının %0'a gerileyerek payının kalmaması ve Investment Corporation of Dubai'nin Banka hisselerinin %55,67'sine dolaylı olarak sahip olması sonucunu doğuran, Sberbank of Russia'nın (Sberbank) Bankada sahip olduğu %99,85 oranındaki hisselerinin doğrudan ENBD'ye devrine ve Sberbank'ın Bankadaki doğrudan payının %0'a gerilemesine,
- 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 11 inci maddesi uyarınca ENBD'nin Deniz Faktoring A.Ş. ve Deniz Finansal Kiralama A.Ş.'de dolaylı olarak pay sahibi olmasına

izin verilmesine karar verilmiştir.

4- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 14.11.2019 tarih ve 8672 sayılı Kararı ile Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.'nin ana ortağı Albaraka Bankacılık Grubunun Banka sermayesindeki payının, halka arz yoluyla sermaye artırım neticesinde öngörüldüğü şekilde %50'nin altına düşmesine, halka arz işleminde satılmayan pay senetleri için Albaraka Bankacılık Grubunun satın alma taahhüdü vermesi kaydıyla, 5411 sayılı Bankacılık Kanunun 18 inci maddesi birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

2019 yılında, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri Ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yer alan kuruluşlarla ilgili olarak detayları aşağıda verilen Kurul kararları ile muhtelif hisse devirlerine ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde izin verilmiştir.

5- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 18.01.2019 tarih ve 8210 sayılı Kararı ile ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6361 sayılı Finansal Kiralama Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 12 nci maddesi ile Finansal Kiralama Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca Ziraat Finansal Kiralama A.Ş.'nin, Ziraat Katılım Bankası A.Ş.'ye devredilmesine izin verilmesine karar verilmiştir.

6- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 14.03.2019 tarih ve 8290 sayılı Kararı ile BPN Ödeme Kuruluşu A.Ş.'de (Şirket) Azizler Danışmanlık A.Ş.'nin Şirket sermayesindeki %15 oranında doğrudan payını Ömer Rahmi ZAPSU'ya devretmesi neticesinde; Azizler Danışmanlık A.Ş.'nin Şirketteki doğrudan payının %15'ten %0'a düşmesine, Ömer Rahmi ZAPSU'nun Şirketteki doğrudan pay oranının %0,2'den %15,2'ye yükselmesine ve dolaylı pay oranının %27,63'ten %12,63'e düşmesine ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

7- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 14.03.2019 tarih ve 8291 sayılı Kararı ile Mustafa Serhan YILMAZ'ın Türk Elektronik Para A.Ş.'deki dolaylı payının %47'den %21,2'ye düşmesine ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

8- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 18.04.2019 tarih ve 8331 sayılı Kararı ile Nestpay Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin (Şirket) %100 doğrudan ortağı Asseco See Teknoloji A.Ş.'nin (Yeni unvanı: Payten Teknoloji A.Ş.) %100 hissedarı Asseco South Eastern Europe S.A.'nın %51,06 hisse oranı ile ortağı Asseco Poland S.A.'nın hisse paylarının Asseco Grubunun Slovakya Cumhuriyetinde faaliyet gösteren şirketi Asseco International A.S.'ye (Asseco International) devredilmesi neticesinde, Asseco International'ın Şirkette %51,06 oranında dolaylı pay edinmesine ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

9- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 04.07.2019 tarih ve 8432 sayılı Kararı ile Metal Varlık Yönetim A.Ş.'de, Metal Yapı Konut A.Ş.'ye ait %5 oranındaki payın Omar Teknik Enerji A.Ş.'ye devredilmesine, ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5 inci ve 7 nci maddeleri çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

10- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 25.07.2019 tarih ve 8463 sayılı Kararı ile Faturakom Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin (Şirket) 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları

Hakkında Kanun (Kanun) kapsamında yaptığı hisse devri izin başvurusuna ilişkin olarak Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para İhracı İle Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesi çerçevesinde Kuruma gönderilen bilgi ve belgeler ve ilgili kamu kurumlarıyla yapılan yazışmalar kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda; Mahmut FINDIKÇI'nın Şirket sermayesindeki doğrudan payının %9'dan %13,6'ya yükselmesine ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

11- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 25.07.2019 tarih ve 8464 sayılı Kararı ile Ödeal Ödeme Kuruluşu A.Ş.'de (Şirket) 06.09.2016 - 04.02.2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen hisse devirleri ile sermaye artırımları neticesinde oluşan ortaklık yapısı ve Şirket tarafından sermaye paylarına ait imtiyaz ve grupların kaldırılacağına beyan edildiği dikkate alınarak, Şirket sermayesinde nihai olarak; Görkem Aytek SÖZER'in % 47 oranında doğrudan pay sahibi olmasına, Zekeriye KONUKOĞLU'nun pay oranının % 0'a düşmesine ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

12- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 06.09.2019 tarih ve 8535 sayılı Kararı ile Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Turuncu Holding A.Ş.'nin, Türk Finansman A.Ş.'de sahip olduğu B Grubu imtiyazlı payların tamamının Türk Elektronik Para A.Ş. tarafından devralınmasına 6361 sayılı Finansal Kiralama Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

13- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 06.09.2019 tarih ve 8539 sayılı Kurul Kararı ile Paladyum Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin sermayesinde; Kemal Oğuz PALA'nın doğrudan payının %25'ten %0'a düşmesi ve Ünal PALA'nın doğrudan payının %25'ten %50'ye yükselmesi sonucunu doğuran pay devrine, ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

14- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 10.10.2019 tarih ve 8595 sayılı Kararı ile Ramazan BAŞAK'ın Pay Fix Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin (Şirket) sermayesindeki doğrudan pay oranının %0'a düşmesine ve Hamza KORK'un Şirket sermayesinde %100 oranında doğrudan pay

edinmesine, ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

15- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 08.11.2019 tarih ve 8649 sayılı Kararı ile hisselerinin tamamı Şevket BAŞEV'e ait olan Fin Tech Invest B.V.'nin, Aypara Ödeme Kuruluşu A.Ş. (Aypara) ve İninal Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş.'de (İninal) %10'dan fazla paya sahip olan Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş.'de (Multinet) birlikte kontrol gücü edinmesi sonucu doğuracak şekilde Şevket BAŞEV'in Multinet'teki %1'lik payının Fin Tech Invest B.V.'ye devredilmesine; İninal'ın sermayesinde Fin Tech Invest B.V. ile Şevket BAŞEV'in dolaylı paylarının %0,64'ten %36,54'e artması ve C.D. Holding Internationale ile Le Cheque Dejeuner'in dolaylı pay oranlarının %63,17'den %36,69'a düşmesi, Aypara'nın sermayesinde de Fin Tech Invest B.V. ile Şevket BAŞEV'in dolaylı paylarının %0,68'den %36,58'e artması ve C.D. Holding Internationale ile Le Cheque Dejeuner'in dolaylı pay oranlarının %67,44'ten %36,72'ye düşmesi sonucunu doğuracak şekilde Fin Tech Invest B.V.'nin Multinet'teki payının %1'den %49,9 çıkmasına 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesi kapsamında izin verilmesine karar verilmiştir.

16- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 14.11.2019 tarih ve 8668 sayılı Kurul Kararı ile MIH Payu BV tarafından İyzi Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş.'nin (İyzi) sermayesinin %79,32'sine tekabül eden payların devralınmasına, eş zamanlı olarak MIH Payu BV'nin İyzi'de yapılacak sermaye artışına iştirak ederek doğrudan payının %85,12'ye çıkarılmasına ve sermaye artışı yoluyla elde edilen fon ile Payu Ödeme Kuruluşu A.Ş.'nin (Payu) paylarının tamamının İyzi'ye devredilmesine yönelik Kurumumuza yapılan hisse devri izin başvurusuna ilişkin olarak;

1) İyzi Ödeme ve Elektronik Para Hizmetleri A.Ş.'nin (İyzi) sermayesinde;

- a) Barbaros Serdar ÖZBUGUTU ile Tahsin ISIN'in doğrudan paylarının %10,37'den %4,85'e düşmesine,
- b) Pahicle Invest GMBH'nin doğrudan payının %12,24'ten, 212 Capital Partners I Cooperatief U.A.'nin doğrudan payının %16,07'den, International Finance Corporation'in doğrudan payının %14,50'den ve Vostok Emerging Finance Ltd.'nin doğrudan payının %21,05'ten %0'a düşmesine,
- c) MIH Payu BV'nin %85,12 oranında doğrudan pay edinmesine,

- d) Payu Global BV'nin %85,12, Naspers Fintech Holdings B.V. ve MIH E-Commerce Holdings BV'nin %73,14, MIH B2C Payu Holdings BV The Netherlands ve MIH Internet SEA Pte Ltd Singapore'un %11,98, MIH B2C Holdings BV The Netherlands'ın %10,93, Prosus NV'nin (eski unvanı: Myriad International Holdings NV) %84,07, MIH Holdings Ltd. ve Naspers Limited'in %62,21 oranında dolaylı pay edinmesine,

2) Payu Ödeme Kuruluşu A.Ş.'nin (Payu) sermayesinde;

- a) MIH Payu BV'nin %100 oranındaki doğrudan payının %0'a düşmesine ve İyzi'nin %100 oranında doğrudan, MIH Payu BV'nin ise %85,12 oranında dolaylı pay edinmesine,
- b) MIH BuscaPe Holdings BV'nin %32,74, Allegro Newco BV'nin %32,27, MIH Latam Holdings BV'nin %29,30, MIH Allegro BV'nin %53,20, Ibibo Group Holdings'in (eski unvanı: MIH India e-Commerce Pte. Ltd.) %14,07, MIH Ming He Holdings'in %93,76 oranındaki dolaylı payının %0'a düşmesine,
- c) Naspers Fintech Holdings BV'nin %73,14, MIH Internet SEA Pte Ltd Singapore ile MIH B2C PayU Holdings BV The Netherlands'ın %11,98 oranında dolaylı pay sahibi olmasına

Kanunun 25 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

17- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 28.11.2019 tarih ve 8692 sayılı Kurul Kararı ile Vezne24 Tahsilat Sistemleri ve Ödeme Kuruluşu A.Ş.'nin sermayesinde Askar AMIRKHANOV'un doğrudan payının %90'dan %0'a düşmesi, Vlademir RUPPEL'in doğrudan payının ise %10'dan %100'e yükselmesi sonucunu doğuran pay devrine, ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun (Kanun) 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

18- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 28.11.2019 tarih ve 8693 sayılı Kararı ile Birleşik Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para A.Ş.'nin (Şirket), Şirket sermayesinde %20 oranında B Grubu yönetim kuruluna üye belirleme imtiyazı veren payların tesisine ve Finberg Araştırma Geliştirme Danışmanlık Yatırım Hizmeti A.Ş.'nin söz konusu %20 oranındaki B Grubu payları edinmesine, Şirkette dolaylı olarak Fibabanka A.Ş.'nin %20, Fiba Holding A.Ş.'nin ise %14,31 oranında pay edinmesine, Şirket sermayesinde İlker SÖZDİNLER ve Ahmet ÜNVER'in ayrı

ayrı %39,06, ilke GERMİRLİĞİL ve Selen ÜNVER'in ise ayrı ayrı %0,94 oranındaki doğrudan payları olmak üzere toplam %80 oranında A Grubu yönetim kuruluna üye belirleme imtiyazı veren payların tesisine ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesi uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

19- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 28.11.2019 tarih ve 8694 sayılı Kararı ile Nestpay Ödeme Hizmetleri A.Ş.'nin (Şirket) %100 dolaylı hisse payına sahip olan Asseco South Eastern Europe S.A.'nin paylarının Polonya'da faaliyet gösteren Payten Spolka Z Ograniczona Odpowiedzialnoscia Spolka Komandytowa'ya (Payten Polonya) devredilmesi neticesinde, Payten Polonya'nın Şirkette %100 oranında dolaylı pay edinmesine, ilgili diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

20- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 05.12.2019 tarih ve 8701 sayılı Kararı ile Fethi POLAT'ın Doğru Varlık Yönetim A.Ş.'de %52,5 oranında pay sahibi olmasına, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5 inci ve 7 nci maddeleri çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

21- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 26.12.2019 tarih ve 8752 sayılı Kararı ile Deren Varlık Yönetim A.Ş.'nin tüm hak, alacak, borç ve yükümlülükleriyle Denge Varlık Yönetimi A.Ş.'ye devri suretiyle adı geçen şirketlerin birleşmesine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.

► Sınır Ötesi Faaliyet, Temsilcilik ve Şube Açılış İzinleri

2019 yılı içinde 1 bankaya yurt dışında şube açma, 1 bankaya yurt dışında temsilcilik açma ve 1 bankaya yurt dışında iştirak edinme konusunda izin verilmiştir:

- 1- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 20.06.2019 tarih ve 8398 sayılı Kararı ile T. Vakıflar Bankası T.A.O.'ya Katar'da şube açma konusunda izin verilmesine karar verilmiştir.
- 2- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 01.02.2019 tarih ve 8224 sayılı Kararı ile T. Vakıflar Bankası T.A.O.'ya Çin Halk Cumhuriyeti'nde temsilcilik açma konusunda izin verilmesine karar verilmiştir.
- 3- 16.09.2019 tarih ve 10928 sayılı yazı ile Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.'nin Irak'ta bir şirkete iştirak etmesine izin verilmiştir.

Tablo 12: Yurt Dışında İştirak Edinimleri Şube Temsilcilik Ofisi Açılışları

Banka Adı	Ülke-İşlem	Tarih / Sayı
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	Katar - Şube	20.06.2019 - 8398
T. Vakıflar Bankası T.A.O.	Çin - Temsilcilik	01.02.2019 - 8224
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	Irak - İştirak Etme	16.09.2019 - 10928

Ayrıca 2019 yılında, yurt dışında kurulu 2 bankanın Türkiye'de temsilcilik açması uygun görülmüş olup Bank of China Limited Türkiye Temsilciliği ile EFG Bank AG Türkiye Temsilciliği faaliyetlerine son vermiştir.

Tablo 13: Temsilcilik Açmasına İzin Verilen Yurt Dışında Kurulu Bankalar

Banka Adı	Menşe Ülke	Tarih / Sayı	Faaliyet Tarihi
Bank J. Safra Sarasin AG Türkiye Temsilciliği	İsviçre	16.05.2019 - 8372	19.09.2019
OJSC "Orienbank" Türkiye Temsilciliği	Tacikistan	05.12.2019-8724	-

➤ Değerlendirme ve Uygulama Faaliyetleri

Değerlendirme ve uygulama faaliyetleri kapsamında, kuruluşların mevzuata uyumlu biçimde faaliyet göstermelerini teminen;

- Yerinde denetim ve gözetim sonuçlarından elde edilen raporlar ile
- Banka ve banka dışı mali kuruluşlar ile bağımsız denetim şirketleri ve diğer kişi, kurum ve kuruluşlardan gelen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilmektedir.

Değerlendirmeler sonucunda;

- Belirlenen tedbirler, ilgili kuruluşlara gerekli işlemlerin tesisi için iletilmekte; denetim ve gözetim faaliyetlerinde de dikkate alınmakta,
- Bankacılık Kanunu kapsamına giren kuruluşlar ve konular hakkında Kuruma ulaşan ihbar ve şikâyetlere ilişkin ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli idari işlemler tesis edilmektedir.

2019 yılı içinde yerinde denetim ve gözetim sonuçları ile ihbar ve şikâyetlerin değerlendirilmesi sonucunda, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde sırların saklanması yükümlülüğü ile ilgili olarak 13 adet, zimmet ile ilgili olarak 8 adet, itibarın korunması ile ilgili olarak 7 adet, belgelerin saklanması yükümlülüğü ile ilgili olarak 1 adet ve 1 adet internet sitesi hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur. Ayrıca, 10 adet geçici imza yetkisi kaldırma işlemi yapılmıştır.

2019 yılı içinde yerinde denetim ve gözetim sonuçları ile ihbar ve şikâyetlerin değerlendirilmesi sonucunda, 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun çerçevesinde; izinsiz faaliyette bulunma ile ilgili olarak 29 adet suç duyurusunda bulunulmuştur.

Ayrıca, bankalar hakkında 87, faktoring şirketleri hakkında 10, finansman şirketleri hakkında 3, finansal kiralama şirketleri hakkında 6, varlık yönetim şirketleri hakkında 6, ödeme ve elektronik para kuruluşları hakkında 28, değerlendirme kuruluşları hakkında 5 ve bağımsız denetim kuruluşları hakkında ise 1 adet idari para cezası uygulanmıştır.

2019 yılı içinde yerinde denetim ve gözetim sonuçları ile ihbar ve şikâyetlerin değerlendirilmesi sonucunda, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde sırların saklanması yükümlülüğü ile ilgili olarak 13 adet, zimmet ile ilgili olarak 8 adet, itibarın korunması ile ilgili olarak 7 adet, belgelerin saklanması yükümlülüğü ile ilgili olarak 1 adet ve 1 adet internet sitesi hakkında suç duyurusunda bulunulmuştur.

FİNANSAL TÜKETİCİNİN KORUNMASI

FINANSAL TÜKETİCİNİN KORUNMASI

Finansal istikrarın önemli bir parçası olarak kabul edilen finansal tüketicinin haklarının korunması ve bilinçlendirilmesi amacıyla 2019 yılında da Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı tarafından çalışmalarda bulunulmuş bunun yanı sıra şikâyet ve başvuru takip süreci özenle yürütülmüştür.

Finansal tüketicilerin şikâyet ve bilgi edinme talepleri, E-Şikâyet Sistemi, Dilekçe, Bilgi Edinme Sistemi, CİMER ile Çağrı Merkezi olmak üzere beş adet kanaldan değerlendirmeye alınmaktadır. Kuruma ulaşan başvuru ve şikâyetlerin tamamı öncelikle Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığına intikal etmekte olup Dairenin bünyesindeki Ön İnceleme Birimi tarafından ön değerlendirmeye tabi tutularak; diğer kurumları ya da Kurumun diğer birimlerini ilgilendiren başvurular ilgili kurum, kuruluşlara ve Kurumun ilgili birimlerine yönlendirilmektedir.

Başvuru yapılabilen kanallar üzerinden 2019 yılında Kuruma intikal eden başvuruların kanal bazlı dağılımına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı Tablosu incelendiğinde, 2019 yılında Kurumumuza yapılan başvuruların, 2018 yılı başvuru sayısına göre %33 oranında artışla 134.631 adede ulaştığı görülmektedir. Kurumumuzun doğrudan kanalları olan Bilgi Edinme Sistemi, Dilekçe, E-Şikâyet ve Çağrı Merkezine 2019 yılında 86.211 adet başvuru ulaşmış olup ağırlıklı olarak Kurumun E-Şikâyet ve çağrı merkezi kanallarının kullanıldığı gözlenmektedir. Diğer taraftan CİMER üzerinden de 48.420 adet başvuru Kurumumuza ulaşmıştır.

Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı Tablosu incelendiğinde, 2019 yılında Kurumumuza yapılan başvuruların, 2018 yılı başvuru sayısına göre %33 oranında artışla 134.631 adede ulaştığı görülmektedir.

2019 yılında genel olarak başvuru sayısının artması sebebiyle Kurumumuzun E-Şikâyet sisteminin yanı sıra CİMER ve Çağrı Merkezi kanallarından yapılan başvuru sayısında da artış gözlenmiştir. Diğer taraftan, 2018 yılında BİMER sisteminin kapatılarak başvuruların Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine yönlendirilmesi ve 18.02.2019 tarihinde Kurumumuzun web sitesinde kullanılmakta olan mevcut Bilgi Edinme Uygulamasının kapatılmasıyla bilgi edinme başvurularının CİMER sistemi üzerinden alınmaya başlanması nedeniyle CİMER kanalı da yoğun olarak kullanılmıştır.

2019 yılında Kuruma; CİMER, Bilgi Edinme Sistemi, Dilekçe ve E-Şikâyet üzerinden ulaşan başvuruların konu bazında dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı

Şikâyet Kanalları	2018		2019	
	Adet	% Pay	Adet	% Pay
Bilgi Edinme Sistemi	2.594	2,6	156	0,1
Dilekçe	2.866	2,8	3.157	2,3
E-Şikâyet	28.283	28,0	40.751	30,3
CİMER	25.750	25,5	48.420	36,0
BİMER	10.456	10,4	-	-
Çağrı Merkezi	31.014	30,7	42.147	31,3
TOPLAM	100.963	100	134.631	100

Tablo 15: Kuruma Ulaşan Başvuruların Konu Bazında Dağılımı

Başvuru Konuları	Dilekçe	Çağrı Merkezi	CİMER	BES	E-Şikâyet	Toplam Adet	%Pay
Bireysel Krediler	476	11.127	15.080	32	7.340	34.055	25,30
Ticari Kredi / Ürün	886	3.866	7.008	14	3.162	14.936	11,09
Banka ve Kredi Kartları	226	6.878	9.500	24	13.990	30.618	22,74
Alternatif Dağıtım Kanalları	25	1.538	959	1	1.477	4.000	2,97%
Mevduat/Katılım Fonu İşlemleri	858	5.221	5.635	12	7.503	19.229	14,28
Kredili Mevduat Hesabı İşlemleri	25	217	182	2	1.180	1.606	1,19
Banka Dışı Kuruluşlar	40	1.522	279	0	82	1.923	1,43
Başka Kurumun/Kuruluşun Görev Alanına Giren Başvurular	312	5.594	6.468	15	4.763	17.152	12,74
Somut Talep İçermeyen Başvurular	6	842	312	0	462	1.622	1,20
İcraya İlişkin Sorunlar	73	252	994	0	351	1.670	1,24
Müşteri Sırının İfşası	24	136	229	0	303	692	0,51
Kurumdan Bilgi, Belge Talepleri	191	4.333	1.024	44	128	5.720	4,25
Kurumdan Tavsiye, Mütalaa Talepleri	15	621	750	12	10	1.408	1,05
TOPLAM	3.157	42.147	48.420	156	40.751	134.631	100

Kuruma Ulaşan Başvuruların Konu Bazında Dağılımı Tablosuna baktığımızda, 134.631 adet başvurunun %25,30'unun bireysel krediler, %22,74'ünün banka ve kredi kartları, %14,28'inin mevduat ve katılım fonu işlemleri, %12,74'ünün başka kurumun/kuruluşun görev alanına giren başvurular, %11,09'unun ticari kredi/ürün kanallarında yoğunlaştığı olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, en çok başvuru alınan bireysel kredilere ilişkin şikâyetler ağırlıklı olarak kredinin erken ödenmesi ve yeniden yapılandırma (%6,28); kredi notu, sicil affı ve kara liste sorunları (%5,94); kredi talepleri (%5,14) kaynaklıdır. Bireysel kredilerden sonra banka ve kredi kartları içerisinde ise ücret, masraf ve komisyon tutarları (%7,15); yeniden yapılandırma (%4,20); harcama itirazları, kayıp çalıntı ve dolandırıcılık (%2,64) konuları öne çıkmaktadır.

Bununla birlikte şikâyet konularının yıl bazında değişimi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

En çok başvuru alınan bireysel kredilere ilişkin şikâyetler ağırlıklı olarak kredinin erken ödenmesi ve yeniden yapılandırma (%6,28); kredi notu, sicil affı ve kara liste sorunları (%5,94); kredi talepleri (%5,14) kaynaklıdır.

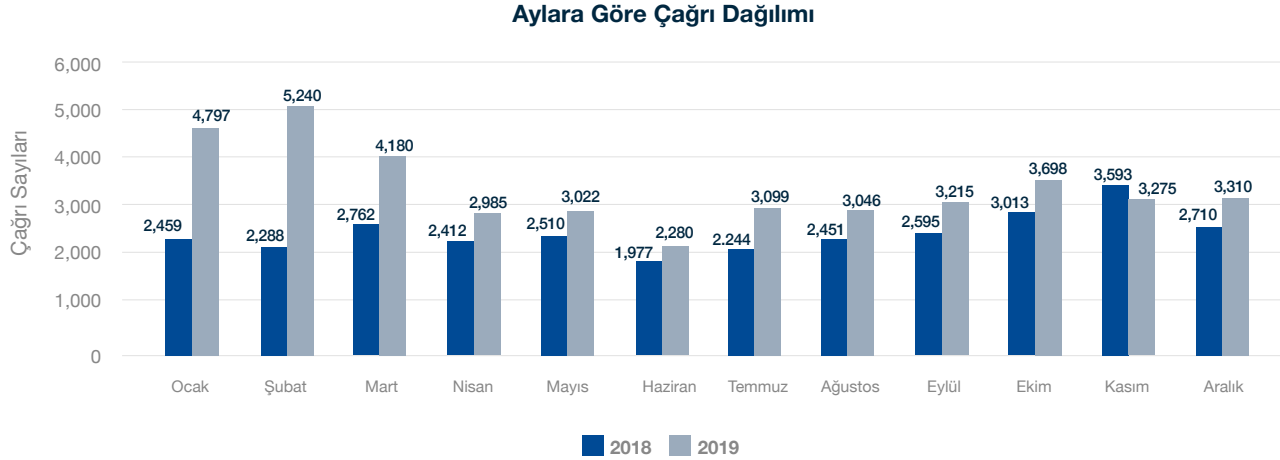
Tablo 16: Kuruma Ulaşan Başvuru Konularının Yıllar Bazında Değişimi

Şikâyet ve Talep Konuları	2018		2019	
	TOPLAM	%Pay	TOPLAM	%Pay
Bireysel Krediler	27.092	26,83%	34.055	25,30 ▼
Ticari Kredi / Ürün	8.265	8,19%	14.936	11,09 ▲
Banka ve Kredi Kartları	18.443	18,27%	30.618	22,74 ▲
Alternatif Dağıtım Kanalları	4.197	4,16%	4.000	2,97 ▼
Mevduat/Katılım Fonu İşlemleri	14.752	14,61%	19.229	14,28 ▼
Kredili Mevduat Hesabı İşlemleri	4.531	4,49%	1.606	1,19 ▼
Banka Dışı Kuruluşlar	2.345	2,32%	1.923	1,43 ▼
Başka Kurumun/Kuruluşun Görev Alanına Giren Başvurular	11.199	11,09%	17.152	12,74 ▲
Somut Talep İçermeyen Başvurular	2.951	2,92%	1.622	1,20 ▼
İcraya İlişkin Sorunlar	1.116	1,11%	1.670	1,24 ▲
Müşteri Sırının İfşası	620	0,61%	692	0,51 ▼
Kurumdan Bilgi, Belge Talepleri	4.810	4,76%	5.720	4,25 ▼
Kurumdan Tavsiye, Mütalaa Talepleri	642	0,64%	1.408	1,05 ▲
TOPLAM	100.963	100%	134.631	100

Kuruma Ulaşan Başvuru Konularının Yıllar Bazında Değişimi Tablosu incelendiğinde, 2019 yılındaki başvuru sayısının 2018 yılına nazaran artış göstererek 134.631 adede ulaştığı; bu artışın önemli kısmının banka ve kredi kartları ile ticari kredi/ürün konularında yapılan başvuru sayılarındaki artıştan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Şikâyet konularının toplamdaki paylarının değişimine detaylı baktığımızda ise banka ve kredi kartları konusu ile ilgili başvuru sayısındaki artışın yeniden yapılandırma (%3,76), ücret, masraf ve komisyon tutarları (%1,15) ile kart iptal taleplerinin karşılanmaması (%1,33) kaynaklı; ticari kredi/ürün konusu ile ilgili başvuru sayısındaki artışın ise kredi talepleri (%1,47), ücret, masraf ve komisyon tutarları (%1,04), kredinin erken ödenmesi & yeniden yapılandırma (%0,42) kaynaklı olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan finansal tüketicilerin başvuru ve şikâyetlerini Kuruma daha kolay ve hızlı ulaştırılmasını sağlamak için oluşturulan ve 2014 yılının son çeyreğinde faaliyete geçen çağrı merkezi kanalından 2018 yılında 31.014 adet, 2019 yılında 42.147 adet çağrı alınmıştır. Başvuru sayıları bir önceki seneye göre artış göstermiş olup çağrı merkezi kanalından alınan başvuru sayılarının toplam başvuru sayısı içerisindeki payında değişiklik olmamıştır.

2018 ve 2019 yıllarında Kuruma çağrı merkezi kanalı üzerinden ulaşan başvuruların ay bazında dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 17: Kurumumuz Çağrı Merkezine Ulaşan Şikâyetlerin Aylara Göre Dağılımı

Kurumumuzun çağrı merkezine hafta içi 08:00 – 17:00 saatleri arasında ulaşan çağrılar müşteri temsilcileri tarafından doğrudan; söz konusu saat aralığı dışında ulaşan çağrılar ise sesli yanıt sisteminde kayıt altına alınarak ve çağrı merkezi personeli tarafından ertesi gün başvuru sahibine geri dönüş yapılarak cevaplandırılmaktadır.

Kurumumuz çağrı merkezine ulaşan çağrı sayılarında 2019 yılının ilk çeyreğinde; çerçeve anlaşma, enflasyonla mücadele ve kredilerin yapılandırılması konuları nedeniyle artış yaşanmış olup senenin ortasında özellikle olarak kredi kartı asgari ödeme tutarı ile taksitlendirme sürelerindeki değişiklikler ve gerçek kişiler için döviz alım/satım duyuruları konularında, sene sonunda ise swap işlemleri ile ilgili konularda çağrılar cevaplanmıştır.

Kurumumuz tarafından; şikâyet ve başvuru takip süreci, denetim raporlarının hazırlanması ve sonuçlandırılması görevlerinin yanı sıra finansal tüketicilerin şeffaflık ilkesi kapsamında bilinçlenmesi ve korunması amacıyla finansal ürünlerin ücret ve komisyonlarının anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir şekilde tüketicilere sunulmasını teminen çalışmalar gerçekleştirilmiştir. TBB ve TKKB ile yapılan ortak çalışmalar neticesinde, Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (Ücretler Yönetmeliği) ile sınıflandırılan bireysel müşterilerden alınabilecek ücret kalemleri standart ve karşılaştırılabilir formatta <https://www.bankacilikkurunvehizmetucretleri.org.tr/> internet adresinde 2019 yılında sunulmaya başlanmıştır. Kurumumuzun web sitesinin “Bankacılık Ürün ve Hizmet Ücretleri” başlıklı bölümünde söz konusu internet adresinin

linkine yer verilmiş olup söz konusu uygulama ile vatandaşlar bankalar tarafından alınabilecek her türlü ücret komisyon ve masraf bilgilerine ulaşabilmekte; bankalar arasında ücret komisyon karşılaştırması ve sıralaması yapabilmektedir.

Diğer taraftan, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 80 inci maddesinin (j) bendi uyarınca TBB ve TKKB üyesi bankalar ile bireysel müşterileri arasındaki ihtilafların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını temin etmek üzere oluşturulan ve sonrasında e-Devlete entegre edilen Müşteri Şikâyetleri Hakem Heyetlerine 2019 yılı içerisinde gerekli katılım ve katkılar sağlanmıştır. Özellikle faizsiz finans sistemi ve katılım bankacılığının yaygınlaştırılmasının son dönemde ön plana çıktığı dikkate alındığında katılım bankacılığı müşterilerinin haklarının teminat altına alınması amacıyla TKBB bireysel müşteri hakem heyetinin çalışma prensipleri ele alınarak iyileştirmeye gidilmiştir.

Ayrıca 2019 yılında da bireysel nitelikte ürün ve hizmetlerle ilgili; ihbar, şikâyet, başvurular ile adli makamlarca Kuruma ulaştırılan inceleme talepleri Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı tarafından denetime konu edilmiştir. Denetim faaliyetleri kapsamında 2019 yılında 384 adet rapor ve 11 adet mütalaa hazırlanmış, yapılan denetimler neticesinde 160 adet Kurul Kararı alınmıştır. Bu Kurul Kararlarının 155 adedi ile bankalara idari yaptırım uygulanmış; bunun yanı sıra 7 adet adli nitelikte Kurul Kararı alınmıştır. Bahse konu Kurul Kararları ile 176 adet idari para cezası uygulanmış, 6 adet suç duyurusunda bulunulmuş, 6 kişinin imza yetkisi kaldırılmış, 2 kişinin imza yetkisi iade edilmiş ve tutar olarak toplamda bankalara 5.425.983 TL idari para cezası uygulanmıştır.

YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ

YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ

Yönetim bilgi sistemleri faaliyetleri, Kurum faaliyetlerine yönelik bilginin sistematik bir şekilde elde edilmesi, değerlendirilmesi, analiz edilmesi ve ihtiyaç duyulan kullanıcıya zamanında, doğru, güncel ve en az belirsizlik içerecek şekilde aktarılmasını içermektedir.

➤ Veri ve Sistem Yönetimi

Veri ve sistem yönetimi faaliyetleri kapsamında Kurum fonksiyonlarını destekleyen uygulama ve araçların etkinliği ve çeşitliliği artırılmıştır.

➤ Vatandaşların Mevduat Hesaplarının e-Devlet Üzerinden Sorgulanması Hizmeti:

Vatandaşların e-Devlet üzerinden hangi bankalarda mevduat hesaplarının bulunduğunu görebilmesi amacıyla başlatılan projenin geliştirme aşaması tamamlanmıştır. 2019 yılında gerekli donanım altyapısı temini de gerçekleştirilen proje tamamlanmış olup 2020 yılı Mart ayında kullanıma açılmıştır.

➤ Sunucu Mimarisi ve Yeni Sunucu Alımı:

Mevcut altyapının iyileştirilmesi ve e-Devlet üzerinden verilmeye başlanan yeni hizmetimiz başta olmak üzere, yeni ihtiyaçların ortaya çıkması sebebi ile yeni sunucu alımı yapılarak sistem altyapısı güçlendirilmiştir. Mevcut sunucu mimarisinden farklı olarak, yeni sunucular ile güçlendirilmiş bir sistem mimarisi oluşturulmuştur.

➤ İş Zekâsı:

Kurumumuzun görev tanımları kapsamında gözetim ve denetim faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesini teminen, verilerin Kurum personeline güvenli ve kullanışlı bir kanaldan sunulması gerekmektedir. Bu kapsamda Kurum çalışanlarının veri ve analizlere dayalı etkin kararlar vermesini desteklemek ve ihtiyaç duydukları bilgiye hızlı ve kolay bir biçimde erişebilmelerini sağlamak amacıyla öncelikle mevcut iş zekâsı aracının versiyonu yükseltilmiştir. Yeni altyapı ile yapılan çalışmaların kullanıcılara ileri analitik, ileri veri görselleştirme ve gösterge tabloları, sorgu, anlık raporlama, analiz ve formatlı raporlama ile birlikte daha birçok konuda destek sağlaması hedeflenmektedir. İş zekâsı kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların büyük bir kısmı 2019 yılı içerisinde tamamlanmış olup projenin 2020 yılının ilk yarısı içerisinde tüm bileşenleri ile hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

➤ Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS):

Kurum personelinden gelen talepler doğrultusunda söz konusu sistemde gerçekleştirilen iyileştirme/geliştirme çalışmalarına 2019 yılında da devam edilmiştir. Sistemin kapasite artırımı gerçekleştirilmiş ve sistem altyapısı iyileştirilmiştir.

Mevcut altyapının iyileştirilmesi ve e-Devlet üzerinden verilmeye başlanan yeni hizmetimiz başta olmak üzere, yeni ihtiyaçların ortaya çıkması sebebi ile yeni sunucu alımı yapılarak sistem altyapısı güçlendirilmiştir. Mevcut sunucu mimarisinden farklı olarak, yeni sunucular ile güçlendirilmiş bir sistem mimarisi oluşturulmuştur.

➤ Kurum İnternet Sitesi:

Tasarımının ve altyapısının gelişen teknoloji ile uyumlu olması amacıyla 2018 yılında yenilenen Kurum internet sitesine ait içerik yönetim sisteminin geliştirme işlemleri 2019 yılında tamamlanmış ve kullanıma açılmıştır. Kurum internet sitesinin kurumsal ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenmesine 2020 yılında da devam edilecektir.

➤ Kurum İnternet Sitesinin Yenilenmesi:

Kurum intranet sitesinin Kurum ihtiyaçları doğrultusunda yenileme çalışmaları 2019 yılı içerisinde tamamlanmış olup diğer Kurum içi uygulamaların intranet sitesi ile uyum çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda gerek Kurum içi ihtiyaçlar gerekse gelişen teknolojiye uyumlu, gelişmeye ve genişlemeye açık modern tasarım prensiplerine uygun olacak şekilde iyileştirme çalışmalarına devam edilecektir.

➤ E-Şikâyet Uygulaması:

E-Şikâyet uygulaması ile ilgili olarak, Kurum tarafından gerekli görülen iyileştirmeler ve ilgili kuruluşlarca talep edilen ek geliştirmeler yapılmıştır. Bu kapsamda, sistemin TBB ile entegrasyonu 2019 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Sistemin kuruluşlar ile veri alışverişine ilişkin çalışmalar ise planlama aşamasındadır.

➤ Büyük Veri Çalışmaları:

Kurum bünyesinde barındırılan veri “Büyük Veri” kapsamında tekrar ele alınarak verinin temini, doğruluğunun kontrolü ve işlenmesi süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına 2019 yılında devam edilmiştir. Bu çalışmayla, toplanan finansal verinin ölçeklenebilir bir şekilde tutulması ve hızlı bir şekilde sorgulanabilmesi hedeflenmektedir.

➤ İnsan Kaynakları Sınav Uygulaması:

İnsan kaynakları sınav uygulaması ile meslek personeli ve idari personel alımında kullanılan uygulamaların gelişen teknolojilere uygun olacak şekilde işlevselliğini ve kullanım kolaylığını artırmaya yönelik yenileme çalışmaları başlamıştır.

➤ Destek Hizmetleri Uygulamaları:

Kurum intranet altyapısı üzerinden çalışan ve ilgili birimlerce kullanılan uygulamaya, 2019 yılı içerisinde gelen talepler kapsamında yeni modüller eklenmiştir. Bu kapsamda, Kurum personeli ile iş birimlerinin teknik taleplerinin takibi ve bilgi işlem süreçlerinin bilgisayar ortamına aktarılabilmesi için teknik destek uygulamaları geliştirilmiştir. Uygulamada meydana gelen hatalar düzeltilmiş, programda talep edilen iyileştirmeler yapılmıştır.

➤ Bültenler (Bankacılık Sektörü Verileri):

Kurum web sitesine uyumlu olacak şekilde ara yüzü yenilenen bankacılık sektörü verileri uygulamaları (günlük bülten, haftalık bülten, aylık bülten, BDMK bülteni, kredi kartı bilgileri uygulaması, FinTürk- illere göre) üzerindeki iyileştirmelere devam edilmiştir. Kullanıcı ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması ve kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla haftalık bankacılık sektörü verilerinin sunulmakta olduğu Haftalık Bülten ile "Faktoring, Finansal Kiralama ve Finansman Şirketleri" Uygulamasının tasarımı güncellenmiş ve veri çeşitliliği artırılmıştır. Üçer aylık dönemlerde yayımlanmakta olan BDMK bülteni, 2019 yılı Ocak döneminden itibaren aylık olarak yayımlanmaya başlamış ve faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketleri olacak şekilde ayrıştırılmıştır.

➤ **Hızlı Bilgi Aktarım Sistemi (HBAS):** Kurumun denetim ve gözetiminde olan kuruluşlar ile talepler doğrultusunda daha hızlı bilgi ve belge paylaşımı için HBAS projesi kapsamında çalışmalar devam edilmiştir. Yönetim ve Kuruluş olarak iki uygulamayı barındıran sistem için geliştirme ve test çalışmaları devam etmektedir.

➤ Form Bilgileri Uygulaması:

Bankacılık Veri Transfer Sistemi (BVTS) kapsamında temin edilen formların kuruluş türü, gönderim sıklığı, içerik ve diğer boyutları ile tasnifini sağlamak ve bu çalışmadan elde edilen bilgileri bir uygulama üzerinden ilgili personele sunmak amacıyla geliştirilmiş olan uygulama üzerine çalışılmıştır. İlgili birimlerin de görüşleri ve gerekli görülen güncellemeler doğrultusunda oluşturulan uygulama üzerinde gerekli görülen iyileştirmeler devam etmektedir.

➤ Temel Gösterge Değişimleri Uygulaması:

Bankalardan alınan formların temel gösterge niteliğindeki verilerinin Kurum geneline sunulması amacıyla gerçekleştirilen ve 2019 yılında hayata geçirilen Temel Gösterge Değişimleri Uygulaması üzerinde iyileştirmeler devam etmektedir.

➤ BDDK Raporlama Sistemi (BRS) Teknik Destek:

BRS destek e-posta adresine gelen veya kuruluşların doğrudan telefon ile iletmekte olduğu sorunlara ilişkin gerek teknik destek gerekse iş tarafı ile ilgili hususların takibi sağlanmaktadır. Bu dönemde BVTS üzerinden raporlama yapan kuruluşların karşılaştığı sorunlara ilişkin yaklaşık 10.000 adet e-posta bildirimi alınmış; anlık takip edilen bu gönderilere ilişkin çözümler de yine e-posta kanalıyla taraflara iletilmiştir.

➤ Diğer Kurum ve Kuruluşlarla Karşılıklı Bilgi Paylaşımına Yönelik Çalışmalar:

Diğer kurum ve kuruluşlar ile mevzuat ve ikili anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirilen veri paylaşımına yönelik yeni taleplerin karşılanması, ilgili sistemlerin bakımı ve idamesine ilişkin faaliyetlere 2019 yılı içerisinde de devam edilmiş olup veri paylaşımının süreklilik içerisinde devam etmesine ilişkin geliştirmeler yapılmıştır.

Yurt içi ve yurt dışı kurumlar ve kamuoyu ile bilgi paylaşımı; ISO 27001 kapsamında verinin gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda kurumlar arasında eşgüdüm ve iş birliğinin sağlanması amacıyla TCMB, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, TMSF, MASAK ile mevcut protokoller çerçevesinde kurumlar arası düzenli bilgi paylaşımı sağlanmaktadır.

2018 yılında imzalanan veri paylaşım protokolüne istinaden, 2019 yılı içerisinde Merkezi Kayıt Kuruluşundan (MKK) bankalar ve banka dışı mali kuruluşların borsadan edinilen paylarına sahip yatırımcı bilgileri verisinin alımına devam edilmiştir.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) kamuoyu ile paylaştığı istatistikleri içeren Merkezi Dağıtım Sistemine (MEDAS) Kurumun web servis yoluyla erişimi hususunda TÜİK ile imzalanan web servis sözleşmesi kapsamında alınan verilerin Kurum içi kullanıma açılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Ayrıca, BDDK ile TÜİK arasında istatistiki veri paylaşımının güçlendirilmesi ve istatistik üretim yöntemlerinin daha etkin ve verimli hale getirilmesi için bilgi paylaşımı protokolü imzalanmış olup veriler düzenli olarak paylaşılmaktadır.

Ticaret Bakanlığı, TÜİK ve Gelir İdaresi Başkanlığı ile veri paylaşımına ilişkin iş birliğinin güçlendirilmesini, karşılıklı bilgi ihtiyacının tespit edilerek istatistik üretim süreçlerinde idari kayıtların daha etkin kullanılabilmesini ve veri aktarımının güvenli ortamda yapılmasını sağlamaya yönelik olarak kapsam ve bilgi paylaşımı ile ilgili esasların belirlenmesi amacıyla protokol imzalanması çalışmaları kapsamında veri alışverişi yapılmaktadır.

2019 yılı içerisinde İçişleri Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında bankaların yurt içi şube bilgilerinin webservis yoluyla paylaşımına ilişkin gerekli geliştirmeler tamamlanmıştır.

Kurum, Bankacılık Kanununun muhtelif maddelerinde yer alan hükümler uyarınca; görev alanıyla ilgili olarak faaliyet gösteren ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde periyodik bilgi paylaşımının yanı sıra kuruluşlardan gelen diğer bilgi taleplerini de karşılamıştır. Ayrıca ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gelen bazı bilgi taleplerine yönelik görüşmeler hâlihazırda devam etmektedir.

Bu kapsamda, Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. (Türksat), Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Kredi Garanti Fonu A.Ş. ile protokol çalışmaları süreci devam etmektedir.

Veri alım süreci kapsamında; bankalar, finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim şirketleri ile elektronik para ve ödeme kuruluşlarından ve yabancı bankaların Türkiye’de kurulu temsilciliklerinden günlük, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık dönemlerde toplam 200 çeşit form alınmaktadır. Formların 135 adedi doğrudan bir mevzuat uyarınca; 65 adedi ise denetim ve gözetim amacıyla alınmaktadır.

Factoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerinin üçer aylık dönemlerde yaptıkları raporlamaların periyodu 2019 yılı Ocak döneminden itibaren; varlık yönetim şirketlerinin üçer aylık dönemlerde yaptıkları raporlamaların periyodu ise 2020 Ocak döneminden itibaren aylık olarak belirlenmiştir.

Veri kalitesinin artırılması amacıyla; Bankacılık Veri Transfer Sistemi (BVTs) aracılığıyla alınan formların/verilerin meta verisinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Factoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerinin üçer aylık dönemlerde yaptıkları raporlamaların periyodu 2019 yılı Ocak döneminden itibaren; varlık yönetim şirketlerinin üçer aylık dönemlerde yaptıkları raporlamaların periyodu ise 2020 Ocak döneminden itibaren aylık olarak belirlenmiştir.

İlgili mevzuat güncellemeleri uyarınca raporlama setinin tamamı gözden geçirilmiş; 2 adet yeni gözetim formu oluşturulmuş ve 70 adet gözetim formunun şablon ve açıklamalarında değişiklik yapılmıştır.

Raporlanan formlardaki bilgi tutarlılığının test edilmesi amacıyla kontrol kalemleri oluşturulmakta ve gerek form güncellemeleri gerekse kalite süreci kapsamında çapraz kontrol seti gözden geçirilmektedir. Kontrollerden geçen dönemsel raporlarda yapılan değişiklikler, veri kalitesinin artırılması amacıyla Kurum bilgisi dâhilinde gerçekleştirilmektedir. Bu amaçla oluşturulan ve kilit uygulaması olarak adlandırılan uygulama kanalıyla ilgili tarafların bilgi güncelleme işlemlerinin yapılması sağlanmaktadır.

2019 yılı içerisinde faaliyete başlayan kuruluşların BVTs’ye tanımlamaları yapılarak periyodik raporlamaları Kuruma göndermeleri sağlanmış; yıl içerisinde faaliyet izni kaldırılan kuruluşların ise BVTs’ye erişiminin sonlandırılması amacıyla gerekli süreçler yerine getirilmiştir.

Kamuoyunun aydınlatılmasına yönelik olarak; bankacılık sektörüne ait günlük dönemde başlıca bilanço kalemlerine, haftalık bazda kredi mevduat ve bilanço dışı yükümlülüklerle ilişkin detaylı bilgilere, aylık bazda ise bankacılık sektörünün temel mali tablolarına, kredi portföyüne, mevduat dağılım ve türlerine, bilanço dışı yükümlülüklerle, likidite ve sermaye yeterliliği ile yabancı para pozisyonuna ilişkin bilgiler kamuoyunun paylaşımına sunulmaktadır. Üç aylık dönemde FinTürk, “Temel Bankacılık Göstergeleri” ve aylık dönemde finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri temel mali tabloları ile alacaklarına ilişkin bilgileri içeren finansal

kiralama, faktoring ve finansal şirket bülteni yayımlanmaktadır. Günlük, haftalık, aylık dönemde yayımlanan bilgilerin ve üç aylık olarak yayımlanmakta olan “Temel Bankacılık Göstergeleri”nin İngilizce versiyonları da oluşturularak erişim imkânı sağlanmıştır. Yıl içerisinde toplam 338 adet periyodik yayın kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerine ilişkin üçer aylık dönemlerde yayımlanmak üzere “Temel Göstergeler Raporu”na ilişkin hazırlık süreci tamamlanmış olup 2020 yılı içerisinde kamuoyu ile paylaşılmaya başlaması planlanmaktadır.

Kurum tarafından yayımlanan verilerin kullanımını ve yorumlanmasını kolaylaştırmak üzere; veriyi kavramsal olarak tanımlayan, verinin kaynağı ve yapısal özelliklerini gösteren, verinin üretilmesi ve yayımlanması ile yasal boyutuna ilişkin açıklamalar sunan metaveri dokümanları yayımlanmıştır.

Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamındaki istatistiklerin kalite ilkelerine uygun olarak üretilmesini sağlamak, ulusal kalite ilkeleri ve göstergelerine ilişkin farkındalık yaratmak ve istatistiklerde iyileştirme alanlarını tespit etmek amacıyla TÜİK tarafından başlatılan Kalite Logosu değerlendirmesi kapsamında;

- Aylık Bankacılık Sektörü Verileri
- Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri
- İllere Göre Seçilmiş Bankacılık Sektörü Verileri
- Faktoring Sektörü Verileri
- Finansal Kiralama Sektörü Verileri
- Finansman Şirketleri Verileri

adlı yayınların kalite değerlendirmelerinin yapılması ve Kalite Logosu alınmasına yönelik süreç devam etmektedir.

Kurumumuz tarafından yayımlanmakta olan bültenlere ilişkin Revizyon Politikası metni ve planlı revizyonların kullanıcılar ile paylaşılmasına yönelik “Revizyon Takvimi” oluşturularak internet sitesine eklenmiştir. Ayrıca, Resmi İstatistik Programı revizyon çalışmaları kapsamında Kurumumuz sorumluluğunda üretilen istatistiklere ilişkin TÜİK ile yazışmalar yapılarak programda güncellemeler yapılmıştır.

Resmi İstatistik Programı’nda (2017-2021) yer alan ve Kurumun sorumluluğunda üretilen istatistiklerin 2019 yılı içerisinde hangi tarihlerde ve ne şekilde yayımlanacağını gösteren “Ulusal Veri Yayımlama Takvimi” 2020 yılı verileri ile güncellenmiştir.

► Kurumlar Arası Bilgi Paylaşımı Faaliyetleri:

Bankalar tarafından TCMB’ye ve Kuruma yapılan raporlamalardaki mükerrerliklerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yapılarak raporlamaların azaltılmasına yönelik iyileştirici önlemler alınmıştır.

Türev işlem verilerinin raporlanmasında European Securities and Markets Authority (ESMA) standartlarına uygun bir altyapı oluşturulmasına yönelik MKK tarafından yürütülen “E-VEDO: Elektronik Veri Deposu Projesi” çalışma grubunda aktif olarak görev alınmış, projeye teknik destek ve danışmanlık verilmiştir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen “Sürdürülebilir Kalkınma Gösterge Sistemi” kapsamında belirlenen göstergelerden RİP’te Kurumun sorumluluğunda yer alan veriler, metaveri ile birlikte TÜİK ile paylaşılmıştır. RİP’te “7. Çok Alanlı İstatistikler” sürdürülebilir kalkınma amacı altında yer alan 9.3.2 kodlu ve “Bir kredi borcu olan ya da kredi limiti bulunan küçük ölçekli sanayilerin oranı” isimli gösterge, TÜİK ile yürütülen iş birliği çalışmaları neticesinde Kurumumuz sorumluluğunda üretilmeye başlanmış ve göstergelere ilişkin haber bülteninde TÜİK tarafından yayımlanması sağlanmıştır.

► Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) ile Koordinasyon:

Bilinen ve yeni ortaya çıkan siber saldırılara karşı alınması gereken güvenlik önlemleri kapsamında, USOM ile uyum içerisinde Kurum bilgi sistemlerinde yer alan güvenlik cihazları üzerinde gerekli tanımlamalar yapılarak etkin koruma sağlanmıştır.

► ISO 27001 Standardı Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) Kurulumu:

Kurum bilgi teknolojileri süreçlerinde bilgi güvenliğinin sağlanması amacıyla TS ISO/IEC 27001 standardına göre BGYS kurulumu çalışmaları tamamlanmış olup 24.07.2019 tarihi itibarıyla TS ISO/IEC 27001:2017 sertifikasyonu gerçekleştirilmiştir.

► Güvenlik Testleri:

Hazine ve Maliye Bakanlığınca gerçekleştirilen güvenlik taramaları neticesinde elde edilen bulgular eşliğinde Kurum bilgi sistemlerinde yer alan güvenlik unsurları kontrol edilmiş ve gerekli iyileştirmeler yapılmıştır.

KURUMSAL İLETİŞİM VE DIŞ İLİŞKİLER

KURUMSAL İLETİŞİM VE DIŞ İLİŞKİLER

► Yurt İçi Kuruluşlar

Kamu Kurum ve Kuruluşları

Bankacılık Kanununun 98 inci maddesine istinaden para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda kurumlar arasında eşgüdüm ve iş birliğinin sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, SPK, TMSF ve TCMB ile karşılıklı görüş alışverişi ve bilgi paylaşımına 2019 yılında da devam edilmiştir. Ayrıca, bu kurumların yanı sıra başta Dışişleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı olmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla da bankacılık sektörünü ilgilendiren konularda görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Finansal Sektör Komisyonu (FSK): Bankacılık Kanununun 99 uncu maddesi gereğince, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere; bilgi teatisini, kurumlar arası iş birliğini ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmek amacıyla FSK oluşturulmuştur.

İlgili Kanun hükmü çerçevesinde, Kurum temsilcisinin başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, TCMB, SPK, TMSF, Rekabet Kurulu, Borsa İstanbul ve kuruluş birlikleri temsilcilerinden oluşan FSK'nın en az altı ayda bir toplanması ve toplantı sonuçları hakkında Cumhurbaşkanlığına bilgi sunması öngörülmüştür. FSK'nın Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Komisyon toplantılarının Mayıs ve Kasım aylarında yapılması hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, 02.05.2019 ve 05.11.2019 tarihlerinde FSK'nın olağan toplantıları, "Finansal Sektöre İlişkin Gelişmelerin Değerlendirilmesi" gündemiyle gerçekleştirilmiş; her iki toplantının sonuçları, FSK'nın Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Cumhurbaşkanlığına sunulmuştur.

Eşgüdüm Komitesi: Bankacılık Kanununun 100 üncü maddesi uyarınca, Kurum Başkanı ve başkan yardımcıları ile TMSF Başkanı ve başkan yardımcılardan müteşekkil Eşgüdüm Komitesi, bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının denetimleri sonucu alınacak önlemler, risk esaslı sigorta primlerinin hesaplanmasında kullanılmak üzere kredi kuruluşlarının mali bünyelerini gösteren analiz sonuçları, mevduat ve katılım fonu hesap adetleri, sigortalı mevduat ve katılım fonları ile toplam mevduat ve katılım fonu tutarları hakkında gerekli bilgilerin paylaşılmasını; TMSF'nin görev alanına giren konularda ve işlem tesis edilmesinin gerekli olduğu hâllerde Kurum ile TMSF'nin azami düzeyde iş birliği yapmasını sağlamakla görevlidir. Komitenin 2019 yılı içerisinde üç aylık dönemler itibarıyla yaptığı toplantılarda;

bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının denetimleri sonucunda alınacak önlemler, risk esaslı sigorta primlerinin hesaplanması ve TMSF tarafından işlem tesisi gereken durumlarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

► Adli ve İdari Yargı Mercileri

Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde 01.05.2016 tarihi itibarıyla Kurumumuzun adli ve idari merciler ile icra dairelerinde taraf olduğu her türlü uyuşmazlığa ilişkin dava dosyalarının başlangıç aşamasından sonuçlanmasına kadar dijital ortamda kayıt altına alınması, verilerin düzenli ve doğru şekilde saklanması, söz konusu veriler üzerinden raporlar alınması suretiyle Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığının iş yükünün anlık görüntülenmesi ve özellikle Daire personelinin çalışma süresini etkin ve verimli bir şekilde sürdürebilmesine imkân sağlanması amacıyla Hukuk İşleri Takip Sistemi (HTS) kullanımına başlanmıştır.

2019 yılı içerisinde, değişen ihtiyaç ve şartlara uyum sağlanmasını teminen HTS programında yer alan suç duyuruları ve dava dosyalarına ilişkin bölümlerde bir dizi ek geliştirme ve değişikliklerin yapılması sağlanmıştır.

Kurumumuz adına açılan veya açılacak olan dava ve icra takiplerinin yer aldığı HTS'nin UYAP sistemine entegrasyonu sağlanarak veri alışverişinin temini amacıyla, Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile Kurumumuz Veri ve Sistem Yönetim Daire Başkanlığı nezdinde yürütülen çalışmalar kapsamında; Kurumumuz adına açılan veya açılacak olan dava ve icra takiplerinin kaydının yapıldığı HTS programının UYAP sistemine entegrasyonuna ilişkin ek geliştirmelerin tamamlanması sağlanmıştır.

16.03.2014 tarih ve 28493 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (çç) bendindeki; "Tahsil edilemeyen katılma paylarının 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde takip ve tahsilinin gerçekleştirilmesini Hukuk İşleri Daire Başkanlığından talep etmek" şeklindeki düzenleme kapsamında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde Kurum alacaklarının tahsili görevi Hukuk İşleri Daire Başkanlığına verilmiş olup Kurum alacaklarının tahsiline ilişkin söz konusu işlemler Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığınca yürütülmektedir.

2019 yılında Kurumun taraf olduğu işlemlerin veya Kuruma ilişkin her türlü uyuşmazlığın adli ve idari merciler ile icra dairelerinde takibi, savunulması ve çözümlenmesi amacı ile

Kurumun temsili ile hukuki konularda görüş bildirilmesine devam edilmiştir. Kurumumuzun taraf olduğu davalara ilişkin bilgiler, söz konusu davaların niteliklerine göre sınıflandırılmak suretiyle ekteki tabloda sunulmuştur.

Tablo 18: Taraf Olunan Davalar

Dava Türleri	2018		2019	
	Adet	% Pay	Adet	% Pay
İdari Davalar	1846	88,0	1516	88,6
Ceza Davaları	140	6,7	134	7,8
Hukuk Davaları	112	5,3	62	3,6
TOPLAM	2098	100,0	1712	100,0

Kurumumuzun taraf olduğu davaların yüzde 88,6'lık kısmını idari davalar oluşturmaktadır. Bu idari davaların kapsamını ise Demirbank T.A.Ş. küçük hissedarlarının açmış olduğu yargılamanın yenilenmesi talepli davalar, Asya Katılım Bankası A.Ş.'ye ilişkin açılan idari davalar ve gerek bankacılık mevzuatı gerekse de genel mevzuat uyarınca Kurul ve Kurum tarafından tesis edilen değişik türdeki idari işlemlere karşı açılmış iptal ve tam yargı davaları oluşturmaktadır.

Diğer taraftan, Kurum tarafından yapılmış olan suç duyuruları neticesinde açılan ceza davaları ile bir kısım hukuk davaları da takip edilmektedir.

Yönetim ve denetimi ile temettü hariç ortaklık hakları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara ilişkin olarak Devletimiz aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde yapılan başvurulara ilişkin hukuki süreçler ilgili mevzuat uyarınca Adalet Bakanlığı tarafından takip edilmekle birlikte; sürece ilişkin Adalet Bakanlığı tarafından Kurumumuzdan talep edilen bilgi, belge ve değerlendirmelere ilişkin koordinasyon işlemleri Hukuk İşleri Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Kurumumuz Uygulama Daireleri tarafından Kurul gündemine sunulan ve Kurul tarafından haklarında yazılı başvuruda bulunulması yönünde karar verilen konular bakımından, ilgili cumhuriyet başsavcılıklarına yapılan yazılı başvuruda bulunma işlemi Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede 2019 yılı içerisinde toplam 44 adet yazılı başvuruda bulunulmuştur.

Ayrıca, 21.07.2016 tarihli ve 29777 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Olağanüstü Hal İlan Edilmesi Hakkında 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı sonrasında; ilgili başsavcılıklardan ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen müzekkerelere Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı tarafından cevap verilmiş ve verilmeye devam edilmektedir. Bununla birlikte aynı dönemde çeşitli mahkemelerden, cumhuriyet savcılıklarından veya kamu kurum ve kuruluşlarından gelen yazışmalar da dâhil olmak üzere; kurum içi 945, kurum dışı 1.632 yazışma yapılmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 20 nci maddesinin (d) bendindeki hukuki konularda görüş bildirmek görevi kapsamında, 2019 yılı içerisinde toplam 38 adet mütalaa verilmiştir. Bu görüşler bankacılık mevzuatının uygulanmasından düzenleme taslaklarına, Kurum ile yabancı ülkelerin gözetim ve denetim otoriteleri arasında imzalanan uluslararası mutabakat zabıtlarından, personel rejimine ilişkin uygulama sorunlarına kadar çeşitlilik göstermektedir.

➤ Yurt Dışı Kuruluşlar

➤ Yurt Dışı Muadil Otoritelerle İlişkiler

Türk bankacılık sektörü uluslararası mali piyasalara sıkı ilişkilerle entegre olmuş bir yapıdadır. Bu kapsamda, bankalarımızın yurt dışı faaliyetlerinin denetim ve gözetimi, hem ana ülke olarak ülkemizin hem de ev sahibi ülkenin mali sistemlerinin istikrarını ve güvenilirliğini yakından ilgilendirmektedir.

Türk bankaları rekabet gücünü ve pazar payını artırmak üzere yurt dışı şubeleri, temsilcilikleri ve mali iştirakleri aracılığıyla uluslararası piyasalarda faaliyetlerini sürdürmektedir. Diğer taraftan, küreselleşen dünya ekonomileri ve artan rekabet koşullarının yanı sıra Türk mali piyasalarının yatırımcı açısından çekiciliği, birçok yabancı bankanın ülkemizde iştirak, şube ve temsilcilik yoluyla faaliyette bulunmasında etkili olmaktadır.

Bankalarımızın yurt dışı iştirakleri, şube ve temsilcilikleri yoluyla yurt dışında yürüttükleri faaliyetlerini ve ana ortaklık ile bağlantılarını değerlendirmek için gerekli bilgilere ulaşabilmek; bu faaliyetlere ilişkin etkili düzenleme ve denetim faaliyetlerinde bulunabilmek için yabancı ülkeler ile iş birliğini kolaylaştırmak üzere, uluslararası hukuki çerçevenin oluşturulmasına Kurumumuzca devam edilmektedir.

Bankacılık Kanununun 98 inci maddesinde öngörüldüğü üzere, Kurumumuz yabancı denetim otoriteleri ile düzenlediği ikili mutabakat zabıtları çerçevesinde, bu kuruluşlarla politikaların ve düzenlemelerin uyumlaştırılmasına yönelik iş birliği ve bilgi alışverişinde bulunmaktadır.

Mutabakat zabıtları finansal istikrarın geliştirilmesi ve sürdürülebilir büyümenin sağlanmasına yönelik olarak, anlaşmaya taraf olan denetleyici ve düzenleyici otoriteler arasında iş birliğini geliştirmeyi hedeflemektedir. Yurt dışı muadil denetim otoriteleri ile Kurum arasında imzalanan zabıtlara istinaden taraflar, finansal istikrarın sürekliliğini sağlayacak yasal, düzenleyici ve kurumsal yapının güçlendirilmesi, uluslararası en iyi uygulamaların belirlenmesi ve yaygınlaştırılması konularında ortak çalışmak suretiyle finans sektörünün geliştirilmesine katkı sağlayacak eğitim programlarının düzenlenmesi ve tecrübelerin karşılıklı paylaşılması hususlarında iş birliğine önem vermektedir.

Kurumumuz, 2019 yılında gerçekleştirdiği görüşmeler neticesinde Kazakistan Finansal Piyasa Denetim Otoritesi (Astana Financial Services Authority) ile 12.02.2019 tarihinde; Özbekistan Cumhuriyeti Merkez Bankası (Central Bank of Republic of Uzbekistan) ile 16.05.2019 tarihinde mutabakat zaptı imzalamıştır. 2019 yıl sonu itibarıyla 36 ülkeden 40 otorite ile mutabakat zaptı sonuçlandırılmış olup mevcut mutabakat zabıtlarına ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda

yer verilmektedir. Ayrıca Beyaz Rusya ve Sudan bankacılık denetim otoriteleriyle mutabakat zaptı imzalanmasına yönelik çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

➤ Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (WB): Ülkemizi ziyaret eden IMF heyetleriyle bankacılık sektörünü ilgilendiren ve Kurumun görev alanına giren konularda görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

IMF tarafından hazırlanan “Döviz Kuru Düzenlemeleri ve Kısıtlamaları Yıllık Raporu” (Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions) yayınının güncellenmesi çalışmaları ile IMF’nin oluşturmaya çalıştığı makro ihtiyati tedbirler veri tabanına ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.

Üye ülkelerin ekonomik gelişmelerine ilişkin olarak, IMF Kuruluş Anlaşmasının IV. Maddesi kapsamında IMF Teknik Heyetince hazırlanan rapor ve anketlerin Kurum görev alanına giren bölümlerine katkı sağlanmıştır.

Ayrıca, Kurumumuz ile Dünya Bankası arasında 2013 yılında imzalanan İkili Teknik İş birliği Anlaşması çerçevesinde Dünya Bankası ile ilişkilerimiz olumlu bir şekilde devam etmektedir. Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen toplantı ve ortak çalışmalarda Kurum görev alanına giren bölümlere katkı sağlanmıştır.

Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD): OECD bünyesinde yürütülen çalışmalar çerçevesinde; Kurumun ilgisinin bulunduğu toplantılara katılım sağlanmış ve OECD tarafından hazırlanan raporların Kurum görev alanına giren hususlarına ilişkin görüş bildirilmiştir.

Çok Taraflı Ticaret Sistemi - Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ): Hükümetlerin iç ticaret yasalarını ve düzenlemelerini nasıl yapacakları hususunda hukuki bir çerçeve ortaya koyan ve toplu görüşmeler ve müzakereler yoluyla ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirildiği bir platform olan DTÖ düzenlemelerinin günümüzün gereksinimlerini karşılayamaması ve çok taraflı ticaret düzeninin yeni pazar açılımları konusunda yetersiz kalması, ülkeleri ikili ve bölgesel ticaret anlaşmaları yapmaya yöneltmiştir. Son dönemlerde Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) ülkeler arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerde yaygınlaşmıştır.

Türkiye, gerek uluslararası ticaretteki STA ağırları oluşturma eğilimine paralel olarak gerekse Gümrük Birliği çerçevesinde AB’nin STA akdettiği ülkelerle karşılıklı yarar esasına

Tablo 19: Yurt Dışı Muadil Otoriteler ile İmzalanan Mutabakat Zabıtları

	Ülke	Kurum	İmza Tarihi
1	KKTC	KKTC Merkez Bankası	17.09.2001
2	Arnavutluk	Arnavutluk Merkez Bankası	19.10.2001
3	Romanya	Romanya Merkez Bankası	19.02.2002
4	Bahreyn	Bahreyn Merkez Bankası	30.07.2002
5	Endonezya	Endonezya Merkez Bankası	11.12.2002
6	Pakistan	Pakistan Ulusal Bankası	20.01.2004
7	Malta	Malta Finansal Hizmetler Otoritesi	10.12.2004
8	Yunanistan	Yunanistan Merkez Bankası	28.01.2005
9	Kırgızistan	Kırgızistan Merkez Bankası	17.05.2005
10	Azerbaycan	Azerbaycan Merkez Bankası Azerbaycan Cumhuriyeti Mali Piyasalar Denetim Otoritesi	14.06.2005 28.12.2018
11	Bulgaristan	Bulgaristan Merkez Bankası	13.09.2005
12	Çin	Çin Bankacılık Düzenleme Komisyonu	11.07.2006
13	Gürcistan	Gürcistan Merkez Bankası	02.11.2007
14	Kosova	Kosova Merkez Bankası	12.05.2008
15	Lüksemburg	Lüksemburg Finans Sektörü Gözetim Komitesi	13.03.2009
16	Lübnan	Lübnan Bankacılık Kontrol Komisyonu	10.06.2009
17	Bosna-Hersek	Bosna-Hersek Federasyonu Bankacılık Kurumu	12.06.2009
18	Kazakistan	Kazakistan Cumhuriyeti Merkez Bankası Bankacılık Komitesi Kazakistan Finansal Piyasa Denetim Otoritesi	28.08.2009 12.02.2019
19	Ukrayna	Ukrayna Merkez Bankası	19.02.2010
20	Makedonya	Makedonya Merkez Bankası	30.08.2010
21	Rusya Federasyonu	Rusya Federasyonu Merkez Bankası	30.09.2010
22	Suriye	Suriye Merkez Bankası Para ve Kredi Komitesi	21.12.2010
23	Katar	Katar Finans Merkezi Düzenleme Otoritesi	25.07.2011
24	Almanya	Federal Finansal Denetleme Otoritesi (BaFin)	05.08.2011
25	Hırvatistan	Hırvatistan Merkez Bankası	29.08.2011
26	Ürdün	Ürdün Merkez Bankası	06.09.2011
27	Belçika	Belçika Merkez Bankası	18.11.2011
28	Güney Kore	Güney Kore Mali Hizmetler Denetim Kurumu	25.11.2011
29	Irak	Irak Merkez Bankası	20.12.2011
30	İspanya	İspanya Merkez Bankası	25.11.2013
31	Hollanda	Hollanda Merkez Bankası	24.01.2015
32	Sırbistan	Sırbistan Merkez Bankası	09.06.2015
33	Birleşik Arap Emirlikleri	Dubai Finansal Hizmetler Otoritesi BAE Merkez Bankası Abu Dabi Küresel Pazarı Fin. Hizmetler Den. Otoritesi	23.08.2007 17.02.2009 17.06.2016
34	Hindistan	Hindistan Merkez Bankası	23.11.2016
35	İngiltere	İngiltere Merkez Bankası	22.05.2017
36	Özbekistan	Özbekistan Cumhuriyeti Merkez Bankası	16.05.2019

dayalı benzer anlaşmalar imzalamaktadır. Bu kapsamda, müzakeresi Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen STA'lara dair çalışmalara ve gerçekleştirilen toplantılara Kurum görev alanına giren hususlarda katkı sağlanmış ve söz konusu ülkelerin bankacılık sektörü taahhütlerine ilişkin değerlendirmelerimiz iletilmiştir. Ayrıca, DTÖ tarafından hazırlanan raporların Kurum görev alanına giren hususlarına katkı sağlanmıştır.

Avrupa Birliği (AB): 2021-2027 Çok Yıllı Mali Çerçevesi kapsamında yürürlüğe girecek AB Programlarına katılım istişare toplantılarına iştirak edilmiş; bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalara katkıda bulunulmuştur.

"4 Nolu Ekonomik ve Parasal Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi" çalışmaları yürütülmüştür.

Kurumun görev alanına giren konularda, 31.12.2008 tarihli ve 27097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında yer alan "Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Yeteneği" başlığı altındaki taahhütlerin tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve çalışmalara ilişkin olarak Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığına bilgi verilmiştir. AB Komisyonunca hazırlanan "İlerleme Raporu"na katkı sağlamak amacıyla Kurum görev alanına giren fasıllarda ve bankacılık sektörü ile ilgili konularda kaydedilen gelişmelere ilişkin anılan kurum tarafından sürdürülen çalışmalara katkı sağlanmıştır.

İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB): IFSB, İslami finansal ürün ile finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici toplantılar organize eden uluslararası bir kuruluştur. Kurumumuz, IFSB'ye tam üyelik unvanı ile Kurulun gerçekleştirdiği çalışmalara katkı sağlamış; gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlamıştır.

İslami Finans Kuruluşları için Muhasebe ve Denetim Organizasyonu (AAOIFI): AAOIFI, faizsiz finans kuruluşlarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak muhasebe ve faizsiz finans uygulamalarıyla ilgili sistemsal altyapı ve süreçleri

geliştiren, muhasebe, denetim, kurumsal yönetim, etik ilkeler ve faizsiz finans standartlarının oluşturulmasında rol alan uluslararası bir kuruluştur. Düzenleyici otorite olarak üye olduğumuz AAOIFI'nin genel kurul ve organizasyonlarına aktif bir şekilde katılarak destek verilmiştir. AAOIFI tarafından yayımlanan ve farklı dillere çevrilen fıkhi standartlar, Kurumumuz desteğiyle, TKBB sponsorluğunda ve Sabahattin Zaim Üniversitesi koordinasyonunda Türkçe'ye çevrilmiştir. Söz konusu fıkhi standartlar, ülkemizde faaliyet gösteren katılım bankaları ve akademi dünyası için istifade edilebilecek kaynak konumundadır.

Karadeniz Ekonomik İş birliği (KEİ): Üye ülkelerin potansiyellerinden, coğrafi yakınlıklarından, ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinden yararlanarak aralarındaki ikili ve çok taraflı ekonomik, teknolojik ve sosyal ilişkilerini çeşitlendirmeleri ve daha da geliştirmeleri; böylelikle Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesi olması amacıyla 1992 yılında kurulan KEİ Örgütünün Banka ve Finans Çalışma Grubunun faaliyetlerine katkıda bulunulmuştur.

İkili Ekonomik İlişkiler: Ekonomik İş birliğine Dair Hükümetler Arası Komisyonlar ve Karma Ekonomik Komisyonlar kapsamında toplantılara ve protokol ve eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

Ayrıca uluslararası kuruluşlar ile yabancı banka temsilcileri ve yatırımcılardan gelen talepler doğrultusunda, yıl boyunca toplantılar yapılmış; katılımcılara genel bankacılık sektörü ve ekonomik görünüm ile ilgili bilgi verilmiştir.

► Kurum Eğitim Müdürlüğünce Organize Edilen Eğitim Programları Çerçevesinde Denetim Daireleri Personeli Tarafından Yurtdışı Kuruluşlara Verilen Eğitimler

2019 yılında, Kurum denetim dairelerine bağlı yedi adet meslek personeli tarafından, Afganistan Merkez Bankası katılımcılarına ve İran Merkez Bankasının teknik destek talebi kapsamında İstanbul Merkez Bankacılığı Araştırma ve Eğitim Merkezinde İran Merkez Bankasından gelen katılımcılara aşağıda detay bilgileri sunulan eğitimler verilmiştir.

Tablo 20: Denetim Daireleri Personeli Tarafından Yurtdışı Kuruluşlara Verilen Eğitimler

Tarih	Eğitim Süresi (Gün)	Eğitim Konuları	Katılımcı Ülke	İlgili Kuruluş	Katılımcı Sayısı
Aralık 2019	1	Finansal Kiralamalar Konusundaki Düzenlemeler	Afganistan	Afganistan Merkez Bankası	7
Aralık 2019	1	Varlık Kalitesi Değerlendirmesi Eğitimi	İran	İran Merkez Bankası	5

➤ Basın ve Halkla İlişkiler

Kurum, Bankacılık Kanununda yer alan şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi gereğince; faaliyetlerine, sektöre ilişkin yaptığı düzenlemelere ve sektördeki gelişmelere, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yaptığı anlaşmalara, yürüttüğü araştırma çalışmalarının sonuçlarına ilişkin olarak kamuoyunu, ilgili kurum ve kuruluşları sürekli olarak bilgilendirmekte ve bunlardan gelen bilgi taleplerini karşılamaktadır.

Bu kapsamda, kamuoyunu ve sektörü bilgilendirmek amacıyla, iletişim faaliyetlerine 2019 yılında da devam edilmiştir. Basın açıklamaları ve tanıtımlar yapılarak, sektöre ilişkin bilgiler kamuoyu ile paylaşılmıştır. 2019 yılı içerisinde kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik olarak toplam 21 adet basın açıklaması yapılmıştır.

Tablo 21: Konuları İtibarıyla Basın Açıklamaları

Konu	2018		2019	
	Adet	% Pay	Adet	% Pay
Basel II - III	2	16,7	-	-
Bankalara Yönelik Uygulamalar	2	16,7	9	42,9
Yayınlar	1	8,3	2	9,5
Kurumsal Faaliyetler	5	41,6	1	4,7
Diğer	2	16,7	9	42,9
TOPLAM	12	100,0	21	100,0

Kurumun düzenleme ve denetleme faaliyetlerine ve sektöre ilişkin olarak medyadan yöneltilen bilgi talepleri yanıtlanmış; Kurum ile ilgili haberlerde kullanılmak üzere talep edilen doküman ve materyaller medya kuruluşlarına iletilmiştir.

Ulusal ve uluslararası platformda yayımlanan gazete, dergi ve finans bültenlerinden derlenerek hazırlanan, bankacılık sektörüne ve finansal piyasalara ilişkin haber, yorum ve değerlendirmeleri içeren günlük Basın Bülteni intranet aracılığıyla personelin kullanımına sunulmakta olup ayrıca ilişkili Hazine ve Maliye Bakanlığına da iletilmektedir.

Kamu kurumları, özel sektör ve üniversitelerin düzenlediği konferans ve sempozyum gibi etkinliklerde bilgi paylaşımı amacıyla kurumsal yapıyı ve faaliyetleri tanıtmaya yönelik olarak çeşitli sunumlar yapılmıştır.

KURUM KAYNAKLARI

KURUM KAYNAKLARI

► İnsan Kaynakları

Bankacılık Kanununun 92 nci maddesi gereğince; Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği sürekli görev ve hizmetler bankalar yeminli murakipları ve yardımcıları, bankacılık uzman ve yardımcıları, hukuk uzman ve yardımcıları, bilişim uzman ve yardımcıları ile BDDK uzman ve yardımcılarında oluşan meslek personeli, idari personel ve sürekli işçiler eliyle yürütülmektedir. Başkan yardımcıları, daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri, meslek personeli ile kurum uzmanları ve avukatlar kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilmektedir. Kadro karşılığı sözleşmeli statüdeki personel ücret, mali ve sosyal haklar dışında; idari personel ise her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi bulunmakta olup sürekli işçi statüsünde çalışan personel 4857 sayılı İş Kanununa tabidir.

Kurumun toplam kadro sayısı, Bankacılık Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde 867 olarak belirlenmiş ve Kurumda yönetici, müşavir ve meslek personeli unvanlarını haiz olmayan personelin oranı toplam kadro sayısının %30'u ile sınırlandırılmıştır.

► İnsan Kaynağı Profili

2019 yıl sonu itibarıyla Kurumda yönetici, müşavir, meslek personeli, idari personel ve sürekli işçi olmak üzere toplam 571 adet personel istihdam edilmektedir. Personelin %60'ını meslek personeli oluşturmaktadır.

Meslek personelinin 2019 yıl sonu itibarıyla kıdeme göre dağılımına bakıldığında; personelin %36'lık pay ile 1 ila 3 yıl arası kıdeme sahip olduğu; bunu %35'lik pay ile 10 ila 19 yıl arası kıdem dilimindeki personel grubunun izlediği görülmektedir.

Tablo 22: Kurum Personel Sayısının Dağılımı

Grubu	2018	%Pay	2019	%Pay
Yönetici	24	4	22	4
Müşavir	11	2	15	2
Meslek Personeli	302	56	341	60
İdari Personel	85	16	79	14
Sürekli İşçi	117	22	114	20
TOPLAM	539	100	571	100

İnsan kaynağı ihtiyacının tespiti ve karşılanmasında, Kurumun misyonu ve vizyonu göz önünde bulundurularak yürütülecek faaliyetlerin yeterli sayıda ve nitelikli personelle gerçekleştirilmesi prensibiyle hareket edilmektedir.

Tablo 23: Meslek Personelinin Kıdeme Göre Dağılımı

Unvan Grubu	2018	%Pay	2019	%Pay
Bankalar Yeminli Murakıpları	90	100	101	100
20 yıl üzeri	11	12	10	10
10-19 yıl	29	33	27	27
4-9 yıl	21	23	18	18
1-3 yıl	29	32	46	45
Bankacılık Uzmanları	199	100	227	100
20 yıl üzeri	22	11	23	10
10-19 yıl	90	45	92	41
4-9 yıl	43	22	43	19
1-3 yıl	44	22	69	30
BDDK Uzmanları	7	100	13	100
4-9 yıl	2	29	4	31
1-3 yıl	5	71	9	69
Meslek Personeli Toplamı	296	100	341	100
20 yıl üzeri	33	11	33	10
10-19 yıl	119	41	119	35
4-9 yıl	66	22	65	19
1-3 yıl	78	26	124	36

Yaş itibarıyla dağılım incelendiğinde, 2019 yıl sonu itibarıyla personelin %69'unun 40 yaş ve altında olduğu, yaş grupları arasında en fazla payın ise %36 ile 31-40 yaş grubuna ait olduğu görülmektedir.

Tablo 24: Personelin Yaş Dağılımı

Yaş Grubu	2018		2019	
	Personel Sayısı	%Pay	Personel Sayısı	%Pay
30 yaşına kadar	155	29	186	33
31-40 Yaş Arası	216	40	208	36
41-50 Yaş Arası	122	23	131	23
51 Yaş ve üzeri	46	8	46	8
TOPLAM	539	100	571	100

Tablo 25: Öğrenim Durumlarına Göre Personel Sayısı

Grubu	Doktora		Yüksek Lisans		Lisans		Diğer	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Yönetici	2	2	14	13	8	7	-	-
Müşavir	2	3	4	6	5	6	-	-
Meslek Personeli	10	8	96	103	196	230	-	-
İdari personel	-	-	8	9	53	47	24	23
Sürekli İşçi	-	-	-	-	26	26	91	88
TOPLAM	14	13	122	131	288	316	115	111
% Pay	3	2	23	23	53	55	21	20

2019 yıl sonu itibarıyla, 571 Kurum personelinin %80'i lisans ve üzeri düzeyde eğitim almış olup master ve doktora eğitimi alan personelin toplam personele oranı ise %25'tir.

Tablo 26: Personelin Lisans Alanları İtibarıyla Dağılımı

Lisans Alanı	2018	2019
	Personel Sayısı	Personel Sayısı
İktisadi ve İdari Bilimler	283	306
Hukuk	38	47
Mühendislik-Mimarlık	48	58
Matematik-İstatistik	26	31
Diğer	144	129
TOPLAM	539	571

Ayrıca, lisans derecesine sahip personelin eğitim alanları itibarıyla dağılımına bakıldığında; personelin ağırlıklı olarak iktisadi ve idari bilimler alanında eğitim almış olduğu görülmektedir.

İnsan Kaynağının Geliştirilmesi

İnsan kaynağının geliştirilmesi amacıyla; meslek personeli ve diğer personelin, görevleriyle ilgili bilgi ve becerilerini artırmalarına, meslekteki gelişmeleri izlemelerine ve kendilerini yenilemelerine yönelik hizmet içi eğitim, yurt içi ve yurt dışı kurs, seminer ve benzeri eğitim faaliyetlerine katılımları sağlanmaktadır.

Kuruma yeni alınan personelin katıldığı “Temel ve Hazırlayıcı Eğitimler” nedeniyle 2019 yılı eğitim faaliyetleri bakımından yoğun bir yıl olmuş; bir önceki yıla göre katılımcı sayısı %17,1 ve eğitim gün sayısı %12,3 oranında artmıştır. Bu dönemde 1.403 katılımcı tarafından, yurt içi ve yurt dışında toplam 2.708 gün eğitime katılım sağlanmış olup katılımcı başına düşen eğitim gün sayısı ise 1,93 gün olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 27: Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri

Adet			Önceki Yıla Göre Değişim (%)	
	2018	2019	2018	2019
Katılımcı Sayısı	1.198	1.403	+25,82	+17,11
Gün Sayısı	2.411	2.708	+8,79	+12,32
Katılımcı Başına Gün Sayısı	2,01	1,93	-12,60	-3,98

Eğitim faaliyetlerinin konulara göre dağılımına bakıldığında; eğitim gün sayısı itibarıyla oryantasyon (temel eğitim) ile bankacılık ve finans konularında düzenlenen eğitimlerin ilk üç sırada yer aldığı görülmektedir. Bu dönemde oryantasyon alanında 257 katılımcı 740 gün, bankacılık alanında 226 katılımcı 627 gün ve finans alanında 199 katılımcı 422 gün eğitim almıştır.

Tablo 28: Konularına Göre Eğitim Faaliyetleri

Konular	Katılımcı Sayısı		Gün Sayısı	
	2018	2019	2018	2019
Oryantasyon	44	257	44	740
Bankacılık	186	226	581	627
Finans	137	199	247	422
Kişisel Gelişim	91	280	118	291
Bilişim	37	116	75	178
Muhasebe	108	41	237	122
Hukuk	68	97	174	98
Diğer	208	187	431	230
Toplam	879	1.403	1.907	2.708

Uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerin bankacılık otoriteleri tarafından yurt dışında düzenlenen genel bankacılık, ekonomi, hukuk, muhasebe, risk yönetimi, bilişim ve benzeri mesleki konularla ilgili seminer ve toplantılara Kurum personeli tarafından katılım sağlanmaktadır. 2019 yılında iştirak edilen Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS) toplantıları ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 29: Yurt Dışı Eğitim Faaliyetlerinin Düzenleyen Kurumlara Göre Dağılımı

Kuruluşlar	Gün Sayısı		% Pay	
	2018	2019	2018	2019
BCBS	50	41	23,9	24,7
BIS	6	16	2,9	9,7
IFSB	9	10	4,3	6,0
IMF	51	2	24,4	1,2
FSB	3	0	1,4	0
FDIC	24	0	11,5	0
Muadil Otoriteler	20	0	9,6	0
BDDK	21	0	10,0	0
Diğer	25	97	12,0	58,4
Toplam	209	166	%100	%100

2019 yılında yurt dışında lisansüstü eğitime personel gönderilmemiştir. Bununla birlikte, Kurum personelinin yabancı dil bilgi düzeylerinin geliştirilmesi amacıyla 9 meslek personeline yurt içinde yabancı dil eğitimi desteği sağlanmıştır.

Tablo 30: Yurt Dışı Yüksek Lisans Eğitimine Gönderilen Personel Sayısı

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Personel Sayısı	20	19	14	9	8	1	5	2	0

2019 yılında, yurt dışı öğrenim giderleri bir önceki yıla göre %68,1 azalarak 528 bin TL'ye gerilerken, yurt içi ve yurt dışı kurs giderleri bir önceki yıla göre %32,8 artarak 247 bin TL tutarında gerçekleşmiştir. 2019 yılında toplam eğitim giderleri bir önceki yıla göre %57,9 azalarak 775 bin TL'ye düşerken, eğitim giderlerinin toplam giderler içindeki payı bir önceki yıla göre 0,8 puan düşmüş ve %0,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 31: Eğitim Giderleri

(Bin TL)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yurt Dışı Öğrenim Giderleri (*)	6.086	4.476	4.254	2.137	1.677	1.654	528
Yurt İçi ve Yurt Dışı Kurs Giderleri	493	303	201	66	216	186	247
Eğitim Giderleri Toplamı	6.579	4.779	4.455	2.203	1.893	1.840	775
Toplam Giderler İçindeki Pay (%)	6,6	4,7	4,2	2,0	2,0	1,5	0,7

(*) Yurt dışı öğrenimde bulunan personele yapılan aylık ödemeleri dâhildir.

► Bilgi Kaynakları

Kütüphanecilik Hizmetleri

Kurum kütüphanesi, finans sektörüne ilişkin basılı ve elektronik ortamdaki yerli ve yabancı bilgi kaynaklarını sağlamak, bunları çağdaş kütüphanecilik anlayışına uygun olarak düzenlemek ve kullanıcılara sunmak amacıyla kurulmuş bir ihtisas kütüphanesidir.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi ve değişimi ile birlikte güncel bilgiye hızlı ve kolay erişimin önem kazanmasına paralel olarak, Kurumun kütüphane hizmetleri 2016 yılından bu yana sadece elektronik bilgi kaynakları aracılığıyla dijital ortamda verilmektedir. Bu çerçevede; 2019 yılında ekonomi, bankacılık, hukuk, istatistik ve haber konulu 12 adet yerli ve yabancı veri tabanı aboneliği gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yıl boyunca çeşitli veri tabanları deneme kullanımı için Kurum personelinin erişimine açılmıştır.

BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi

Kurumumuz, finansal sektör ile ilgili Türkçe veya İngilizce yazılmış, literatüre katkıda bulunacak özgün makalelerin yer aldığı yılda iki kez yayımlanan hakemli bir dergi olan BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi'nin yayımlanması ile Türk finansal sektörünün gelişmesine katkıda bulunacak bilimsel çalışmaları desteklemeyi ve bu alanda yürütülen çalışmalara ivme kazandırmayı hedeflemektedir. Derginin yayımlanmasıyla, akademisyenler, profesyoneller, araştırmacılar ve politika yapıcılar arasındaki iletişimin ve bilgi paylaşımının artırılarak, finansal sektörün etkin çalışmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisinin 2019 yılı içerisinde iki yeni sayısı kapsamında toplam 10 adet özgün makale internet sitesinden kullanıcılarla paylaşılmıştır.

► Mali Kaynaklar

Bütçe Uygulama Sonuçları

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 17 nci maddesinde düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçelerini üç yıllık bütçeleme anlayışı, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlamaları hükme bağlanmıştır. Anılan kanun hükümleri çerçevesinde hazırlanan ve 21.09.2018 tarihli ve 7998 sayılı Kurul Kararıyla kabul edilen 2019 yılı Kurum bütçesi, TBMM tarafından da kabul edilerek 31.12.2018 tarihli ve 30642 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7156 sayılı "2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu" ile yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu bütçe kapsamında 730 milyon TL tutarında gerçekleşmesi öngörülen toplam bütçe geliri, 724 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleşen gelirin %94'lük bölümünü bankalar ile denetim kapsamındaki diğer kuruluşlardan tahsil edilen katılma payı gelirleri, %6'lık bölümünü ise büyük ölçüde vadeli TL mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirleri oluşturmaktadır.

Tablo 32: Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmeleri

Bin TL	Bütçe		Gerçekleşme		Fark (Gerç.-Bütçe)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Katılma Payı Gelirleri	426.190	679.540	427.008	679.530	818	-10
Diğer Gelirler	23.810	50.460	42.155	44.564	18.345	-5.896
Faiz Gelirleri	23.150	50.110	41.395	43.421	18.245	-6.689
Diğer Çeşitli Gelirler	660	350	760	1.143	100	793
TOPLAM	450.000	730.000	469.163	724.094	19.163	-5.906

Öte yandan, 724 milyon TL'lik 2019 yılı bütçe gerçekleşen gelirinin, yıl sonu itibarıyla 296 milyon TL'lik bölümü harcanmıştır. Toplam gider tutarı içerisinde 178 milyon TL ile cari transferler, 78 milyon TL ile personel giderleri en yüksek paya sahip gider kalemleridir. Bu çerçevede, toplam gider tutarının;

- % 60'ını cari transferler
- % 26'sını personel giderleri,
- %10'unu mal ve hizmet alımları,
- % 3'ünü Kurum çalışanları için Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen primler,
- % 1'ini sermaye giderleri,

oluşturmaktadır.

Tablo 33: Ödenek ve Gider Gerçekleşmeleri

Bin TL	Başlangıç Ödeneği		Giderler		Kalan	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Personel Giderleri	170.955	241.179	63.055	77.812	107.900	163.367
SGK Prim Giderleri	19.584	36.872	5.544	7.193	14.040	29.679
Mal ve Hizmet Alımları	49.486	38.499	31.811	29.625	17.675	8.874
Cari Transferler	41.205	66.710	38.648	178.563	2.557	-111.853
Sermaye Giderleri	168.770	346.740	1.095	3.331	167.675	343.409
TOPLAM	450.000	730.000	140.153	296.524	309.847	433.476

Kurum giderlerinin harcama birimleri itibarıyla dağılımına bakıldığında ise; Destek Hizmetleri Dairesi'nin yaklaşık %39 ile en yüksek paya sahip olduğu, bunu %16 ile Denetim Dairelerinin giderlerinin izlediği görülmektedir.

➤ Mali Tablolar

Kurumun bilanço toplamı 2019 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık %17 oranında büyüyerek 1.388 milyon TL'ye ulaşmıştır. Aktifler içinde en yüksek pay 1.206 milyon TL ile yaklaşık tamamı Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamındaki Kurum Alacaklarına ait iken, bu kalemi 174 milyon TL ile duran varlıklar izlemektedir. Pasif tarafında ise en büyük kalemi, 805 milyon TL ile kısa vadeli yabancı kaynaklar oluşturmaktadır.

Tablo 34: Özet Bilanço

Bin TL	2018	2019
Aktif		
1 Dönen Varlıklar	1.009.673	1.215.281
10 Hazır Değerler	983.751	25
12 Faaliyet Alacakları	2.655	357
14 Diğer Alacaklar	0	1.205.938
15 Stoklar	3.761	4.308
16 Ön Ödemeler	112	161
18 Gelecek Aylara İlişkin Giderler ve Gelir Tahakkuku	3.970	4.491
2 Duran Varlıklar	174.028	173.695
Aktif Toplamı	1.183.701	1.388.976
Pasif		
3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	3.337	804.540
32 Faaliyet Borçları	79	0
33 Emanet Yabancı Kaynaklar	303	327
36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler	2.955	3.255
38 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0	800.958
4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	680.907	2.011
47 Borç ve Gider Karşılıkları	1.377	2.011
48 Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	679.530	0
5 Özkaynaklar	499.457	582.425
50 Net Değer	171.319	171.319
59 Dönem Faaliyet Sonuçları	328.138	411.106
Pasif Toplamı	1.183.701	1.388.976

Bankacılık Kanununun 101 inci maddesi gereğince, Kurumun yıl sonunda oluşan gelir fazlası izleyen yılın mart ayı içinde genel bütçeye gelir olarak aktarılmaktadır. 2019 yılı gelir fazlası olarak genel bütçeye 411,1 milyon TL aktarılmıştır.

Tablo 35: Genel Bütçeye Yapılan Aktarmalar

	2018	2019	Toplam (2003-2019)
Milyon TL (Cari fiyatlarla)	328,1	411,1	2.166,2
Milyon TL (2020 yılı Mart ayı fiyatlarıyla)*	367,0	411,1	3.759,6
Milyon Dolar (**)	60,1	64,6	754,7

* Aktarım tutarlarının Tüketici Fiyat Endeksinden (2003=100) yararlanılarak hesaplanan 2020 yılı Mart ayı fiyatları cinsinden seviyesini yansıtmaktadır.

** Aktarımların gerçekleştirildiği Mart ayı ortası itibarıyla TCMB döviz alış kuru esas alınarak hesaplanmıştır.

Kurumun Mali Denetimi

Bankacılık Kanununun 101 inci maddesinde Kurumun dış denetimine ilişkin olarak 5018 sayılı Kanunun uygulanması öngörülmüştür. Bu çerçevede, Kurumun harcama sonrası dış denetimi Sayıştay tarafından gerçekleştirilmektedir.

EKLER

EK 1: Kurumun Yetki Alanında Yer Alan Kuruluşlar *

SIRA	KURULUŞ TÜRÜ / ADI
	MEVDUAT BANKALARI
1	AKBANK T.A.Ş.
2	ALTERNATİFBANK A.Ş.
3	ANADOLUBANK A.Ş.
4	ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.
5	BANK MELLAT
6	BANK OF CHINA TURKEY A.Ş.
7	BURGAN BANK A.Ş.
8	CITIBANK A.Ş.
9	DENİZBANK A.Ş.
10	DEUTSCHE BANK A.Ş.
11	FİBABANKA A.Ş.
12	HABİB BANK LİMİTED
13	HSBC BANK A.Ş.
14	ICBC TURKEY BANK A.Ş.
15	ING BANK A.Ş.
16	INTESA SANPAOLO S.P.A.
17	JP MORGAN CHASE BANK NATIONAL ASSOCIATION
18	MUFG BANK TURKEY A.Ş.
19	ODEA BANK A.Ş.
20	QNB FİNANSBANK A.Ş.
21	RABOBANK A.Ş.
22	SOCIETE GENERALE S.A.
23	ŞEKERBANK T.A.Ş.
24	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
25	TURKISH BANK A.Ş.
26	TURKLAND BANK A.Ş.
27	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.
28	TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.
29	TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.
30	TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.
31	TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.
32	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.

KALKINMA VE YATIRIM BANKALARI

1	AKTİF YATIRIM BANKASI A.Ş.
2	BANKPOZİTİF KREDİ VE KALKINMA BANKASI A.Ş.
3	DİLER YATIRIM BANKASI A.Ş.
4	GSD YATIRIM BANKASI A.Ş.
5	İLLER BANKASI A.Ş.
6	İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
7	MERRILL LYNCH YATIRIM BANK A.Ş.
8	NUROL YATIRIM BANKASI A.Ş.
9	PASHA YATIRIM BANKASI A.Ş.
10	STANDARD CHARTERED YATIRIM BANKASI TÜRK A.Ş.
11	TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.
12	TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş.
13	TÜRKİYE SİNAİ KALKINMA BANKASI A.Ş.

KATILIM FİNANS KURULUŞLARI

1	ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
2	KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
3	TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI A.Ş.
4	TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş.
5	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.
6	ZİRAAT KATILIM BANKASI A.Ş.

TMSF BÜNYESİNDEKİ BANKALAR

1	ADABANK A.Ş.
2	BİRLEŞİK FON BANKASI A.Ş.

FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ

1	A&T FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
2	AK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
3	ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
4	ANADOLU FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
5	ARI FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
6	BNP PARİBAS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
7	BURGAN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
8	DE LAGE LANDEN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
9	DENİZ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
10	GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

11	HALIÇ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
12	HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
13	ING FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
14	İŞ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
15	MERCEDES-BENZ FİNANSAL KİRALAMA TÜRK A.Ş.
16	PERVİN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
17	QNB FİNANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
18	SIEMENS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
19	ŞEKER FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
20	VAKIF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
21	VFS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
22	YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.O.
23	YATIRIM FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
FAKTORİNG ŞİRKETLERİ	
1	ABC FAKTORİNG A.Ş.
2	ACAR FAKTORİNG A.Ş.
3	AK FAKTORİNG A.Ş.
4	AKDENİZ FAKTORİNG A.Ş.
5	AKIN FAKTORİNG A.Ş.
6	ANADOLU FAKTORİNG A.Ş.
7	ARENA FAKTORİNG A.Ş.
8	ATAK FAKTORİNG A.Ş.
9	ATILIM FAKTORİNG A.Ş.
10	BAŞER FAKTORİNG A.Ş.
11	BAYRAMOĞLU FAKTORİNG A.Ş.
12	C FAKTORİNG A.Ş.
13	CREDITWEST FAKTORİNG A.Ş.
14	ÇAĞDAŞ FAKTORİNG A.Ş.
15	ÇÖZÜM FAKTORİNG A.Ş.
16	DENİZ FAKTORİNG A.Ş.
17	DESTEK FAKTORİNG A.Ş.
18	DEVİR FAKTORİNG A.Ş.
19	DOĞA FAKTORİNG A.Ş.
20	DORUK FAKTORİNG A.Ş.
21	EKO FAKTORİNG A.Ş.

22	EKSPO FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
23	FİBA FAKTORİNG A.Ş.
24	GARANTİ FAKTORİNG A.Ş.
25	GLOBAL FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
26	GSD FAKTORİNG A.Ş.
27	HALK FAKTORİNG A.Ş.
28	HUZUR FAKTORİNG A.Ş.
29	ING FAKTORİNG A.Ş.
30	İSTANBUL FAKTORİNG A.Ş.
31	İŞ FAKTORİNG A.Ş.
32	KAPİTAL FAKTORİNG A.Ş.
33	KENT FAKTORİNG A.Ş.
34	KREDİ FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
35	LİDER FAKTORİNG A.Ş.
36	MERT FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
37	MNG FAKTORİNG A.Ş.
38	OPTİMA FAKTORİNG A.Ş.
39	PAMUK FAKTORİNG A.Ş.
40	PARAFİNANS FAKTORİNG A.Ş.
41	QNB FİNANS FAKTORİNG A.Ş.
42	SARDES FAKTORİNG A.Ş.
43	SÜMER FAKTORİNG A.Ş.
44	ŞEKER FAKTORİNG A.Ş.
45	ŞİRİNOĞLU FAKTORİNG A.Ş.
46	TAM FAKTORİNG A.Ş.
47	TEB FAKTORİNG A.Ş.
48	TRADEWİND FAKTORİNG A.Ş.
49	TUNA FAKTORİNG A.Ş.
50	ULUSAL FAKTORİNG A.Ş.
51	VAKIF FAKTORİNG A.Ş.
52	VDF FAKTORİNG A.Ş.
53	YAPI KREDİ FAKTORİNG A.Ş.
54	YAŞAR FAKTORİNG A.Ş.
55	YEDİTEPE FAKTORİNG A.Ş.
56	ZORLU FAKTORİNG A.Ş.

FİNANSMAN ŞİRKETLERİ	
1	ALJ FİNANSMAN A.Ş.
2	DORUK FİNANSMAN A.Ş.
3	EVKUR FİNANSMAN A.Ş.
4	HEMENAL FİNANSMAN A.Ş.
5	KOÇ FİAT KREDİ FİNANSMAN A.Ş.
6	KOÇ FİNANSMAN A.Ş.
7	MERCEDES BENZ FİNANSMAN TÜRK A.Ş.
8	ORFİN FİNANSMAN A.Ş.
9	ŞEKER MORTGAGE FİNANSMAN A.Ş.
10	TEB FİNANSMAN A.Ş.
11	TIRSAN FİNANSMAN A.Ş.
12	TURK FİNANSMAN A.Ş.
13	TURKCELL FİNANSMAN A.Ş.
14	VFS FİNANSMAN A.Ş.
15	VOLKSWAGEN DOĞUŞ FİNANSMAN A.Ş.
YABANCI BANKA TEMSİLCİLİKLERİ	
1	AAREAL BANK A.G. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
2	ABC INTERNATIONAL BANK PLC TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
3	ALUBAF ARAB INTERNATIONAL BANK BSC TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
4	BANCA MONTE DEI PASCHI DI SIENA S.P.A. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
5	BANCO SABADELL S.A. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
6	BANK AL HABİB LİMİTED TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
7	BANK J. SAFRA SARASIN AG TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
8	BANK JULIUS BAER&CO.LTD. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
9	BANK OF BAHRAIN AND KUWAIT TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
10	CAIXABANK S.A. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
11	COMMERZBANK A.G. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
12	CREDIT EUROPE BANK N.V. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
13	CREDIT INDUSTRIEL ET COMMERCIAL (CIC) TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
14	DEG-DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
15	DEMİR- HALK BANK (NEDERLAND) N.V. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
16	DOHA BANK TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
17	DUBAI ISLAMIC BANK TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
18	DZ BANK A.G. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ

19	EMIRATES NBD BANK P.J.S.C. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
20	GARANTİBANK INTERNATIONAL N.V. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
21	HUNGARIAN EXPORT-IMPORT BANK PLC. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
22	ING BANK N.V. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
23	JSC BANK OF GEORGIA TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
24	KEB HANA BANK TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
25	KENTBANK D.D. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
26	KFW IPEX-BANK GMBH TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
27	LANDESBANK BADEN-WÜRTTEMBERG TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
28	MIZUHO CORPORATE BANK LTD. TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
29	NATIXIS SA TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
30	NEAR EAST BANK LIMITED TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
31	NOMURA BANK INTERNATIONAL PLC TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
32	OYAK ANKER BANK GMBH TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
33	QINVEST LLC TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
34	RABOBANK INTERNATIONAL TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
35	STATE BANK OF INDIA TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
36	SUMITOMO MITSUI BANKING CORPORATION TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
37	THE BANK OF NEW YORK MELLON TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
38	THE EXPORT-IMPORT BANK OF KOREA TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
39	UBS A.G.TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
40	UNION BANCAIRE PRIVÉE, UBP SA TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
41	ZİRAAT BANK INTERNATIONAL AG TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ	
1	ADİL VARLIK YÖNETİM A.Ş.
2	ARMADA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
3	ARSAN VARLIK YÖNETİM A.Ş.
4	BİRİKİM VARLIK YÖNETİM A.Ş.
5	BİRLEŞİM VARLIK YÖNETİM A.Ş.
6	BOĞAZİÇİ VARLIK YÖNETİM A.Ş.
7	DENGE VARLIK YÖNETİM A.Ş.
8	DOĞRU VARLIK YÖNETİM A.Ş.
9	DÜNYA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
10	EFES VARLIK YÖNETİM A.Ş.
11	EMİR VARLIK YÖNETİM A.Ş.

12	GELECEK VARLIK YÖNETİM A.Ş.
13	HAYAT VARLIK YÖNETİM A.Ş.
14	HEDEF VARLIK YÖNETİM A.Ş.
15	İSTANBUL VARLIK YÖNETİM A.Ş.
16	MEGA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
17	MET-AY VARLIK YÖNETİM A.Ş.
18	SÜMER VARLIK YÖNETİM A.Ş.
19	VERA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
20	YUNUS VARLIK YÖNETİM A.Ş.
DEĞERLEME KURULUŞLARI	
1	1A GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
2	24 TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
3	4A DANIŞMANLIK VE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
4	A ARTIBİR GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
5	A GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
6	ACE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
7	AÇI KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
8	ADA TAŞINMAZ DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
9	ADEN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
10	ADIM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
11	ADİL TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
12	AGD ANADOLU GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
13	AKADEMİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
14	AKTİF GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
15	ALAN TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
16	ALESTA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
17	ANKA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
18	ANREVA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
19	ARCHİ DANIŞMANLIK VE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
20	AREA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
21	ARGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
22	ARI GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
23	ARIKAN TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
24	ARMA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
25	ARTI GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
26	ARVES GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.

27	ASAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
28	ATAK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
29	ATLAS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
30	AVRUPA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
31	BAŞKENT TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
32	BİLGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
33	BİLGİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
34	CLS KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
35	ÇELEN KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
36	ÇINAR TAŞINMAZ DEĞERLEME VE MÜŞAVİRLİK A.Ş.
37	ÇİZGİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
38	D TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
39	DEGA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
40	DEĞER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
41	DEMİR GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
42	DENGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
43	DETAY TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
44	DGD GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
45	DİZAYN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
46	DONATI GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
47	DORA GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
48	DÖNÜŞÜM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
49	DÜNYA GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
50	DÜZEY GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
51	EGE TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
52	EKİP TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
53	EKOL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
54	EKSEN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
55	EKSPER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
56	EKSPERTUR GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
57	ELİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
58	ELMA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
59	EMEK TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
60	EMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
61	EPOS GAYRİMENKUL DANIŞMANLIK VE DEĞERLEME A.Ş.

62	ETİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
63	ETKİN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
64	EVA GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
65	FOREKS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
66	FORM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
67	GALATA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ A.Ş.
68	GEDAŞ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
69	GERÇEK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
70	GİRİŞİM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
71	GOLD GAYRİMENKUL DEĞERLEME EKSPERTİZ VE DANIŞMANLIK A.Ş.
72	GORDİON TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
73	HARMONİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
74	İDEAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
75	İLKE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
76	İNVEST GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
77	İSTANBUL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
78	KALME KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
79	KARAT TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
80	KARE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
81	KENT KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
82	KFB GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
83	KOZA GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
84	KUZEY KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
85	LAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE MÜŞAVİRLİK A.Ş.
86	LİDER GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
87	LİMİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME HİZMETLERİ A.Ş.
88	LODOS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
89	LOTUS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
90	MAKRO GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
91	MARKA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
92	MAVİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
93	MAY GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
94	METRİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.

95	METROPOL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
96	MÜLK KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
97	NET KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
98	NOKTA TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
99	NOVA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
100	ODE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
101	ÖZEN TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
102	ÖZTÜRK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
103	PİRAMİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
104	PLATFORM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
105	PRİM E GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
106	RASYONEL GRUP TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
107	REEL GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
108	REFERANS GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
109	REHBER GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
110	RM RİTİM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
111	ROTA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
112	SEAK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
113	SENTEZ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
114	SMART KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ A.Ş.
115	SOM KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ TİCARET A.Ş.
116	SÜMER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
117	TADEM TAŞINMAZ DEĞERLEME MÜŞAVİRLİK A.Ş.
118	TAKSİM KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
119	TALYA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
120	TEKNİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
121	TER RA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
122	TSKB GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
123	TUVEO KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
124	ULUSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
125	UZMAN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
126	VAKIF GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
127	VARLIK TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.

128	VERA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
129	VİZYON TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
130	YATIRIM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
131	YEDİTEPE GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
132	YETKİN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
133	ZEUGMA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
134	ZİRVE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
	DERECELENDİRME KURULUŞLARI
1	JCR AVRASYA DERECELENDİRME HİZMETLERİ A.Ş.
	ÖDEME KURULUŞLARI**
1	AYPARA ÖDEME KURULUŞU
2	BPN ÖDEME KURULUŞU
3	BURADAÖDE ÖDEME KURULUŞU
4	CEO ÖDEME HİZMETLERİ
5	EFIX ÖDEME HİZMETLERİ
6	ELEKSE YETKİLİ VEZNE ÖDEME KURULUŞU
7	FATURAKOM ÖDEME HİZMETLERİ
8	FATURAMATİK ÖDEME KURULUŞU
9	FÖY FATURA ÖDEME KURULUŞU
10	GLOBAL ÖDEME HİZMETLERİ
11	GÖNDERAL ÖDEME HİZMETLERİ
12	İSTANBUL ÖDEME KURULUŞU
13	KLON ÖDEME KURULUŞU
14	MOKA ÖDEME KURULUŞU
15	MONEYGRAM TURKEY ÖDEME HİZMETLERİ
16	N KOLAY ÖDEME KURULUŞU
17	NESTPAY ÖDEME HİZMETLERİ
18	OCTET EXPRESS ÖDEME KURULUŞU
19	ÖDEAL ÖDEME KURULUŞU
20	PARAGRAM ÖDEME HİZMETLERİ
21	PAY FIX ÖDEME HİZMETLERİ
22	PAYNET ÖDEME HİZMETLERİ
23	PAYTR ÖDEME HİZMETLERİ
24	PAYTREK ÖDEME KURULUŞU HİZMETLERİ
25	PAYU ÖDEME KURULUŞU

26	PRATİK İŞLEM ÖDEME KURULUŞU
27	RIA TURKEY ÖDEME KURULUŞU
28	SENDER ÖDEME HİZMETLERİ
29	TAM FATURA ÖDEME HİZMETLERİ
30	TREND ÖDEME KURULUŞU
31	TRONAPAY ÖDEME HİZMETLERİ
32	TT ÖDEME HİZMETLERİ
33	UPT ÖDEME HİZMETLERİ
34	VEZNE24 TAHSİLAT SİSTEMLERİ VE ÖDEME HİZMETLERİ
35	VIZYON TAHSİLAT SİSTEMLERİ VE ÖDEME HİZMETLERİ
36	WESTERN UNION TURKEY ÖDEME HİZMETLERİ
	ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI**
1	AKÖDE ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
2	BELBİM ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
3	BİRLEŞİK ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA
4	CEMETE ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
5	D ÖDEME ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
6	ERPA ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA
7	HIZLI PARA ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA
8	İNİNAL ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ
9	İYZİ ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ
10	OZAN ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA
11	PALADYUM ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
12	PAPARA ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
13	SİPAY ELEKTRONİK PARA VE ÖDEME HİZMETLERİ
14	TURK ELEKTRONİK PARA
15	TURKCELL ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ
16	TT ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ
17	VODAFONE ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ
18	WIRECARD ÖDEME VE ELEKTRONİK PARA HİZMETLERİ

	BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARI
1	A-1 YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
2	AC İSTANBUL ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
3	ADALYA ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
4	AKSİS BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
5	AKTAN BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
6	ANIL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
7	ARTI DEĞER ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
8	ATA ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
9	AVRASYA BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.
10	BDO DENET BAĞIMSIZ DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
11	BİRLEŞİK UZMANLAR YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
12	CONSULTA BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
13	CROWE HORWATH OLGU BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
14	DENGE BAĞIMSIZ DENETİM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
15	DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
16	DRT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
17	ECOVIS DEĞER BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
18	ELİT BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
19	ENGİN BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİLİK MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
20	GÜNCEL BAĞIMSIZ DENETİM DANIŞMANLIK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

21	GÜNEY BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
22	GÜRELİ YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM HİZMETLERİ A.Ş.
23	HLB SAYGIN BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
24	IHY BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
25	IŞIK YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
26	İRFAN BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
27	KAVRAM BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
28	KPMG BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
29	MBK BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
30	MERCEK BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
31	MGI BAĞIMSIZ DENETİM S.M.M.M. A.Ş.
32	MOD BAĞIMSIZ DENETİM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
33	PWC BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
34	REHBER BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
35	SER&BERKER BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
36	TÜRKERLER BAĞIMSIZ DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
37	ULUSAL BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.
38	YKY BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

* Kuruluş listesi güncel olup faaliyet alanlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

** Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumluluklar, 22.11.2019 tarih ve 30956 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7192 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, 2020 yılının başı itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına devredilmiştir.

**BANKACILIK DÜZENLEME VE
DENETLEME KURUMU**
ISSN: 1307-5683 www.bddk.org.tr